

ידיעון

תשע"ט • 2019 - 2018

אורנים
המכללה האקדמית לחינוך

ידיעון לימודים

לשנת הלימודים תשע"ט
2019-2018

מספרי טלפונים מרכזיים באורנים

04 - 9838801/802	הנהלת אורנים
04 - 9838812	משרד הרקטור
04 - 9539687/9838935/823/784	מינהל סטודנטים - תואר ראשון
04 - 9838841/940/9539640	מינהל הסטודנטים - התכנית להכשרת אקדמאים לתעודת הוראה
04 - 9539636/9838794/878/893/891	הפקולטה לחינוך
04 - 9838772/832/975	הפקולטה למדעי החברה והרוח
04 - 9838750/751	המכון לאומנות
04 - 9838774	הפקולטה ללימודים מתקדמים (תואר שני)
04 - 9838933	מנהל סטודנטים- תואר שני
04 - 9838958	היחידה ללימודי חוץ
04 - 9539669/9838763/768	מינהל סטודנטים - היחידה ללימודי חוץ
04 - 9838828	החוג למתמטיקה, פיזיקה ומדעי המחשב
04 - 9838819	החוג לביולוגיה
04 - 9539627/9838759/858	דיקנאט הסטודנטים
04 - 9539612/9838840	אגודת הסטודנטים
04 - 9838748/862/863	מדור שכר לימוד
04 - 9838720	ספרייה - מחלקת השאלה
04 - 9838805	מרכז תפעול
04 - 9838755	מעונות
04 - 9838716	קב"ט אורנים
<p>www.ornanim.ac.il אתר אורנים באינטרנט:</p> <p>מרכז שירות לסטודנט 04-9838777</p>	

תוכן עניינים

עמוד

6	לוח השנה האקדמית לשנת הלימודים תשע"ט, שעות השיעורים.....
7	כללי .....
8	אורנים – תעודת זהות.....
13	בעלי תפקידים אקדמיים במכללה.....
15	הפקולטה לחינוך .....
17	כללי .....
19	התכנית להכשרת מורים לבית-הספר היסודי.....
21	החוג למקרא.....
24	החוג להוראת מדעי הטבע והסביבה.....
27	החוג לחינוך מתמטי'.....
30	החוג ללשון.....
32	החוג לחינוך.....
36	החוג ותכנית ההכשרה לגיל הרך (לידה-שש).....
43	החוג ותכנית ההכשרה לחינוך מיוחד לגיל הרך (שלוש-שש).....
49	החוג ותכנית ההכשרה לחינוך המיוחד.....
54	התכנית להכשרת מורים לבית-הספר העל-יסודי.....
58	התכנית להכשרת אקדמאים להוראה.....
68	הפקולטה למדעי החברה והרוח (מח"ר) .....
69	כללי .....
71	חוגים לתואר B.Ed. .....
72	לימודי ארץ-ישראל.....
73	גיאוגרפיה ולימודי סביבה.....
75	סוציולוגיה.....
77	אזרחות ולימודי דמוקרטיה.....
79	חינוך חברתי-קהילתי (חח"ק).....
86	תקשורת.....
88	אמנות.....
92	הוראת השפה הערבית.....

94	.....	חוגים לתואר B.A.
95	.....	מקרא
97	.....	ספרות ומבע יצירתית
99	.....	מחשבת ישראל
100	.....	היסטוריה
101	.....	א. היסטוריה של עם ישראל
102	.....	ב. היסטוריה כללית
103	.....	ג. היסטוריה של המזרח-התיכון בעת החדשה
104	.....	שפה וספרות אנגלית
108	.....	לשון עברית
110	.....	לימודי המזרח-התיכון
112	.....	לימודים רב-תחומיים
125	.....	תכניות ייחודיות
126	.....	תכנית רג"ב - 'מצוינים להוראה'
127	.....	תכנית 'מל"ח הארץ'
128	.....	תכנית צוערים לחינוך בלתי פורמלי
129	.....	התמחות בהוראה (סטאז')
130	.....	הפקולטה למדעי הטבע של אוניברסיטת חיפה באורנים
131	.....	מדעים מדויקים (מתמטיקה, פיסיקה ומדעי המחשב)
132	.....	ביולוגיה וסביבה
134	.....	הפקולטה ללימודים מתקדמים
137	.....	בית-הספר ללימודי מוסמך – תואר שני: תכניות M.Ed, M.Teach
158	.....	היחידה ללימודי חוץ
159	.....	היחידה ללימודי חוץ
164	.....	שירותים אקדמיים ומנהליים לסטודנטים
165	.....	הספרייה, המרכז להוראה ולמידה, מרכז "קשת"
167	.....	דיקן הסטודנטים

תקנון לימודים לסטודנטים לתואר ראשון ותעודת הוראה – [נא ללחוץ כאן](#)
תקנון לימודים לסטודנטים לתואר שני – [נא ללחוץ כאן](#)

לוח שנת הלימודים האקדמית תשע"ט - 2018-2019

מסטר א' - מסטר חורף

תחילת הלימודים: יום ראשון, ה' בחשון, 14.10.18

סיום מסטר א': יום שישי, י"ב בשבט, 18.1.19

מסטר ב' - מסטר אביב

תחילת הלימודים: יום רביעי, ט"ו באדר א', 20.2.19

סיום מסטר ב': יום שישי, י"א בסיוון, 14.6.19

ללוח השנה המפורט כולל חופשות, אירועים וכו' – [לחצו כאן](#)

שעות השיעורים

שעות	
9:45-8:15	שיעור ראשון
11:30-10:00	שיעור שני
13:30-12:00	שיעור שלישי
15:30-14:00	שיעור רביעי
17:15-15:45	שיעור חמישי
19:00-17:30	שיעור שישי

היקפי שעות הלימוד המפורטים בידיעון בטבלאות השונות עשויים להשתנות. תנאי הקבלה לחוגים שונים מפורטים במדריך לנרשמים שניתן לקבל במינהל הסטודנטים.

ט.ל.ח.

ידיעון

תשע"ט

2019-2018

מכללת אורנים – תעודת זהות

כללי

מכללת אורנים היא מוסד אקדמי מוביל להשכלה גבוהה המתמקד בהכשרת מורים, מחנכים ועובדי חינוך בישראל. אורנים נוסדה בשנת 1951 וממוקמת בראש גבעת אורנים בצומת דרכים מרכזי בין כביש 6 לבין עמקי הצפון. היא מן המכללות הוותיקות והמנוסות בארץ, המכללה לחינוך הגדולה ביותר בצפון ומשלוש הגדולות בישראל. לאורנים מוניטין מקצועי בין-לאומי ולבוגרי אורנים יש ביקוש רב במערכות החינוך והחברה בישראל. במכללה לומדים כ- 5,500 סטודנטים ותלמידים, רובם במסלולים אקדמיים לתואר ראשון, תואר שני והכשרה להוראה, וכן מנהלים, מורים, מדריכים, עובדי מדינה הלומדים בתכניות לימודי תעודה ולימודים מתקדמים, ובני נוער במרכז למחוננים ולמצוינים. קהילת הלומדים באורנים משקפת את הפסיפס של החברה הישראלית ומורכבת מיהודים וערבים, מחילוניים, דתיים וחרדים, בנות ובני ישובים עירוניים וכפריים.

מטרתה העיקרית של אורנים היא הכשרה של קהילות מחנכים למנהיגות חברתית-חינוכית וליוויים בצמיחתם המקצועית, תוך מתן דגש על מצינות אקדמית לצד ידע הוראה מעשי ומקצועי, המאפשר השתלבות והובלה של מערכת החינוך והמערכת הציבורית.

ייחודה של אורנים הוא באחריות החברתית והסביבתית שנוטלת המכללה על עצמה בראייה האזרחית שלה ובשיתוף הפעולה עם קהילות שכנות, ברמה הארצית כפורצת דרך בחינוך, בשיתופי פעולה עם קרנות, מוסדות אקדמיים וארגונים חברתיים ארציים כגון חברת המתנ"סים, ובעולם – בתחומי זהות יהודית וקשרי גומלין אקדמיים עם מוסדות להשכלה גבוהה בתפוצות. למכללה קשר הדוק עם מאות בתי-ספר וגני ילדים בצפון, בהתנסות מעשית, מחקרים, השתלמויות, התנדבות ועוד.

באורנים מגוון תחומי לימוד אקדמיים, שבסיומם מוענק לבוגר **תואר ראשון** – B.A., B.Ed., וכן תואר B.Sc. (של אוניברסיטת חיפה), בתחומי לימוד מגוונים, מהמדעים מדויקים ועד מדעי החברה והרוח.

התכניות להכשרת מורים-מחנכים מתפרסות על תחומי הגיל הרך, גילאי בית הספר היסודי והעל-יסודי, חינוך מיוחד, אמנות וחוג לחינוך חברתי-קהילתי המעניק תעודת עובד חינוך. אורנים היא המכללה היחידה לחינוך המעניקה תואר B.A. במדעי הרוח.

במכללה פועלות תשע תכניות **לתואר שני**: שמונה תכניות M.Ed. (מפורטות בהמשך סקירה זו) ותכנית M.Teach המשלבת תעודת הוראה עם לימודי תואר שני. אורנים היא המוסד האקדמי הראשון בישראל שקיבל אישור לתכנית M.Teach לתואר שני והמכללה לחינוך הראשונה שקיבלה אישור מ"ג לפתוח תכנית לתואר שני עם תזה (בהוראת שפות). אורנים גם מפעילה יחידה ללימודי תעודה והתמחות המלווה אלפי מורים ובעלי תפקידים בהתפתחותם המקצועית.

מסלולי לימוד מרכזיים באורנים

באורנים חמש יחידות מרכזיות העוסקות בהכשרת כוחות מקצועיים למערכת החינוך:

א. הפקולטה לחינוך

הפקולטה לחינוך מעניקה תארי "בוגר בהוראה" - B.Ed. או B.A. בחוגים ובתכניות ההכשרה הבאות:

- החוג ותכנית ההכשרה **לגיל הרך** בהתמחויות: הגיל הרך (גילאי לידה-6), הרחבה להוראה בכיתות א'-ב'.
- החוג לחינוך מיוחד בגיל הרך.
- התכנית להכשרת מורים **לבית-הספר היסודי** (א'-ו') משולבת עם החוג ללשון או החוג לחינוך מתמטי ובחירת חוג שני מבין מגוון חוגים במדעי הרוח, מדעי הטבע והסביבה, ושילובים אטרקטיביים של חינוך, יצירה ותרבות.
- התכנית להכשרת מורים **לבית-הספר העל-יסודי**: בתחומי מדעי הרוח, מדעי החברה והמדעים המדויקים.
- תכנית להכשרת מורים **בחינוך המיוחד** (גילאי 6-21): מכשירה מחנכים לעבודה עם תלמידים בעלי צרכים מיוחדים בבתי-הספר לחינוך מיוחד, בכיתות משלבות בבתי-ספר רגילים ובמסגרות חינוכיות ייעודיות לאוכלוסיות מיוחדות.
- החוג **לחינוך** (B.Ed.) הוא חוג ללא תעודת הוראה, שמטרתו להעמיק את תשתית הידע של הסטודנטים להוראה בתחומי מחשבת החינוך, מערכת החינוך וקידום חדשנות פדגוגית וחברתית, מתוך מטרה להכשירם להיות מחנכים מובילי שינוי בבתי-הספר היסודיים והעל-יסודיים. (הלימודים בחוג מחייבים בחירה בחוג נוסף שמעניק תעודת הוראה).

ב. הפקולטה למדעי החברה והרוח (מח"ר)

בפקולטה למדעי החברה והרוח תכניות ייחודיות לתואר B.Ed. במדעי החברה, ובהן חינוך חברתי-קהילתי (חח"ק, חינוך בלתי-פורמלי), אזרחות ולימודי דמוקרטיה, סוציולוגיה, תקשורת, גיאוגרפיה, לימודי ארץ-ישראל והוראת השפה הערבית; כמו גם תכניות לתואר B.A. במדעי הרוח: שפה וספרות אנגלית, ספרות ומבע יצירתי, לשון עברית, היסטוריה, מחשבת ישראל, מקרא, לימודי מזרח תיכון ולימודים רב-תחומיים.

בפקולטה כלול גם החוג לאמנות העוסק בהכשרת אמנים-מורים בתחום היצירה ותולדות האמנות; מושם בו דגש על פיתוח יכולת יצירה, אוצרות תערוכות ועבודה בשיתוף עם אמנים מובילים, וכן מתקיימים במסגרתו פרויקטים ייחודיים בבתי-הספר ובקהילותיהם.

הלימודים בתכניות ההכשרה לתואר ראשון הם ארבע-שנתיים. עם סיומם יקבלו הלומדים תואר ראשון B.Ed. או B.A., תעודת הוראה ו/או תעודת עובד חינוך (ללומדים בחוג החח"ק), על פי החוג שבו למדו.

ג. הפקולטה למדעי הטבע של אוניברסיטת חיפה באורנים

הפקולטה למדעי הטבע של אוניברסיטת חיפה באורנים מכשירה סטודנטים להוראת מקצועות המדעים בבתי-הספר העל-יסודיים. הלימודים במסגרת הפקולטה למדעי הטבע של

אוניברסיטת חיפה באורנים מעניקים תואר B.Sc. של אוניברסיטת חיפה ותעודת הוראה של מכללת אורנים.

לומדים בה מאות סטודנטים לתואר B.Sc. בהוראת מדעים, כדלקמן:

- ביולוגיה וסביבה, במגוון מרשים של נתיבי התמחות: פיזיולוגיה, התא והאורגניזם, אקולוגיה וסביבה, זואולוגיה והתנהגות בע"ח, ביולוגיה מולקולרית ועוד.
- מתמטיקה-פיזיקה; מתמטיקה ומדעי המחשב; פיזיקה ומדעי המחשב, וכן B.A. במתמטיקה בשילוב מדעי הרוח.

ד. הפקולטה ללימודים מתקדמים

במסגרת הפקולטה פועל **בית הספר ללימודי מוסמך**, ובמסגרתו מתקיימים לימודים לתואר שני "מוסמך בהוראה לבית הספר העל-יסודי" M.Teach, המשלב לימודי תעודת הוראה ותואר שני במגמות הוראה שונות, וכן שמונה תכניות לתואר שני "מוסמך בחינוך" (M.Ed.):

1. הוראת מדעי הרוח בגישה רב-תחומית
2. הוראת שפות (בהתמחות אנגלית, ערבית ועברית כשפה שנייה)
3. ייעוץ חינוכי
4. חינוך והוראה לנוער בהדרה (נוער בסיכון)
5. ניהול וארגון מערכות חינוך
6. הוראת מדעים לבית הספר העל-יסודי (מתמטיקה, פיזיקה, ביולוגיה, כימיה, מדע וטכנולוגיה)
7. הוראת מתמטיקה ומדעים לבית הספר היסודי
8. חינוך בגיל הרך.

אורנים מקיימת **מסלול לתואר שני עם תזה** (מסלול מחקרי) בשלוש תכניות מתוכן:

1. בתכנית להוראת שפות
2. בתכנית להוראת מדעי הרוח בגישה רב-תחומית
3. בתכנית הייעוץ החינוכי

ה. היחידה ללימודי תעודה והתמחות

היחידה ללימודי תעודה והתמחות באורנים היא מהמרכזים הגדולים בישראל בתחום לימודים לפיתוח מקצועי והשתלמויות עבור עובדי הוראה, אנשי חינוך ובעלי מקצועות נוספים. היחידה פעולת מול למעלה מ- 600 בתי-ספר בצפון הארץ ומקיימת מאות קורסים וסדנאות בתחומי החינוך והחברה

במסגרת היחידה פועלת אחת התכניות הוותיקות והמוערכות בארץ להכשרת מנהלים לבתי ספר (מטעם מכון אבני ראשה). כמו כן מקיימת היחידה לימודי תעודה לרכזי הערכה בית-ספריים, להוראת תלמידים מחוננים, להוראת מדעים וסביבה, לפיתוח ועדכון הידע הפדגוגי, לטיפול באמצעות בעלי-חיים ועוד.

היחידה מקיימת גם תכניות ללימודי פסיכותרפיה רב-ממדית, ייעוץ ארגוני, ומגוון תחומים תומכי חינוך והתפתחות האדם.

אורנים, הסטודנט והקהילה: אורנים פועלת בשיתוף פעולה ובקשר הדוק עם מאות בתי-ספר וגני ילדים בצפון הארץ - בהתנסות בהוראה ובשותפות מכללה-שדה, בהשתלמויות ובקשרי עבודה עם מנהלי בתי הספר.

באורנים מאמינים בתקשורת ישירה בין סגל המרצים לבין הסטודנטים. ההתנסות המעשית

בבתי-הספר ובגני הילדים, הנערכת בהנחיית מדריכים פדגוגיים מנוסים, מכשירה את פרחי ההוראה להשתלבות מהירה ומיטבית במערכת החינוך והחברה בישראל. המכללה מציעה שירותים רבים לרווחת הסטודנט, החל במינהל הסטודנטים נגיש, ספרייה עשירה, אגודת סטודנטים פעילה, דיקנט סטודנטים המעניק תמיכה לסטודנטים במלגות, מעונות, תמיכה לימודית ועוד, מרכז קשת לתמיכה בסטודנטים בעלי צרכים מיוחדים, קפיטריה איכותית, דשאים מוריקים וקמפוס ירוק ומשובב עין.

תכניות ייחודיות באורנים

מכללת אורנים מובילה מגוון רחב של יוזמות ותכניות ייחודיות לעידוד מצוינות, מנהיגות ואחריות חברתית:

- **יחידה למעורבות חברתית** (הפועלת בדיקנט הסטודנטים) המבקשת לאפשר לסטודנטים להתנסות בפעילות בארגוני שינוי חברתי בתחומים מגוונים, אם במסגרת קורסים משלבי עשייה חברתית ואם כחלק מתכניות מילגה מגוונות.
- **יחידה לעשייה אזרחית** המטפחת את אורנים כקמפוס רב תרבותי, והפועלת בתיאום עם תוכנית "תקווה ישראלית באקדמיה" של בית נשיא המדינה.
- תכנית **"צוערים לחינוך הבלתי פורמלי"** להכשרת מנהיגות לתחום החינוך החברתי והקהילתי במשרדי הממשלה, בשלטון המקומי ובגופי מגזר שלישי (בשיתוף מינהל חברה ונוער במשרד החינוך וקרן רוטשילד-קיסריה).
- תכנית **המצטיינים** לסטודנטים סדירים הרואים בחינוך מקצוע ושליחות.
- תכנית **חותם** (בשיתוף עם מכללת לוינסקי) להכשרת אקדמאים מצטיינים המיועדים להשתלבות בבתי ספר במדד סוציו-אקונומי נמוך.
- תכנית **טראמפ** להכשרת אקדמאים מצטיינים להוראת מתמטיקה בחטיבה העליונה (בתמיכת קרן טראמפ ובשיתוף עם ביה"ס "הריאלי" בחיפה ו"כרמל זבולון" ביגור).
- תכנית **מל"ח** (מנהיגות לעוסקים בחינוך), תכנית לסטודנטים העובדים בשדה החינוך ובמקביל לומדים לתואר ראשון.
- **תכנית משעולים** לפיתוח מנהיגות חינוכית-אזרחית.
- תכנית **מיכאל**, לסטודנטים יוצאי הקהילה האתיופית, במטרה להשיג שלושה יעדים: הכשרת מורים ומחנכים בני הקהילה האתיופית ושילובם במערכת החינוך, בניית קבוצת מנהיגות חינוכית מובילה בקרב הקהילה כך שאנשיה יהפכו לסוכני שינוי בקהילה, והרחבת הדיאלוג הרב-תרבותי במערכת החינוך בכלל, ובאורנים בפרט.
- תוכניות הכשרה למורים ולמורות **במגזר החרדי** במקצועות הליבה (לשון עברית, מתמטיקה ומדעים).
- תכנית **מסע נתיב** לאקדמאים (מברה"מ לשעבר), לקראת תואר שני משולב תעודת הוראה M.Teach (בתחומי אנגלית, מתמטיקה ומדעים).
- תכנית **"אבני ראשה"** להכשרת מנהלי מוסדות חינוך.
- תכנית **חלוץ חינוכי** (בשיתוף המכון לחינוך דמוקרטי) לטיפול מנהיגות מורים בית ספרית.
- תכנית **שגרירי רוטשילד** (בתמיכת קרן רוטשילד-קיסריה) להצמחת מנהיגות חברתית.
- הכשרת מתנדבים **לשיעור ביחד** (עם עמותת "שיעור אחר").

אורנים כוללת יחידות וארגונים הפועלים למען אותן מטרות בזיקה לקהילות רחבות. טיפוחן של מסגרות אלו נובע מהתפיסה שלמכללה תפקיד ערכי-חברתי-תרבותי וכי עליה להיענות

באמצעות המומחיות האקדמית של סגל המכללה, הכלים האקדמיים והכוחות המקצועיים שבה לאתגרים החינוכיים והחברתיים שלפנתחנו:

- **ביה"ס הבינלאומי של אורנים** לפיתוח קשרים עם מוסדות אקדמיים וקהילות יהודיות ולא-יהודיות בתפוצות, מפעיל תכניות אקדמיות, חילופי סגל וסטודנטים ומסגרות למידה ומחקר.
- **ק.מ.ה.** (קהילה-מנהיגות-השראה) המרכזת את הפעילות החוץ אקדמית של אורנים, והכוללת בתוכה את:
  1. היחידה ללימודי תעודה והתמחות
  2. 'שדמות' - מרכז למנהיגות בחינוך ובחברה', שעוסקת בבינוי קהילה באמצעות טיפוח מעורבות ומנהיגות בקהילות שבחורות להציב את החינוך במרכז הווייתן.
  3. גשר לעתיד, שעוסק בהתחדשות כוללת ביישובי פריפריה בישראל.
  4. גן בוטני, הפועל להרחבת המודעות הציבורית לנושאי הסביבה והצורך בשמירת ערכי הטבע והנוף והמשמש מקום מקלט למיני צמחים רבים המצויים בסכנת הכחדה ומוקד משיכה למגוון בעלי חיים.
  5. משא משותף המנחה תהליכי הפיכת בתי ספר לבתי חינוך וטיפוח חברות נעורים תוססות בתוכם.
  6. נוער שוחר מדע המציע מגוון רחב של חוגים וחוויות למידה מרחיבות דעת לילדים ובני נוער שרוצים ללמוד יותר.
- **רדיו אורנים** – תחנה חינוכית שבה סטודנטים, אנשי סגל וחברי קהילות שכנות משדרים תוכניות מוסיקה, אקטואליה, לימוד ועוד. (103.6 FM).
- **גלריה לאמנות ישראלית** – המציג תערוכות יחיד ותערוכות קבוצתיות של אמנים מהמרכזיים בעשייה האמנותית בישראל.
- **המדרשה** - מרכז חינוכי להתחדשות החיים היהודיים בישראל (תרבות וזהות יהודית, פיתוח מנהיגות צעירה בחינוך ובקהילה) בארץ ובחו"ל.
- **המכינה הקדם-צבאית ע"ש רבין**, המכינה החילונית הראשונה בישראל, המגייט חניכים לשנת הכשרה קדם-צבאית בתחומי חברה, ציונות, אזרחות, מנהיגות, מוטיבציה.
- **קליניקה "מרכז הלל"** בחינוך מיוחד, להערכה, התערבות, וטיפול בכ- 200 תלמידים בעלי לקויות למידה, בה מתמחים הסטודנטים בחוג לחינוך מיוחד בעבודה יחידנית.
- **בית ספר דו-מחוזי למחוננים** (מחוזות חיפה והצפון) מציע תכנית העשרה וסביבת למידה תומכת וחוויתית במסגרת יום בשבוע לכ- 700 תלמידים מחוננים, תוך התנסות בפיזיקה, ביולוגיה, מחשבים, אמנות, וידאו ותקשורת ועוד.
- **בית הספר התיכון האנתרופוסופי 'שקד'** פועל באופן עצמאי בקמפוס, תוך שיתופי פעולה בין סגל ביה"ס לבין תכניות ההכשרה.

לסיכום

אורנים היא מכללה אקדמית לחינוך, בעלת מומחיות ייחודית בחינוך הפורמלי והבלתי פורמלי, גדולה ובעלת מוניטין. המכללה פועלת במגוון נרחב של תחומים - החל בהכשרת מורים ואנשי חינוך, דרך מעורבות חברתית ופיתוח מנהיגות, וכלה בקשרים עם קהילות בארץ ובחו"ל. הלומדים באורנים מכשירים עצמם להשתלבות מושכלת ולהובלת תהליכים משמעותיים במערכות החינוכיות והחברתיות-קהילתיות.

בעלי תפקידים במכללה - שנת תשע"ט

שם	תפקיד	
פרופ' יערה בר-און	נשיאת אורנים	
ד"ר ניר מיכאלי	רקטור	
קובי אלדר	מנכ"ל	
פרופ' משה יצחקי	הפקולטה ללימודים מתקדמים	דיקני פקולטות
ד"ר ענת ישראלי	הפקולטה לחינוך	
ד"ר הדס הירש	הפקולטה למדעי החברה והרוח	
ד"ר מיקי מוטולה	דיקן סטודנטים	
עודד הירש	אמנות	ראשי תכניות הכשרה להוראה
ד"ר טלי גור	חינוך מיוחד (חנ"מ)	
ד"ר סלעית רון	חינוך והוראה לבית הספר היסודי	
ד"ר אורית דרור-לוי	הגיל הרך	
ד"ר דוד נצר	הכשרת מורים לבית הספר העל-יסודי (סדירים)	
יערה פיין	רכזת מסלול הסבת אקדמאים לחנ"מ	
ד"ר גייל סוסקין	ריכוז שילוב אמנויות בחינוך	רכזי תחומים אקדמיים מיוחדים
ורד לוריה	ריכוז תכניות למתמחים ומורים חדשים (סטאז')	
פזית לוי	רכזת קשרי שדה	
אסנת זורדה	רכזת קשרי שדה של תכנית שמ"ש	
ד"ר רביעה סאבק	ריכוז חנ"מ ערבית	
ד"ר אילת אטינגר	ריכוז לימודי תרבות ודעת	
ד"ר לאוניד שטרמל	ריכוז לימודי אנגלית כשפה זרה	
אושרי זיגלבוים	ריכוז לימודי לשון למסלולי הוראה	
ד"ר הדס ברודי-שרודר	ריכוז תכנית מצטיינים	
ירון דסטה	רכז תכנית מיכאל	
פרופ' אלכסנדר גורדון	יו"ר ועדת מינויים לפרופסורים	
פרופ' לילך לב ארי	יו"ר ועדת מינויים פנימית	
ד"ר רוברטה בל-קליגלר	מנהלת ביה"ס הבינלאומי	
ד"ר ג'נינה קהן-הורביץ	ריכוז קשרים אקדמיים בינלאומיים	
ד"ר מיכל ראזר	ראשת היחידה להכשרה והוראה בפקולטה לחינוך	
ד"ר אילה צור	ראשת היחידה לעבודות גמר ותזה	

שם	תפקיד		
ד"ר אורית דרור-לוי	הגיל הרך	ראשי חוגים	
ד"ר רחל רביד	חינוך מיוחד בגיל הרך		
ד"ר שי שפיר	הוראת מדעי הטבע והסביבה		
ד"ר חנה לב	חינוך מתמטי		
ד"ר הלל וורמן	החוג לחינוך		
ד"ר טלי גור	חינוך מיוחד (חנ"מ)		
ד"ר נעמי דה-מלאך	ספרות ומבע יצירתי		
ד"ר יאיר בוימל	היסטוריה, לימודי א"י ומחשבת ישראל		
הלה אתקין	לשון עברית		
ד"ר ג'נינה קהן-הורביץ	שפה וספרות אנגלית		
ד"ר מיכה רואי	מקרא		
ד"ר ארנון מדזיני	גיאוגרפיה ולימודי סביבה		
ד"ר עופר קצ'רגין	אזרחות, לימודי דמוקרטיה וסוציולוגיה		
ד"ר אסנת ניסנוב	חינוך חברתי קהילתי (חח"ק) ריכוז תכנית מל"ח		
ד"ר אריאל פרידמן	תקשורת		
ד"ר יוסי גבעוני	הוראת השפה הערבית		
עודד הירש	אמנות		
ד"ר לי כהנר	לימודים רב-תחומיים		
ד"ר לורה סיגד	חינוך והוראה לתלמידים בהדרה		ראשי תכניות בתואר השני
ד"ר יעל גילעת	הוראה רב-תחומית		
פרופ' מילה שוורץ	הוראת שפות		
ד"ר צמרת ריקון	ייעוץ חינוכי		
ד"ר יהודה רוט	הוראת המדעים בביה"ס העל-יסודי		
פרופ' יאיר קארו	הוראת מתמטיקה ומדעים בביה"ס היסודי		
ד"ר סיגל אחיטוב	חינוך בגיל הרך		
פרופ' לילך לב ארי	מנהיגות בחינוך (ניהול וארגון מערכות חינוך)		
ד"ר אורלי סלע	M.Teach בהוראה בבית הספר העל-יסודי		
ד"ר לי כהנר	ראשת הרשות למחקר ולהערכה		
יפה ריכטר לוי	מנהלת הספרייה		
פז הורביץ	המרכז להוראה ולמידה		
בתיה גורליק	מנהלת מרכז "קשת" לסטודנטים לקווי למידה		
ד"ר אורלי סלע	ראשת המרכז לקידום ההוראה		
		ראשי יחידות תמך להוראה- למידה ומחקר	

בעלי תפקידים אקדמיים במחלקה להוראת המדעים, אוניברסיטת חיפה - אורנים
(חוגים הנלמדים בקמפוס אורנים)

שם	תפקיד	
פרופ' אלון אופיר	מתמטיקה, פיזיקה ומדעי המחשב	ראשי חוגים
ד"ר רחל בן-שלמה	ביולוגיה וסביבה	

ידיעון

תשע"ט

2019-2018

הפקולטה לחינוך

דיקנית הפקולטה: ד"ר ענת ישראלי

דיקנית הפקולטה: ד"ר ענת ישראל

טלפון: 04-9838795

דוא"ל: anati@oranim.ac.il

פרטים	תפקיד
<p>חן אבו טלפון: 04-9838794 דוא"ל: chen_a@oranim.ac.il</p>	מנהלת הפקולטה לחינוך
<p>סנדרה צוקרמן-דגן טלפון: 04-9359636 דוא"ל: sandra_t@oranim.ac.il</p>	<p>רכזת אקדמית של: החוג לחינוך תכנית ההכשרה לבי"ס היסודי והעל-יסודי</p>
<p>לימור קידר טלפון: 04-9838878 דוא"ל: limor.keidar@oranim.ac.il</p>	<p>רכזת אקדמית של: החוג ותכנית ההכשרה לגיל הרך (לידה-6) החוג לחינוך מיוחד לגיל הרך התמחות בהוראה (סטאז') תכנית החרדים</p>
<p>מורן זיו-דוד טלפון: 04-9838893 דוא"ל: moran_z@oranim.ac.il</p>	<p>רכזת אקדמית של: החוג ותכנית ההכשרה לחינוך המיוחד החוג לחינוך מתמטי החוג להוראת מדעי הטבע והסביבה</p>
<p>מיכל נקר טלפון: 04-9898891 Michal.nakar@oranim.ac.il</p>	<p>רכזת אקדמית של: קשרי מכללה שדה אימוני הוראה אקדמיה כיתה</p>
<p>איתן שוורץ טלפון: 04-9838816 דוא"ל: eitan_s@oranim.ac.il</p>	<p>רכז התמחות בהוראה (סטאז') לבית-הספר העל-יסודי</p>
<p>ירון דסטה טלפון: 04-9838968 דוא"ל: yaron_d@oranim.ac.il</p>	<p>רכז תכנית מיכאל: הכשרה להוראה של סטודנטים יוצאי הקהילה האתיופית</p>

כללי

הפקולטה לחינוך כוללת תכניות הכשרה וחוגי דעת המכשירים מורים-מחנכים לעבודה בטווח רחב של מקצועות וגילאים. החוגים והתכניות מבוססים על מסורת רבת שנים של הכשרת מורים וגננות שנוצרה באורנים, שבליבתה ניצב אידיאל של חינוך עברי-יהודי הומניסטי, פלורליסטי ושוויוני. מאז הקמתה זוכה אורנים להיות בין המובילים של ערכים אלה בחינוך בארץ, ולאורך שנים יצרה שיטות חדשות וידע רב בתחום זה.

בפקולטה לחינוך לומדים סטודנטים מן המניין לקראת תואר B.A., B.Sc. ו- B.Ed. וכן אקדמאים המעוניינים להסב את עיסוקם להוראה או להרחיב את תחום התמחותם. הפקולטה מקיימת קשר הדוק עם מערכת החינוך ופועלת להעמקת המעורבות בקהילה.

הלימודים בפקולטה לחינוך כוללים תכניות הכשרה להוראה וחוגים כמפורט להלן:

תכניות ההכשרה להוראה

- **תכנית ההכשרה להוראה בגיל הרך** (גילאי לידה-6): מכשירה מחנכים למסגרות החינוך בגיל הרך - גני ילדים ומעונות יום.
- **תכנית ההכשרה להוראה בחינוך המיוחד בגיל הרך**: מכשירה מחנכים לעבודה עם ילדים בגיל הרך בעלי צרכים מיוחדים.
- **תכנית ההכשרה בחינוך המיוחד** (גילאי 6-21): מכשירה מחנכים לעבודה עם תלמידים בעלי צרכים מיוחדים בבתי-הספר לחינוך מיוחד, בכיתות משלבות בבתי-ספר רגילים ובמסגרות חינוכיות ייעודיות לאוכלוסיות מיוחדות.
- **תכנית ההכשרה להוראה בבית-הספר היסודי** (א'-ו'): מכשירה מורים-מחנכים (תעודת הוראה) בתחומי הדעת הנלמדים בבית הספר היסודי: החוג ללשון או החוג לחינוך מתמטי ובחירת החוג השני מבין החוגים הבאים: מדעי הטבע והסביבה, החוג לחינוך, שילוב אמנויות בחינוך, מקרא, ספרות עברית, אנגלית וחינוך חברתי קהילתי. בתכנית זו מוענק תואר B.A. ללומדים בחוגים ממדעי הרוח: לשון, מקרא, ספרות ואנגלית. בנוסף קיימת בתכנית ההכשרה לבית הספר היסודי תכנית הכשרה מיוחדת לחינוך ברוח וולדורף.
- **תכנית הכשרה להוראה בבית-הספר העל-יסודי**: מכשירה מורים-מחנכים (תעודת הוראה) בכל תחומי-הדעת הנלמדים בבית-הספר העל-יסודי והם: ספרות, לשון עברית, מקרא, היסטוריה, מחשבת ישראל, אנגלית, גיאוגרפיה, סוציולוגיה, אזרחות, ערבית, לימודי א"י, תקשורת, אמנות, פסיכולוגיה, חינוך חברתי-קהילתי (לתעודת עובד חינוך), ביולוגיה, מתמטיקה, פיזיקה ומדעי המחשב.
- בנוסף קיימת בתכנית ההכשרה לבית הספר העל-יסודי תכנית הכשרה מיוחדת לחינוך ברוח וולדורף.
- **תכנית להכשרת אקדמאים להוראה** מיועדת לבעלי תואר אקדמי המעוניינים בתעודת הוראה בכל תכניות ההכשרה המוצגות לעיל.

חוגים בפקולטה לחינוך

- החוג לחינוך - מעניק תואר ראשון בחינוך. מטרתו להעמיק את תשתית הידע של הסטודנטים להוראה לגבי מערכות חינוך ודרכי פעולתן, ולהכשירם להיות מחנכים מובילים בבתי הספר היסודיים והעל-יסודיים.
- החוג לחינוך מיוחד (6-21)
- החוג לחינוך מיוחד בגיל הרך (משולב בחוג ובתכנית ההכשרה לגיל הרך)
- החוג לגיל הרך
- החוג לחינוך מתמטי בבית-הספר היסודי
- החוג להוראת מדעי הטבע והסביבה בבית-הספר היסודי

תכניות מיוחדות בפקולטה לחינוך

- תכנית מיכאל - ייעודית לסטודנטים יוצאי הקהילה האתיופית.
- תכנית למורי יער – בשיתוף 'שומרי הגן' עם החוג לחינוך והחוג להוראת מדעי הטבע
- תכנית ברוח בית אקשטיין – בשיתוף רשת בית אקשטיין עם החוג לחינוך.

מבנה תכנית הלימודים

לימודי יסוד

לימודי יסוד לתואר ותעודת הוראה מחייבים קבלת ציון פטור בתחומים: אנגלית כשפה זרה, לשון, זהות, כתיבה אקדמית, מיומנויות מחשב, עזרה ראשונה, זהירות ובטיחות בדרכים. לימודים אלה אינם מעניקים נק' זיכוי אקדמיות.

מידע נוסף על תכניות ההכשרה

- כל תכניות ההכשרה להוראה משלבות לימודים עיוניים בחינוך עם **התנסות מעשית** בבתי-הספר או בגני הילדים, בהיקף של יום-יומיים בשבוע.
- הלימודים מקנים תעודת הוראה ותואר B.Ed. ו/או B.A. משולב תעודת הוראה.
- קבלת רישיון עיסוק בהוראה מותנית בשנת התמחות בהוראה (סטאז').
- הלימודים בפקולטה לחינוך כוללים ימי עיון בנושאי חינוך וחברה ובנושא הוראת השואה, שההשתתפות בהם היא **חובה**.
- בחלק מן החוגים/תכניות ההכשרה מתקיימים סיורים לימודיים, המהווים חלק מחייב מתכנית הלימודים.
- פירוט מבנה הלימודים בכל תכנית הכשרה/חוג מופיע בהמשך ידיעון זה, אך יש לקחת בחשבון כי ייתכנו שינויים בתכניות הלימודים.
- לוח הפעילויות והחופשות במכללה הוא לוח השנה האקדמית המקובל במוסדות להשכלה גבוהה, בשעה שהמערכת החינוכית אליה אנו מכשירים (בתי-ספר וגנים) אינה פועלת על-פי לוח זה. לאור זאת, בחלק מן הימים, שהם ימי לימוד במכללה וימי חופשה בבתי-הספר ובגנים, יתקיימו ימי לימוד מרוכזים במכללה.
- ההתנסות בבתי הספר תיערך על פי לוח השנה במערכת החינוך.

התכנית להכשרת מורים לבית-הספר היסודי

ראשת התכנית: ד"ר סלעית רון

טלפון: 04-9838758

דוא"ל: saleitron@gmail.com

רכזת אקדמית: סנדרה צוקרמן דגן

טלפון: 04-9539636

דוא"ל: Sandra_t@oranim.ac.il

תכנית ההכשרה לבית-הספר היסודי מכשירה מורים-מחנכים לכיתות א'-ו' בעלי תואר ראשון ותעודת הוראה בשני תחומי דעת לבית-הספר היסודי.

תכנית הלימודים

מטרת תכנית הלימודים היא להכשיר מורים בעלי השקפת עולם הומניסטית, בעלי ידע בתחום-הדעת, החינוך, הפסיכולוגיה והדידקטיקה; **מחנכים** שיוכלו לסייע לתלמידיהם להגיע למיטבם כבני אדם וכאזרחים המשתלבים בחברה ותורמים לה.

מבנה הלימודים

נוסף ללימודי תעודת הוראה, הסטודנטים לומדים **שני חוגים** בתחומי דעת. הצימודים האפשריים הם:

חוג 1- לשון ליסודי או החוג לחינוך מתמטי

• חוג 2- אחת מבין האפשרויות הבאות:

החוג לחינוך

החוג למקרא

החוג להוראת הטבע ומדעי הסביבה

החוג לחינוך מתמטי

החוג ללשון ליסודי

החוג לספרות ומבע יצירתי

החוג לחינוך חברתי –קהילתי

החוג לשילוב אומנויות בחינוך

הלימודים לתעודת הוראה בבית הספר היסודי, הנלמדים במקביל ללימודי החוגים, כוללים:

- לימודי חינוך
- דידיקטיקה של ההוראה ושל תחום-הדעת, סדנאות דידיקטיות ותהליכי מחקר. הלימודים מלווים בהנחיה אישית וקבוצתית.
- התנסות בהוראה כמחנכים בכיתה ובתחום-דעת – אימוני הוראה בבית-הספר:

שנה ב' - יום בשבוע מה 1/9 ועד ה 30/6.

שנה ג' –מסלול אקדמיה-כיתה- במשך כל השנה התנסות מעשית בבית הספר. בהיקף של יומיים התנסות מלאים ועוד כ 60 שעות לאורך השנה בזמנים גמישים.

תכנית לימודים הכשרת מורים לב"ס היסודי – תשע"ט

שם התחום	שנה	שם הקורס	ש"ש	נק'
לימודי יסוד		לשון ואוריינות 2,4,6	2	4
		מיומנות מחשב (לפטור)	1	2
		זהות	1	2
		אנגלית	2	4
		כתיבה אקדמית	1	2
לימודי חינוך	שנה א'	תרבות ודעת	2	4
		מופת והשראה בחינוך: שירה, ספרות ונגינה	2	4
		חקר עצמי כמחנכת בכליים יצירתיים	2	4
		לקראת מעשה החינוך	2	4
		הכרות עם מערכת החינוך (סוירים)	1	2
	שנה ב'	התנסות בהוראה PDS – יום ד'	3	6
		ליווי התנסות - כיתה	3	6
		תהליכי הוראה – שפה	2	4
		תהליכי הוראה - טבע	2	4
	שנה ג'	התנסות – א"כ – ימי ב-ד (כיתות ד-ו)	6	12
		ליווי התנסות - תלמיד	3	6
		תהליכי הוראה – חשבון	2	4
		תהליכי הוראה – שפה	2	4
		מחקר	2	4
		סמינריון : הורים, מורים וקהילה	2	6
סה"כ	36		36	74

החוג למקרא

בתכנית ההכשרה לבית-הספר היסודי

ראש החוג: ד"ר מיכה רואי

טלפון: 04-9838825

דוא"ל: micha.roi@oranim.ac.il

מזכירה אקדמית: שרון בר-שירה

טלפון: 04-9838832

דוא"ל: sharon_b@oranim.ac.il

החוג למקרא מכשיר מורים מומחים להוראת המקרא בבית הספר היסודי. הלימודים בחוג למקרא מזמנים ידיעה בסיסית בתחום-הדעת, תוך פתיחת שערים לתחומים נושקים לו, בהתאם לנטיית הלומד ולטעמו (כגון: מחשבת ישראל, לשון עברית, ספרות, דרמה, ארכיאולוגיה, והיסטוריה).

המקרא הוא המקור הראשי לתרבות ישראל, והעיסוק בו חיוני לביסוס זהות יהודית בתקופתנו. בצד ההיכרות עם אוצרות הרוח שנוצרו בעקבותיו בתרבות ישראל - בפרשנות, בתורה שבעל-פה ובפילוסופיה, לימוד המקרא באורנים פתוח לגישות שונות בנות זמננו: מצד אחד, למחקר מדעי - הצורות הספרותיות, דפוסי היצירה והעריכה, שאלת ההיסטוריות, השפעת רקע המזרח הקדמון והשפעת המקרא על היצירה שבעקבותיו; מצד אחר, לחיפוש מתמיד אחר משמעות רלוונטית - אישית, חברתית ואוניברסאלית. כל סיפור, כל רעיון או סמל נלמד תוך פתיחות למגוון דעות והשקפות ותוך עידוד לשיח בין-תחומי.

תחומי הלימוד כוללים:

- העמקת ההיכרות עם העברית המקראית.
- הכרת המבנה הספרותי המיוחד של סיפורי התנ"ך.
- פיתוח קריאה ביקורתית של ספרות המקרא לאור הפרשנות המסורתית והחדשה.
- התמודדות עם השאלות האישיות והמוסריות שהמפגש עם התנ"ך מספק לנו.
- פיתוח היכולת ללמד סיפורי התנ"ך בדרך חווייתית, יצירתית, ומעודדת חשיבה.

קהל היעד

המתעניינים בתחום המקרא והמעוניינים להורות מקרא בבית הספר היסודי.

מסגרות הלימוד בהן ניתן ללמוד בחוג למקרא

- כחוג בחירה משולב תעודת הוראה עם החוג ללשון.
- כחוג שני לבוחרים בחוג לחינוך מיוחד (עם אפשרות לתעודת הוראה נוספת בחוג למקרא).

תכנית הלימודים בחוג ונושאי הלימוד

תכנית הלימודים כוללת קורסי תשתית במקרא ובתחומים רלוונטיים (כגון לשון עברית והיסטוריה), קורסי טקסט המתמקדים בהיכרות והתמודדות עם טקסטים מקראיים מן הסוגות הספרותיות השונות, קורסי סוגיה המתמודדים עם נושא מסוים כפי שהוא בא לידי ביטוי לאורכו

ולרובו של המקרא וקורסים בעלי השלכה פדגוגית כגון דרמה ותנ"ך, שילוב התנ"ך בסיורים וכדומה.

מבנה התכנית

בשנה א' נלמדים בעיקר קורסים תכניים המהווים תשתית להמשך הלימודים. בשנים ב' וג' נלמדים קורסים תכניים ופדגוגיים אשר מלווים את ההתנסות המעשית של הסטודנטים בבית-הספר. הקורסים בשנה ד' מסכמים את שלוש שנות הלימוד הקודמות ומביאים לידי ביטוי את מכלול הידע שרכשו הסטודנטים במהלך לימודיהם.

דרכי ההוראה

דרכי ההוראה מותאמות למטרות של כל קורס וכוללות הרצאות, למידה בקבוצות, למידה מקוונת, למידת עמיתים, ומחקר עצמאי.

תכנית הלימודים בחוג למקרא (בית הספר היסודי)
למתחילים בשנה"ל תשע"ט

ש"ש	נ"ז	הקורס	התחום
2	4	קורסי תרבות ודעת (בחירה)	תרבות ודעת 4 נק'
2	4	מבוא לספרות המקרא	קורסי חובה בחוג 38 נק'
2	4	ספר שמואל ומיומנויות מחקר ועיון במקרא	
ללא	ללא	בקיאות בתורה ובנביאים ¹ (לימוד לפטור)	
2	4	פרשנות המקרא מחז"ל עד ימי הביניים	
1	2	מבריא את העולם ועד ההתנחלות: המקרא על רקע הממצא הארכיאולוגי	
1	2	המקרא ואנחנו	
2	4	לוח השנה וטקסטים מעצבי זהות	
1	2	אמנות הסיפור המקראי	
1	2	בין הקורא ולשון המקרא	
2	4	פרו-סמינריון	
2	6	סמינריון	
6 5	12 10	6 קורסים המוגדרים כטקסט 5 קורסי בחירה	קורסי בחירה בחוג 22 נק'
29	60	סה"כ	

¹ מבחני בקיאות: בתשע"ט יתקיים מבחן בקיאות בנביאים, ובתש"פ יתקיים מבחן בקיאות בתורה.

החוג להוראת מדעי הטבע והסביבה

בתכנית ההכשרה לבית-הספר היסודי

ראש החוג: ד"ר שי שפיר

טלפון: 049838702
דוא"ל: shai_s@oranim.ac.il

רכזת אקדמית: מורן זיו-דוד

טלפון: 04-9838893
דוא"ל: moran_z@oranim.ac.il

החוג להוראת מדעי הטבע והסביבה מקיים התמחות להוראת מקצועות מדעי הטבע לגיל הרך ולכיתות בית-הספר היסודי, תוך גישה ישירה לטבע הסובב אותנו, שימור המסורת שהטביע באורנים יהושע מרגולין, מחלוצי הוראת הטבע בארץ.

מטרות ההתמחות:

- להקנות מושגי יסוד במדעי הטבע תוך פיתוח סקרנות, חשיבה עצמית, גישה ביקורתית ויכולת ניתוח והתבוננות בסביבה.
- להפגיש את הלומד ישירות עם הסביבה, על מנת לחוות בכל חושיו את התופעות בטבע וכדי לעודד מעורבות אישית ואחראית בשמירה על הקיים וטיפוחו.
- להקנות דרכים חדשניות להוראת המדעים ולהובלת פרויקטים מדעיים יצירתיים בבית-הספר ובגן הילדים.
- לפתח אוריינות מדעית, בקיאות בהיסטוריה ובפילוסופיה של המדעים, ולטפח התמצאות ביסודות החשיבה המדעית ובחידושי המדע.
- לרכוש כלים לתכנון ולביצוע מחקר מדעי, תוך שילוב ניסויים במעבדה ובשדה.

קהל היעד

המתעניינים במדעי הטבע והסביבה, אשר מעוניינים להורות מדעים בבית-הספר היסודי, בחינוך המיוחד.

מסגרות הלימוד בהן ניתן ללמוד את החוג להוראת מדעי הטבע והסביבה

- כחוג בחירה משולב תעודת הוראה לבית הספר היסודי עם החוג ללשון / החוג לחינוך מתמטי.
- כחוג שני לבוחרים בחוג לחינוך חברתי-קהילתי, עם אפשרות להתמחות במנהיגות סביבתית בקהילה.
- כחוג נוסף לבוחרים בחוג לחינוך מיוחד

תכנית הלימודים בחוג ונושאי הלימוד

תכנית הלימודים בחוג למדעי הטבע והסביבה לבית-הספר היסודי בנויה מקורסי חובה בשנים א'-ג' וקורסי בחירה בשנה ד'. במסגרת לימודי הטבע מתקיימים סיורים במגוון בתי גידול ברחבי הארץ.

בשנה א' נלמדים קורסי מבוא במדעי הטבע, אשר יהוו תשתית להמשך הלימודים.

בשנים ב'-ג', במקביל להרחבת הידע במדעי הטבע, נלמדים קורסים בהוראת מדעים, אשר ילוו את ההתנסות בהוראה בכיתות.
בשנים ג'-ד' הסטודנטים משלימים את הרחבת הידע בקורסי חובה ובחירה בתחומי המדעים ומבצעים מחקר מדעי במסגרת קורס סמינריון.

דרכי ההוראה

הלימודים מתבססים על עריכת ניסויים במעבדה, צפייה ביצורים זעירים באמצעות מיקרוסקופ, צפייה בגרמי שמים רחוקים באמצעות טלסקופ, יציאה לסיורים בטבע (מדבר, חורש, מקווי מים, חוף ים ובתי גידול נוספים), פעילויות במגרש המשחקים, ביצוע פרויקטים, התנסות במחקר מדעי, למידה מתוקשבת, הרצאות ודיונים.

תכנית הלימודים בחוג להוראת מדעי הטבע והסביבה (בית ספר יסודי)

ש"ש	נ"ז	שם הקורס	סה"כ נ"ז	התחום
2	4	קורסי תרבות ודעת (בחירה)	4	תרבות ודעת
2	4	החי והצומח בעונתו ובבית גידולו	44	קורסי חובה
1	2	מושגי יסוד במדע		
1	2	חום וטמפרטורה		
2	4	מבנה החומר א'		
1	2	מבוא למדעי החיים		
1	2	גוף האדם א'		
1	2	צמחים ירודים		
1	2	חסרי חוליות		
1	2	גוף האדם ב'		
1	2	אור וצבע		
1	2	חשמל ומגנטיות		
1	2	איכות סביבה ואקולוגיה		
1	2	גלים וקול		
1	2	מבנה החומר ב'		
1	2	מכאניקה		
1	2	חולייתנים		
1	2	צמחי זרע		
1	2	חיסון ומחלות		
1	2	בראי השמים		
1	2	תקשורת בעולם החי		
2	6	סמינריון	6	סמינריון
2	4	שיעורי בחירה	4	קורסי בחירה
28	58	סה"כ		

החוג לחינוך מתמטי

בתכנית ההכשרה לבית-הספר היסודי

ראשת החוג: ד"ר חנה לב-זמיר

טלפון: 04-9838793

דוא"ל: hana_l@oranim.ac.il

רכזת אקדמית: מורן זיו-דוד

טלפון: 04-9838893

דוא"ל: moran_z@oranim.ac.il

החוג לחינוך מתמטי מכשיר מורים מומחים להוראת מתמטיקה בבית-הספר היסודי. בוגרי החוג יוכלו לשמש מורים מקצועיים למתמטיקה בבית-הספר היסודי ובמסגרות לימוד אחרות, או לשמש מורים כוללים תוך מיקוד בהוראת מתמטיקה. כמו-כן, יוכלו בוגרי החוג להתקדם לתפקידי ריכוז והדרכה בתוך בית-הספר ומחוצה לו, בהמשך התפתחותם המקצועית.

תחומי הלימוד כוללים:

- העמקת הידע המתמטי והרחבתו, תוך היכרות עם המתמטיקה והתפתחותה כחלק מתרבות החשיבה האנושית.
- הבנת שימושי המתמטיקה בחיי היום יום.
- פיתוח החשיבה המתמטית של הסטודנטים והקניית כלים מתאימים לפיתוח החשיבה המתמטית של תלמידים.
- היכרות עם דרכי הוראה שונות והקניית כלים דידיקטיים להוראת המתמטיקה.
- פיתוח היכולת להתמודד עם כיתות הטרוגניות והתאמת חומרי הוראה ולמידה לכיתות אלה.

קהל היעד

המתעניינים בתחום החינוך המתמטי והמעוניינים להורות מתמטיקה בבית הספר היסודי.

מסגרות הלימוד בהן ניתן ללמוד בחוג לחינוך מתמטי:

- חוג לחינוך מתמטי וחוג נוסף מתחומי הדעת הנלמדים בבית הספר היסודי: טבע, מקרא, לשון, ספרות, חינוך חברתי קהילתי.
- חוג לחינוך מתמטי והחוג לחינוך מיוחד

תכנית הלימודים בחוג ונושאי הלימוד

תכנית הלימודים כוללת קורסים מתמטיים וקורסים העוסקים בתוכן הפדגוגי הקשור להוראת ולמידת המתמטיקה בבית הספר היסודי.

מבנה התכנית

בשנה א' נלמדים בעיקר קורסים מתמטיים המהווים תשתית להמשך הלימודים. בשנים ב' וג' נלמדים קורסי תוכן-פדגוגי, אשר מלווים את ההתנסות המעשית של הסטודנטים בבית-הספר, במקביל להרחבת הידע המתמטי. הקורסים בשנה ד' מסכמים את שלוש שנות הלימוד הקודמות ומביאים לידי ביטוי את מכלול הידע המתמטי והדידקטי שרכשו הסטודנטים במהלך לימודיהם.

דרכי ההוראה

דרכי ההוראה מותאמות למטרות של כל קורס וכוללות הרצאות, למידה בקבוצות, למידה מקוונת תוך שימוש במאגרי מידע, למידה בסיוע לומדות מחשב, למידה יחידנית ועצמאית, קבוצות דיון וביצוע מחקר בתחום החינוך המתמטי.

תכנית הלימודים בחוג לחינוך מתמטי (לבית הספר היסודי)
למתחילים לימודיהם בתשע"ט

ש"ש	נ"ז	שם הקורס	סה"כ נ"ז	התחום
2	4	קורסי תרבות ודעת (בחירה)	4	תרבות ודעת
1	2	יסודות האריתמטיקה ¹	48	קורסי חובה
1	2	קבוצות ומספרים		
1	2	יסודות האלגברה		
1	2	מתמטיקה בחיי היום-יום		
1	2	יסודות הגיאומטריה במישור ובמרחב		
1	2	סטטיסטיקה והסתברות		
1	2	המספרים הטבעיים		
1	2	תורת המספרים 1		
1	2	יצירתיות בהוראת המתמטיקה		
2	4	גרפים ופונקציות		
2	4	גיאומטריה במישור		
2	4	דידקטיקה של המתמטיקה 1		
2	4	אנליזה		
1	2	תולדות המתמטיקה		
1	2	שילוב המחשב בהוראת המתמטיקה		
1	2	2 נושאים נבחרים במתמטיקה		
1	2	כלים להערכה בחינוך מתמטי		
1	2	גיאומטרית המרחב		
1	2	קורס בחירה		
1	2	אירועים מתמטיים בכיתה		
1	2	שאלות מילוליות במתמטיקה – דרכי התמודדות		
2	6	סמינריון מחקר בחינוך מתמטי	6	סמינריון
29	60	סה"כ		

¹ הקורס 'יסודות האריתמטיקה' עוסק במוימונויות בסיסיות במתמטיקה, ומתקיים בו מבחן פטור. ציון של 90 ומעלה יפטור מנוכחות בקורס וממבחן בסיום הקורס. על מנת להמשיך בחוג לחינוך מתמטי יש לעבור את מבחן הסיום במועד א' (או במועד ב') בציון 75 לפחות. לא יינתנו מועדים נוספים.

החוג ללשון

בתכנית ההכשרה לבית-הספר היסודי

ראש החוג: גב' הילה אתקין

טלפון: 04-9539660

דוא"ל: hilla_a@oranim.ac.il

מזכירה אקדמית: שרון בר-שירה

טלפון: 04-9838832

דוא"ל: sharon_b@oranim.ac.il

החוג ללשון מכשיר מורים מומחים להוראת לשון בבית הספר היסודי. חלק ניכר מהשעות בבית-הספר היסודי מוקדש ללימודי "עברית" (מכונה גם "לימודי שפה"), ובמסגרתן הוראה ישירה של קריאה, כתיבה, הבנת הנקרא, דיבור והאזנה, לשון וספרות. הכישורים הלשוניים הם מרכיב חיוני בהשתלבות התלמידים הצעירים בלימודים, בחברה ובתרבות.

במסגרת לימודי הלשון העברית יקנו הסטודנטים ידע בסיסי בבלשנות וכלים להבנה ולניתוח של תופעות לשון. הסטודנטים ילמדו להכיר את התהליכים העיקריים בהתפתחות הלשון העברית, למן העברית העתיקה ועד ימינו, יקנו ידע עיוני-תאורטי על שפה בכלל ועל העברית הדבורה והכתובה בפרט ועל הקשר בין השפה לחברה.

הוראה טובה של תחום כה נרחב ומורכב דורשת מומחיות במגוון רחב של נושאים נוספים, כמו ספרות ילדים, חג ומועד, צפייה ביקורתית בטלוויזיה. ברוח זו נבנתה תכנית לימודים המורכבת מקורסים אקדמיים מתחומי דעת שונים – לשון, ספרות, מקרא ותקשורת.

קהל היעד

המתעניינים בתחום השפה העברית והמעוניינים להורות עברית בבית הספר היסודי.

תכנית הלימודים בחוג ללשון עברית (בית הספר היסודי)

למתחילים בשנה"ל תשע"ט

ש"ש	נ"ז	הקורס	התחום
2	4	קורסי תרבות ודעת (בחירה)	תרבות ודעת 4 נק'
1	2	יסודות תורת ההגה של העברית החדשה	קורסי חובה בחוג 52 נק'
1	2	מבוא לבלשנות	
1	2	מילונאות ולקסיקולוגיה	
2	4	לוח השנה וטקסטים מהמקורות היהודיים	
2	4	לשון ספרות הילדים	
2	4	יסודות התחביר	
1	2	סמנטיקה: תורת המשמעים	
2	4	תורת הצורות של העברית החדשה ליסודי	
1	2	לשון דיבור ולשון כתב	
2	4	הטקסט המקראי כשפה ותרבות	
1	2	אוריינות חזותית – הטקסט הבלתי מילולי	
1	2	התפתחות שפה ורכישתה	
1	2	חינוך לצפייה ביקורתית בתקשורת	
1	2	עברית תקנית: ניסוח, כתיב והגייה	
1	2	לשונה של ספרות חז"ל	
1	2	סוגי טקסטים בראייה התפתחותית	
1	2	חקר השיח ופרגמטיקה	
1	2	שפה תרבות וחברה	
2	6	שפה וערכים במקראות הלימוד סמינריון	
1	2	הסיפור העממי: סיפור בורא עולם	קורסי בחירה בחוג 4 נק'
1	2	לשון השירה והפזמון	
1	2	קריאה ביקורתית בספרות ילדים	
30	60	סה"כ	

החוג לחינוך

ראש החוג: ד"ר הלל וורמן

טלפון: 04-9838912

דוא"ל: hillel_w@oranim.ac.il

רכזת אקדמית : סנדרה צוקרמן דגן

טלפון: 04-9539636

דוא"ל: sandra_t@oranim.ac.il

החוג לחינוך מעניק תואר ראשון בחינוך עבור אלה הלומדים לתעודת הוראה בבית-הספר היסודי, על-יסודי או חינוך מיוחד, או הלומדים לתעודת עובד חינוך בחוג לחינוך חברתי-קהילתי (חינוך בלתי פורמלי).

החוג מיועד להכשיר מחנכים מחוללי שינוי במערכת החינוך. החוג מיועד לצעירים אידיאליסטים המבקשים לתרום לחברה דרך שותפות עם מתקני מערכות החינוך שבה.

בחוג נבחן את הנחות היסוד של מערכות החינוך ואת ההרגלים שרכשנו בהן, נחתור לגיבוש תפיסות חינוכיות פורצות דרך, נפתח חלומות אישיים בחינוך ונלמד כיצד לקדם. בחוג נסייר במרחבים של חינוך משמעותי בארץ, נכיר את האנשים המחוייבים להם ונבדוק כיצד לתרום ולהתרם מהם.

תכנית לימודים החוג לחינוך - תשע"ט

ש"ש	נק'	שם הקורס	החוג לחינוך
2	4	תרבות ודעת	
2	4	הגות חינוכית – בין דורות, תרבויות ותחומים	
2	4	יזמות חינוכית פורצת תבניות	
2	4	שיטות קשב ומדיטציה	
3	6	מועדון דיבייטינג בדילמות חינוכיות	
3	6	סיורים במרחבי חינוך משמעותיים	
2	4	פילוסופיה של החינוך – תולדות הרעיונות בחינוך	
2	4	סטודנטים יוזמים חינוך – יוזמה חינוכית פורצת תבניות	
2	4	מועדון קריאה בספרים הגדולים	
1	2	אופי חינוכי – שירה, ניגון וסיפור חסידי	
1	2	אמנויות בשירות החינוך	
3	6	סיורים במרחבי חינוך משמעותי	
25	50	סה"כ	

החוג לחינוך

שילוב אמנויות בחינוך

תואר ראשון

המסלול מעניק תואר B.Ed. דו-חוגי בשילוב אמנויות בצירוף עם החוג לחינוך מיוחד או עם אחד מחוגי הדעת בביה"ס היסודי.

תעודת הוראה

תעודת ההוראה (בחינוך מיוחד או בביה"ס היסודי) תינתן לפי חוג הבחירה השני.

משך הלימודים

ארבע שנים לתואר ותעודת הוראה (בחוג שני).

מי אנחנו

אנו מאמינים שאמנויות נועדו לחולל שינוי, וכך גם החינוך. אמנויות יכולות לקחת אותנו פנימה אל עצמנו והחוצה אל העולם במפגש עוצמתי שמזמין אותנו לגדול. מי שרוצה ליצור את המפגש הזה, מי שרוצה להיות מחנכת/יוצרת - מוזמנת/למפגש מעמיק וחוויתי עם עולם האמנויות ועם עשייה חינוכית משמעותית בבתי הספר.

הלימודים בחוג מאפשרים

- השתייכות לקבוצת סטודנטים מגובשת הלומדת ומתפתחת יחד.
- למידה חווייתית של מגוון אמנויות:
- עבודה אמנותית עם חומרים מגוונים
- צילום סטילס והפקת סרטים.
- משחק, דרמה, תנועה, פלייבק, בימוי ופיתוח קול
- סיורים, תערוכות והופעות ברחבי הארץ
- העמקה בדרכים בהן ניתן לשלב אמנויות בהוראת תחומי הדעת הנלמדים בבית הספר.
- אקטיביזם באמצעות אמנויות
- היכרות מעמיקה עם תאוריות ועם סוגי עשייה מגוונים בתחום האמנויות.
- מפגשים עם גורמים שונים בקהילה דרך אמנויות: ילדים עם צרכים מיוחדים, הורים וכו'

הלימודים מעניקים

- אפשרות לעבודה חינוכית-יצירתית בבית הספר היסודי או בחינוך המיוחד, על-פי תעודת ההוראה.
- קורסים מוכרים ללימודי המשך בתרפיות.
- כלים לעבודה בקהילה דרך אמנויות פלסטיות ואחרות, כגון תיאטרון פלייבק, art performance, עבודה עם קבוצות וחוגים.
- התפתחות אישית משמעותית.

החוג לחינוך - שילוב אמנויות בחינוך – תכנית לימודים תשע"ט

ש"ש	נק'	שם הקורס	סה"כ שעות	שם התחום
1	2	תרבות ודעת	2	תרבות ודעת
1	2	תרבות ודעת		
3	6	אל עבר העצמי היצירתי (מבוא לשילוב אמנויות)	25	לימודי חובה
1	2	תנועה וביטוייה		
2	4	יצירת סרטים ברשת- אמנות ומבע במסך המגע		
2	4	חינוך והוראה בשילוב אמנויות: הגשת חומרים		
2	4	דינמיקה קבוצתית באמצעות אמנויות		
2	4	פילוסופיה של החינוך בראי הקולנוע		
2	4	קהילה לומדת: גישות ופרקטיקות בשילוב אמנויות במרחב החינוכי		
2	4	יזמה בקהילה		
1	2	סיורים, הופעות והצגות		
2	4	הרחבת אופקים באמנויות – פיתוח קול ומוסיקה, ספרות ושירה		
2	4	גישות טיפוליות באמצעות אמנויות		
2	4	יזמה בקהילה		
2	4	קורס מתקדם – תנועה, אמנות, דרמה		
2	6	סמינריון : מחקר פעולה - תהליכי הוראה וחינוך באמצעות אמנויות		
29	60			סה"כ

החוג ותכנית ההכשרה לגיל הרך (לידה-שש)

ראשת החוג ותכנית ההכשרה לגיל הרך: ד"ר אורית דרו

טלפון: 04-9838757

דוא"ל: orit_d@oranim.ac.il

רכזת אקדמית: לימור קידר

טלפון: 04-9838878

דוא"ל: limor.keidar@oranim.ac.il

מסלול לימודים דו-חוגי: גיל רך ורב-תחומי

החוג ותכנית ההכשרה לגיל הרך (לידה-6) מכשירים מחנכים ומחנכות לגיל הרך: גילאי לידה עד 6. למעוניינים ניתן להרחיב הסמכה להוראה בכיתות א'-ב'.

מטרת ההכשרה

לתת בידי המתעתדים לעבוד עם ילדים בגיל הרך כלים לעבודה מקצועית כגננות/גננים ומנהלות/מנהלי גן, החל בגיל שלושה חודשים ועד גיל שש. הלימודים כוללים ידע תיאורטי מתחומים שונים ובעיקר: ידע התפתחותי, ידע פסיכולוגי, גישות חינוכיות בגיל הרך, ניהול מערכת חינוכית, אמנויות ככלי חינוכי, ספרות ילדים, ומדעים. הלימודים משלבים, לכל אורכם, לימודים עיוניים במכללה עם התנסות מודרכת בשדה החינוכי.

מבנה הלימודים

הלימודים נפרשים על פני ארבע שנים. בשלוש השנים הראשונות הלימודים מתקיימים 3-4 ימים בשבוע במכללה ויום-יומיים בגני ההתנסות המעשית. ההתנסות המעשית נערכת במסגרות חינוכיות הנבחרות בידי הצוות הפדגוגי, בהתאם לאיכות החינוכית של המסגרת. השנה הרביעית לבוחרים בתעודת הוראה של גננת לגילאי לידה עד 6 בלבד (ללא הרחבת הסמכה) כוללת יומיים לימודים במכללה ואפשרות להתמחות בהוראה (סטאז'). לבוחרים בתעודת הוראה מורחבת (הרחבת הסמכה להוראה בכיתות א'-ב') – השנה הרביעית כוללת גם התנסות מעשית בתחום הנבחר לצד קורסים ייחודיים. התמחות בהוראה (סטאז') תתקיים לאחר השנה הרביעית.

תכנית הלימודים מורכבת משלושה צירים מרכזיים:

- לימודים בחוג לגיל הרך, הכוללים קורסים תיאורטיים בגיל הרך.
- לימודים לתעודת הוראה הכוללים התנסות מעשית בגנים וקורסים הקשורים לפרקטיקה של חינוך בגיל הרך.

• לימודים רב-תחומיים, הכוללים:

- **חטיבה בחינוך מיוחד** – המתייחסת להיבטים שונים באיתור ובעבודה עם ילדים בעלי צרכים מיוחדים בגן.
- **חטיבה בלימודי טבע ומדעים** – המתייחסת להתפתחות ההבנה המדעית של ילדים ולקשר הבסיסי בין אדם לטבע.
- **חטיבה בספרות וספרות ילדים** – המתייחסת להיבטים חינוכיים ורגשיים באמצעות ספרות וספרות ילדים.
- **חטיבה בשילוב אמנויות בחינוך** – המתייחסת לשימוש באמצעים אמנותיים מגוונים לעבודה החינוכית.

- **השנה הראשונה** בהכשרה היא מבואית בעיקרה ואחידה לכל הסטודנטים. יום אחד בשבוע, לאורך כל השנה, מוקדש להתנסות מעשית בגני ילדים.
- **השנה השנייה** מוקדשת ללימודי החינוך ולהתנסות מעשית בגני ילדים. ההתנסות בגנים מתקיימת במשך יומיים בשבוע בסמסטר א' ויום בשבוע בסמסטר ב'.
- **השנה השלישית** מוקדשת ללימודי חינוך ולהתנסות בגילאי לידה עד 3. ההתנסות המעשית מתקיימת יומיים בשבוע בסמסטר א'. סטודנטים אשר בוחרים בלימודים להרחבת הסמכתם להוראה בכיתות א'-ב' יתחילו בשנה זו ללמוד קורסים גם בתחום זה.
- **השנה הרביעית** מוקדשת בחלקה ללימודי חינוך ובחלקה לקורסי בחירה מבין החטיבות המוזכרות לעיל (ספרות, טבע ומדעים ואמנויות). בפני הסטודנטים שלא בחרו בתעודת הוראה מורחבת קיימת אפשרות להתמחות בהוראה (סטאז').
- סטודנטים שבחרו בהרחבה להוראה בכיתות א'-ב' יתנסו בשנה זו במסגרות החינוכיות המתאימות. כמו כן ימשיכו בלימודי קורסים ייעודיים להתמחותם.

התנסות מעשית (אימוני הוראה) לפני תחילת שנת הלימודים האקדמית ובמהלך הפסקת הלימודים בין הסמסטרים:

- בשבוע הראשון של חודש ספטמבר - תחילת שנת הלימודים בגן ובבית-הספר – מתקיימים ששה עד עשרה ימי התנסות מעשית לסטודנטים בשנתונים ב', ג', ד' (ללומדים הרחבת א'-ב'), הכוללים: שבוע התנסות מעשית + ימי הכנה וסיכום ממכללה. המטרה: היכרות עם המערכת החינוכית ועם הילדים במצבי מעבר ושינוי.
- בהפסקה שבין הסמסטרים מתקיימת בשנתונים א', ב', ג' וד' (ללומדים הרחבת א'-ב') התנסות מעשית רצופה למשך שבוע.

מסלול לימודים ייחודי לעובדים במערכות הגיל הרך מספר שנים*

תכנית זו מיועדת לאנשים העובדים במסגרות הגיל הרך מעל לחמש שנים ומעוניינים להפוך את עבודתם לעבודה מקצועית.

הלומדים בתכנית זו ילמדו יום וחצי בשבוע במכללה ויודרכו במקום עבודתם במהלך השנה הראשונה (מותנה בהסכמת הפיקוח על המסגרת החינוכית בה הם עובדים). בשנה השנייה / השלישית ללימודיהם יתנסו יום אחד בשבוע בחטיבת גיל השונה מזו שבה הם עובדים, ויודרכו בחטיבת גיל זו (גילאי לידה-שלוש / גילאי שלוש-שש). בשנה השנייה והשלישית יום ההתנסות יהיה מחוץ למערכת בה עובדים. הלומדים בתכנית ילמדו קורסי קיץ.

מטרת התכנית

מעבר למטרות ההכשרה הבסיסיות, מטרת התכנית היא לאפשר ללומדים ללמוד תוך כדי עבודה, לנצל את הידע הפרקטי שרכשו ולהמשיג אותו באופן מקצועי, לתרום לידע הפרקטי המצטבר בחוג לגיל הרך, ולהפוך למנהיגים בקהילתם.

* פתיחתה של תכנית זו מותנה במספר מינימאלי של נרשמים.

מסלול לימודים דו-חוגי גיל רך וחינוך מיוחד

סטודנטים הבוחרים באפשרות זו שייכים לשני חוגים: החוג לגיל הרך והחוג לחינוך מיוחד בגיל הרך. מידע לגבי הלימודים בחוג לגיל הרך מוגש בזאת. לימודים בחוג השני - החוג לחינוך מיוחד בגיל הרך - מוגש כפרק נפרד בהמשך.

התמחות גננות לגילאי שלוש-שש

מטרת ההכשרה היא לתת בידי המתעתדים לעבוד עם ילדים בגיל הרך כלים לעבודה מקצועית כגננות/גננים ומנהלות/מנהלי גן, בגילאי שלוש-שש.

הלימודים כוללים ידע תיאורטי מתחומים שונים ובעיקר: ידע התפתחותי, ידע פסיכולוגי, גישות חינוכיות בגיל הרך.

מבנה הלימודים

הלימודים נפרשים על פני ארבע שנים (עיקר הלימודים בחוג לגיל הרך מתקיימים בשנתיים הראשונות ללימודים) ומשלבים לימודי חובה בחוג לגיל הרך ובתכנית ההכשרה.

ההתנסות המעשית (אימוני הוראה) נערכת במסגרות חינוכיות הנבחרות בידי הצוות הפדגוגי, בהתאם לאיכות החינוכית של המסגרת. הדבר ידרוש לעתים נסיעה למרחק.

תכנית הלימודים בחוג לגיל הרך מורכבת משני אשכולות מרכזיים:

- לימודים בחוג לגיל הרך, הכוללים קורסים תיאורטיים הקשורים בגיל הרך.
- לימודים לתעודת הוראה הכוללים התנסות מעשית בגנים וקורסים הקשורים לפרקטיקה של חינוך בגיל הרך.
- **השנה הראשונה** בהכשרה היא מבואית בעיקרה ואחידה עבור כל הסטודנטים. יום אחד בשבוע מוקדש להתנסות מעשית בגני ילדים.
- **השנה השנייה** מוקדשת ללימודי החינוך ולהתנסות מעשית בגן ילדים. ההתנסות בהוראה מתקיימת במשך יומיים בשבוע. בנוסף נלמדים שיעורים העוסקים בפדגוגיה של אזורי הפעילות בגן והחגים.
- **בשנה השלישית** בחוג לגיל הרך הסטודנטים ילמדו קורסים העוסקים בהורות ובניהול גן. רוב הקורסים יילמדו במסגרת החוג לחינוך מיוחד לגיל הרך.
- **השנה הרביעית** מוקדשת כולה ללימודי החינוך המיוחד.

בשנתיים הראשונות, התנסות מעשית (אימוני הוראה) לפני תחילת שנת הלימודים האקדמית ובמהלך ההפסקה בין הסמסטרים היא כפי המתואר במסלול החד-חוגי.

תכנית לימודים החוג לגיל הרך - לידה-6, תשע"ט (חד חוגי)

שם התחום	סה"כ שעות	שם הקורס	ש"ש	נק'
לימודי יסוד והעשרה מסלול 12	8	שימושי מחשב	1	2
		אנגלית	2	4
		חג ומועד	1	2
		כתיבה אקדמית	1	2
		זהות אישית ומקצועית	1	2
		הכתבה	-	-
		לשון לפטור	2	4
		לשון על פה	-	-
		התייחסות לשואה בגן הילדים	-	-
		זהירות, ביטחון ובטיחות בדרכים	-	-
		עזרה ראשונה	-	-
לימודי הכשרה לתעודת הוראה גילאי לידה-6	20	תרבות ודעת	1	2
		תרבות ודעת	1	2
		סוציולוגיה של מערכות חינוך בילדות המוקדמת	1	2
		מבוא למחקר איכותני	1	2
		מבוא למחקר כמותי	1	2
		מיהו ילד הגן (הדרכה. שינוי שם "סביבות למידה בילדות המוקדמת")	1	2
		מהמעשה לתיאוריה – תהליכים פרקטיים רפלקטיביים (הדרכה)	2	4
		המשחק ותרומתו להתפתחות בילדות המוקדמת (הדרכה)	1	2
		גן אחר – זרימת פעילות (הדרכה)	1	2
		ארגון סביבה חינוכית בגן (הדרכה)	1	2
		טיפוח שפה ואוריינות בגן (בשדה)	1	2
		המעורבות החינוכית ככלי ללימוד מאפייני הילד בגיל הרך (בשדה)	1	2
		תכנון פיתוח והערכת תכניות לימודים בילדות המוקדמת (הדרכה)	2	4

2	1	מחשבת החינוך		
2	1	מתלות לעצמאות (הדרכה)		
2	1	קורס חובה (הדרכה)		
2	1	סוגיות נבחרות בתכנון והתאמת הסביבה החינוכית לגילאי לידה – 3 (הדרכה)		
6	2	ניתוח סיטואציית חינוכיות בגיל הרך - סמינריון יישומי		

10	5	אימוני הוראה – שנה א'	15	התנסות מעשית
10	5	אימוני הוראה – שנה ב'		
10	5	אימוני הוראה – שנה ג'		

4	2	תרבות ודעת	26	החוג לגיל הרך
4	2	מבוא לפסיכולוגיה התפתחותית		
4	2	טבע ועונות השנה בסביבה החינוכית של גן הילדים		
4	2	היבטים חינוכיים והתפתחותיים בספרות ילדים בילדות המוקדמת		
4	2	סיפורי אבות		
2	1	מוסיקה במכלול החיים של הילד		
2	1	תנועה ופעילות גופנית בילדות המוקדמת		
2	1	התפתחות ההמשגה הגיאומטרית		
2	1	פיתוח חשיבה, אוריינות ויצירתיות בסביבה עתירת טכנולוגיה (גן הילדים)		
2	1	טקסים בגן		
2	1	התפתחות מוטורית חושית		
2	1	פסיכולוגיה של הלמידה והחשיבה		
2	1	התפתחות רגשית חברתית בילדות המוקדמת		
2	1	הוראת מקרא בגן הילדים		
4	2	יחסי גומלין מחנך-ילד		
2	1	ניהול מסגרות חינוכיות 3-6		
2	1	משפחה והורות		
2	1	תקשורת הורים מחנכים		
6	2	סמינריון בחינוך לגיל הרך		

2	1	מבוא לחינוך מיוחד (סמסטר א')	15	חטיבת חינוך מיוחד ושילוב אמנויות
4	2	נורמה וליקויים בהתפתחות שפה, דיבור ותקשורת		
2	1	מוכנות לקריאה וכתביה בגן ההטרוגני (סמסטר א')		
2	1	מוכנות לחשבון בגן ההטרוגני (סמסטר א')		
4	2	מאפיינים ואיתור מוקדם של עיכובים התפתחותיים		
2	1	ניתוח התנהגות בגילאים הצעירים		
4	2	שילוב ילדים בעלי צרכים מיוחדים		
2	1	קורס חובה בשילוב אמנויות בגיל הרך		
2	1	הגשת חומרי אמנות בגן הילדים		
2	1	ילדים ומשפחות בסיכון והדרה		
4	2	קורס חובה בשילוב אמנויות בגיל הרך		
4	2	תרבות ודעת		
2	1	קורס חובה בספרות- על מי ועל מה כיפה אדומה		
2	1	קורס חובה בטבע- החי והצומח בעונתו		
4	2	קורסי חובה בספרות		
4	2	קורסי חובה בטבע		
2	1	שיעורי בחירה (ספרות/ טבע/ אמנויות)		
6	2	סמינריון בתחומי דעת (ספרות/ טבע/ אמנויות)		
8	4	שיעורי בחירה (ספרות/ טבע/ אמנויות)		

החוג ותכנית ההכשרה לחינוך מיוחד לגיל הרך (גילאי שלוש-שש)

ראשת החוג: ד"ר רחל רביד

טלפון: 04-9838854

דוא"ל: rachel_r@oranim.ac.il

רכזת אקדמית: לימור קידר

טלפון: 04-9838878

דוא"ל: limor.keidar@oranim.ac.il

התכנית לחינוך מיוחד לגיל הרך במכללת אורנים מיועדת להכשרת מחנכים ומחנכות לילדים עם צרכים מיוחדים בגילאי הילדות המוקדמת. הכשרה זו מאפשרת להם להשתלב בעבודה בגנים רגילים, משולבים ומיוחדים.

מטרת התכנית הינה לפתח כוחות הוראה ומנהיגות מקצועית-חינוכית, שיוכלו להשפיע על קביעת סטנדרטים גבוהים של טיפול וחינוך איכותי לילדים צעירים במצבי סיכון הקשורים לבעיות ולקשיים בתחומי הלמידה, הרגש וההתנהגות, וילידים עם צרכים מיוחדים בתחום העיכובים ההתפתחותיים. מתוך ראייה אקולוגית והומניסטית התכנית תקנה ללומדים בה:

✓ ידע עדכני תאורטי ומעשי המשלב תהליכי חקר אישי המעצימים חשיבה ביקורתית ויצירתית. חשיבה זו מאפשרת התמודדות אפקטיבית וערכית עם מגוון דילמות בשדה החינוך המיוחד בגיל הרך.

✓ כישורי תכנון, הפעלה והערכה של תכניות התערבות מוקדמת בגיל הגן.

✓ דרכי הוראה וטיפול ייחודיות בראיה רב ממדית בגן המיוחד

✓ אסטרטגיות ומיומנויות לניהול ועבודת צוות בגן המיוחד

✓ אסטרטגיות ומיומנויות לדיאלוג ושיתוף הורים לילדים בעלי צרכים מיוחדים בגילאים הצעירים בתהליכי הלמידה של ילדיהם.

מגוון כלים אלה יאפשר לבוגרי החוג לתת מענה מותאם לילד בעל הצרכים המיוחדים, משפחתו וקהילתו במגוון המסגרות החינוכיות המוצעות ע"י משרד החינוך.

לבוגרי החוג מוענק תואר ראשון B.Ed. - בוגר הוראה בחינוך מיוחד לגיל הרך וחינוך לגיל הרך, וכן תעודת הוראה בתכנית ההכשרה בחינוך מיוחד לגיל הרך בהתמחויות: חינוך מיוחד לגיל הגן וחינוך בגיל הרך (גילאי שלוש-שש).

הלימודים מתקיימים במבנה דו-חוגי: החוג לחינוך מיוחד לגיל הרך בשילוב החוג לגיל הרך¹ (גילאי שלוש-שש).

הלימודים נפרשים על פני ארבע שנים ומשלבים לימודי חובה בחוג לחינוך מיוחד לגיל הרך, בחוג לגיל הרך ובתכנית ההכשרה, כמו גם קורסי בחירה מהחוג לחינוך מיוחד.

השנה הרביעית כוללת עד יומיים לימודים במכללה ואפשרות להתמחות בהוראה (סטאז').

ההתנסות המעשית (אימוני הוראה) נערכת במסגרות חינוכיות הנבחרות בידי הצוות הפדגוגי, בהתאם לאיכות החינוכית של המסגרת. הדבר דורש לעתים נסיעה למרחק.

ההתנסות המעשית (אימוני הוראה) נערכת לפני תחילת שנת הלימודים האקדמית ובמהלך ההפסקה שבין הסמסטרים:

- בשנים א' וב' ההתנסות המעשית מתקיימת במסגרות החינוך הרגיל ובשנת הלימודים השלישית ההתנסות מתקיימת במסגרות החינוך המיוחד וכן בפרקטיקום המטפח רווחה אישית, גופנית ונפשית לצד כישורים אקדמיים לקראת המעבר לכיתה א' בקרב ילדים בעלי צרכים מיוחדים.
- בשבוע הראשון של חודש ספטמבר - תחילת שנת הלימודים בגן ובבית-הספר – מתקיימים ששה ימי התנסות מעשית לסטודנטים בשנתונים ב' וג' הכוללים: שבוע התנסות מעשית + ימי הכנה וסיכום במכללה.
- בהפסקה שבין הסמסטרים מתקיימת בשנים א', ב' וג' התנסות מעשית רצופה למשך שבוע.

---

¹ פירוט תכנית הלימודים בחוג זה מופיע בפרק הקודם.

תכנית לימודים: החוג לחינוך מיוחד לגיל הרך – תשע"ט

שם התחום	סה"כ ש"ש	שם הקורס	ש"ש	נק'
לימודי יסוד והעשרה	10	שימושי מחשב	1	2
		אנגלית	2	4
		הכתבה	-	-
		כתיבה אקדמית	1	2
		חג ומועד	1	2
		לשון לפטור	2	4
		סיפורי אבות	1	2
		הוראת מקרא בגן הילדים	1	2
		זהות אישית וקבוצתית	1	2
		לשון על פה	-	-
		לימודי שואה	-	-
		זהירות , ביטחון ובטיחות בדרכים	-	-
		עזרה ראשונה	-	-
לימודי הכשרה לתעודת הוראה בחינוך המיוחד לגיל הגן	21	תרבות ודעת	2	4
		סוציולוגיה של מערכות חינוך בגיל הרך	1	2
		מבוא למחקר איכותני	1	2
		מבוא למחקר כמותי	1	2
		מיהו ילד הגן (הדרכה)	1	2
		מהמעשה לתיאוריה – תהליכים פרקטיים רפלקטיביים (הדרכה)	2	4
		המשחק ותרומתו להתפתחות בילדות המוקדמת (הדרכה)	1	2
		טקסים בגן	1	2
		גן אחר – זרימת פעילות (הדרכה)	1	2
		ארגון סביבה חינוכית בגן (הדרכה)	1	2
		טיפול שפה ואוריינות בגן (בשדה)	1	2
		טיפול שפה ואוריינות בגן (תיאוריה ומעשה)	1	2
		המעורבות החינוכית ככלי ללימוד מאפייני הילד בגיל הרך (בשדה)	1	2

שם התחום	סה"כ ש"ש	שם הקורס	ש"ש	נק'
		המעורבות החינוכית ככלי ללימוד מאפייני הילד בגיל הרך ב' (הדרכה בשדה)	1	2
		תכנון פיתוח והערכת תכניות לימודים בילדות המוקדמת (הדרכה)	2	4
		מחשבת החינוך	1	2
		תהליכי הערכה ואסטרטגיות התערבות בגני החינוך המיוחד – סמינריון יישומי	2	6
		אימוני הוראה – שנה א'	5	10
		אימוני הוראה – שנה ב'	5	10
התנסות מעשית	15	אימוני הוראה בגני החינוך המיוחד – שנה ג'	5	10
		תרבות ודעת	4	8
		מבוא לפסיכולוגיה התפתחותית	2	4
חנ"מ לגיל הרך – החוג לגיל הרך	26	טבע ועונות השנה בסביבה החינוכית של גן הילדים	2	4
		היבטים חינוכיים והתפתחותיים בספרות ילדים בילדות המוקדמת	2	4
		מוזיקה במכלול החיים של הילד	1	2
		תנועה ופעילות גופנית בילדות המוקדמת	1	2
		התפתחות ההמשגה הגיאומטרית (במקום התפתחות ההמשגה המתמטית)	1	2
		פיתוח חשיבה, אוריינות ויצירתיות בסביבה עתירת טכנולוגיה (גן הילדים)	1	2
		התפתחות מוטורית חושית	1	2
		פסיכולוגיה של הלמידה והחשיבה	1	2
		התפתחות רגשית חברתית בילדות המוקדמת	1	2
		חינוך וטיפול איכותי לגילאי לידה עד 3	2	4
		הגשת חומרי אמנות בגן הילדים	1	2
		על מסכים וילדים	1	2
		קורס חובה בתחום דעת	1	2
		משפחה והורות	1	2
		ניהול מסגרות חינוכית 3-6	1	2
		סמינריון בחינוך לגיל הרך	2	6

4	2	נורמה וליקויים בהתפתחות שפה, דיבור ותקשורת	11	מקבץ חנ"מ לגיל הגן
4	2	מאפיינים ואיתור מוקדם של עיכובים התפתחותיים		
2	1	שילוב ילדים בעלי צרכים מיוחדים בהיבט גלובאלי ומקומי		
2	1	מבוא לניתוח התנהגות בגילאים הצעירים		
2	1	ליקויים בהתפתחות מוטורית, חושית, הערכה והתערבות		
2	1	לקויות תקשורת בגיל הרך: דרכי התערבות		
4	2	הפרעות בוויסות עצמי, בהתנהגות ובתפקודי הקשב והריכוז בגיל הגן: דרכי התערבות		
2	1	דרכי התערבות ושיטות להתמודדות עם בעיות רגשיות של ילדי הגן		
2	1	מוכנות לקריאה וכתביה בגן ההטרוגני		
2	1	מוכנות לחשבון בגן ההטרוגני	15	חטיבת חנ"מ לגיל הגן
4	2	פרקטיקום: העצמה רגשית וחברתית של ילדים בעלי צרכים מיוחדים ומשפחותיהם לקראת כיתה א' – הדרכה אישית		
4	2	פרקטיקום: טיפוח תהליכי שליטה עצמית, שפה ומתמטיקה בקרב ילדים בעלי צרכים מיוחדים לקראת כיתה א' – התנסות בשטח		
4	2	פרקטיקום: טיפוח תהליכי שליטה עצמית, שפה ומתמטיקה בקרב ילדים בעלי צרכים מיוחדים לקראת כיתה א' – הדרכה אישית		
4	2	ניתוח סיטואציות חינוכיות בגני החינוך המיוחד: הדרכה		
2	1	עבודה עם הורים ומשפחות של ילדים בעלי צרכים מיוחדים-בתקשורת מקרבת		
6	2	טיפוח כישורי למידה לקראת כיתה א' - סמינריון		
4	2	העצמי והזולת בגן המיוחד במבט פסיכו-חברתי		
2	1	מבוא לחינוך מיוחד		
2	1	קורס חובה בספרות ילדים – על מי ועל מה כיפה אדומה	15	חטיבת לימודים כלליים
2	1	ילדים ומשפחות בסיכון והדרה		
6	3	קורסי בחירה (חינוך מיוחד): שפת הסימנים ותרבות החרשים, שימוש בקול ובשירה		
2	1	תקשורת תומכת חלופית		

2	1	סרטי ילדות		
2	1	עבודה עם ילדים ומשפחות בסיכון בחנ"מ – בחינת ההשפעות על איש החינוך		
2	1	דרכי התערבות ושיטות להתמודדות עם בעיות רגשיות של ילדי הגן		
4	2	פסיכופתולוגיה		
2	1	לקויות קוגניטיביות מורכבות		
4	2	טבע תרפיה – שילוב אמנויות וטבע לקידום תהליכים חברתיים בגן המיוחד		
228	111		111	סה"כ

החוג ותכנית ההכשרה לחינוך המיוחד

ראשת החוג ותכנית ההכשרה: ד"ר טליה גור

טלפון: 04-9838856

דוא"ל: talya_g@oranim.ac.il

רכזת אקדמית: מורן זיו-דוד

דוא"ל: moran_z@oranim.ac.il

מטרות תכנית ההכשרה לחינוך מיוחד

תכנית ההכשרה לחינוך מיוחד מכשירה את הסטודנט, גם ברמה התיאורטית וגם ברמה המעשית, למתן מענה חינוכי-טיפולי להיבטים אקדמיים-לימודיים, רגשיים-חברתיים והתנהגותיים של ילדים בעלי צרכים מיוחדים. ההכשרה כוללת פיתוח מיומנויות להערכה לימודית והוראה של ילדים בעלי לקויות למידה (דיסלקציה, דיסגרפיה דיסקלקוליה), הקניית ידע ויכולת ללמד ולטפל בילדים בעלי הפרעות קשב וריכוז וילדים בעלי בעיות התנהגות וקשיים רגשיים. נוסף לכך מכשירה תכנית ההכשרה את הסטודנט לעבודה עם ילדים בעלי עיכובים התפתחותיים (מוגבלות שכלית התפתחותית, הרצף האוטיסטי, מוגבלויות פיזיות, ילדים בעלי לקויות שפה ותקשורת).

תהליכי ההכשרה מתקיימים במסגרות חווייתיות תומכות, המשלבות עבודה בשטח, בליווי והדרכה של מומחים.

מבנה הלימודים

הלימודים מתקיימים במבנה דו-חוגי:

- החוג לחינוך מיוחד בשילוב חוג B.A. / B.Ed. (שילוב אומנויות בחינוך, לשון עברית, מקרא, ספרות ומבע יצירתי, חינוך מתמטי, מדעי הטבע והסביבה, גיאוגרפיה, חינוך חברתי-קהילתי, תקשורת, סוציולוגיה, אזרחות, ערבית, לימודי ארץ ישראל, היסטוריה כללית, היסטוריה של המזרח-התיכון, מחשבת ישראל, אנגלית).

במסגרת קורסי הבחירה בחוג פועלים ארבעה אשכולות התמחות לבחירה:

- אשכול כלים עדכניים לעבודה עם תלמידים בעלי לקויות וקשיי למידה בביה"ס.
  - אשכול בהוראה, שיקום ושילוב תלמידים לקויי שמיעה.
  - אשכול ידע מתקדם להוראה ושיקום תלמידים בעלי הפרעה על רצף האוטיזם.
  - אשכול סוגיות בהתמודדות עם הפרעות התנהגות והפרעות רגשיות חמורות.
- ניתן לרכז את קורסי הבחירה באחד מאשכולות אלו או לקחת קורסים ממספר אשכולות. התמחות/אשכול מהווה מפתח להתפתחות מקצועית אישית ולהמשך לימודים לתואר שני. סטודנטים המעוניינים ללמוד טיפול באומנות לתואר שני יכולים לבחור במקביל ללימודים בחוג לחינוך מיוחד ללמוד לחוג לשילוב אומנויות.

ייחודיות החוג לחינוך מיוחד באורנים

הלימודים בחוג לחינוך מיוחד מובילים להתפתחות מקצועית ואישית תוך התמקדות בתחומים הבאים:

- **ההתנסות בשטח** היא חלק מהלימודים החל משנה א:

בשנה א: התנסות של יום בשבוע בכיתות חינוך מיוחד ובכיתות רגילות בבתי ספר רגילים. בכיתות אלו ניתן לפגוש תלמידים עם: לקויות למידה, בעיות התנהגות, הפרעה על רצף האוטיזם, מוגבלות שכלית התפתחותית ועוד.

בשנה ב: התנסות של יום בשבוע בבתי ספר לחינוך מיוחד. הסטודנט בוחר את האוכלוסייה אותה הוא רוצה ללמד: מוגבלות שכלית, לקויות למידה והפרעות רגשיות/התנהגויות, לקויות שמיעה, הפרעה על רצף האוטיזם. בסיום יום ההתנסות מתקיים שיעור בתוך בית ספר שמעבר לתכנים תאורטיים, עוסק בתכנים העולים מהשטח.

בשנה ג: יומיים התנסות בכל שבוע בבית ספר רגיל (יסודי או חטיבה). הסטודנט ילמד בכיתה ההטרורגנית וילמד לתת מענה לרמות השונות בכיתה, ילמד קבוצת שילוב ויתמחה בהוראה מתקנת פרטנית בשפה ובחשבון.

- **לקויות למידה:** הסטודנטים לומדים באופן מעמיק לבצע הערכה לימודית וללמד תלמידים עם לקויות קריאה-כתיבה וחשבון. הסטודנטים לומדים להתמודד לא רק עם ההיבטים הלימודיים אלא גם עם בעיות ההתנהגות והקשיים הרגשיים שמאפיינים פעמים רבות תלמידים אלו. הידע הנלמד מניח את היסודות להמשך התפתחות למומחה באבחון וטיפול בלקויות למידה.

- **לקויות מורכבות:** מוגבלות שכלית התפתחותית, אוטיזם, לקויות שמיעה, שיתוק מוחין. הסטודנטים מכירים לעומק את הלקויות על מאפייניהן השונות. הם לומדים מגוון רחב של תיאוריות ושיטות טיפול תוך מתן כלים ייעודיים לסטודנטים המאפשרים להם להתאים את הגישות השונות למאפייני התלמיד בכיתה, ובכך להפוך למורים יעילים הרגישים לצורכי התלמידים עם לקויות מורכבות.

- **התפתחות אישית ומקצועית:** למידה משמעותית דורשת ליווי צמוד ומקצועי. הליווי מאפשר מסגרת בה ניתן להתלבט, לשמוח עם ההצלחות, ללמוד ולהשתפר כאשר פחות מצליחים. הליווי נעשה בתוך בית הספר ובשיעורים במכללה.

משך הלימודים

ארבע שנים לתואר בוגר בחינוך מיוחד ותעודת הוראה. לימודי תעודת ההוראה בחינוך המיוחד מתחילים מהשנה הראשונה ללימודים. בשנה הרביעית - לימודים חלקיים והתמחות (סטאז').

התכנית לחינוך מיוחד לדוברי השפה הערבית

רכזת התכנית: ד"ר רביעה חסיסי-סאבק

טלפון: 04-9838981
דוא"ל: rabia_s@oranim.ac.il

במסגרת לימודי התואר הראשון B.Ed. בחוג לחינוך מיוחד נבנתה תכנית מיוחדת עבור סטודנטים אשר מעוניינים להכשיר את עצמם לעבודה עם ילדים בעלי צרכים מיוחדים דוברי ערבית. תכנית זו מכשירה את הסטודנטים לתת מענה לתלמידים בעלי מגוון של צרכים מיוחדים; לקווים למידה, אוטיזם, מוגבלות שכלית, לקווים שמיעה ועוד. ההכשרה לביצוע הערכה לימודית ולהוראת הקריאה והחשבון לתלמידים לקווי למידה נעשית בשפה הערבית. קיימת בתכנית התייחסות למאפיינים הייחודיים של מסגרות החינוך המיוחד של החברה הערבית בישראל בפרט, ושל מערכת החינוך הישראלית בכלל.

בנוסף למקבץ הקורסים הנ"ל הנלמדים בשפה הערבית, הסטודנטים ילמדו קורסים בחוג לחינוך המיוחד עם כלל הסטודנטים בחוג. במסגרת הלימודים בחוג פועלים **אשכולות התמחות** לבחירה:

- אשכול כלים עדכניים לעבודה עם תלמידים בעלי לקווים וקשיי למידה בביה"ס.
- אשכול בהוראה, שיקום ושילוב תלמידים לקווי שמיעה.
- אשכול ידע מתקדם להוראה ושיקום תלמידים בעלי הפרעה על רצף האוטיזם.
- אשכול סוגיות בהתמודדות עם הפרעות התנהגות והפרעות רגשיות חמורות.

התמחות/אשכול מהווה מפתח להתפתחות מקצועית אישית ולהמשך לימודים לתואר שני: הבחירה באשכולות נעשית במהלך שנה ב' ללימודים. סטודנטים המעוניינים ללמוד טיפול באומנות לתואר שני יכולים לבחור במקביל ללימודים בחוג לחינוך מיוחד ללמוד לחוג לשילוב אומנות

הסטודנטים הלומדים בתכנית יכולים לבחור בכל חוג נוסף שיכשיר אותם להוראת תחום-דעת הנלמד בבית הספר היסודי או העל-יסודי בכפוף לתנאי הקבלה. ניתן לשלב, למשל, את לימודי החינוך המיוחד עם: תקשורת, שפות, מתמטיקה, מדעים, חינוך חברתי קהילתי, סוציולוגיה ועוד.

מן הראוי לציין כי הסטודנטים במכללה זוכים לליווי צמוד באווירה תומכת, תוך שמירה על רמת לימודים אקדמית גבוהה. מן הניסיון המצטבר בתכנית אנו למדים כי בוגריה המצטרפים למעגל העבודה נחשבים למורים אמנים, מקצועיים ומבוקשים בעת השתלבותם בבתי הספר הערביים וזאת בשל היותם בעלי יכולת, ידע ומודעות גם יחד. נתונייהם של בוגרי תכנית זו מאפשרים להם להתקבל ללימודים לתארים מתקדמים באוניברסיטאות בארץ.

תכנית לימודים בחוג לחינוך מיוחד תשע"ט

ש"ש	נק'	שם הקורס	שם התחום
2	4	תרבות ודעת	לימודי חובה 26 ש"ש
1	2	פסיכולוגיה התפתחותית	
1	2	התפתחות סנסומוטורית	
1	2	מוגבלות שכלית התפתחותית	
1	2	חינוך והוראת תלמידים לקויי שמיעה	
1	2	הפרעה על רצף האוטיזם	
2	4	היבטים התפתחותיים ואוריינים של קריאה וכתובה	
2	4	התפתחות התפיסה החשבונית	
1	2	הוראת תלמידים בעלי: מש"ה / ASD / הפרעות התנהגות / בעלי לקויות שמיעה	
2	4	הערכת תפקודי הקריאה והכתיבה של תלמידים מתקשים	
2	4	הערכה דיאגנוסטית ואסטרטגיות מותאמות אצל תלמידים עם קשיים במתמטיקה-תחום המספרים הטבעיים	
2	4	אסטרטגיות להוראה מתקנת בקריאה וכתובה	
2	4	סדנא לטיפול בלקוי למידה בקריאה וכתובה	
2	4	הערכה דיאגנוסטית ואסטרטגיות מותאמות אצל תלמידים עם קשיים במתמטיקה-תחום השברים	
2	4	סדנא לטיפול בלקויי למידה בחשבון	
2	6	סמינריון חינוך מיוחד	סמינריון 2 ש"ש
6	12	קורסי בחירה	קורסי בחירה 6 ש"ש
32	68		סה"כ 32

תכנית לימודים לתעודת הוראה בחינוך המיוחד – תשע"ט

שם התחום	שם הקורס	ש"ש	נק'
לימודי יסוד 6 ש"ש	אנגלית	2	4
	מיומנויות מחשב	1	2
	כתיבה אקדמית	1	2
	לשון- בהתאם לרמה	2	4
תשתית חינוך 17 ש"ש	תרבות ודעת	2	4
	מבוא למחקר איכותני	1	2
	מבוא למחקר כמותי	1	2
	גאומטריה ואריתמטיקה	1	2
	הדרכה פדגוגית- התפתחות אישית שנה א	2	4
	הדרכה פדגוגית -קידום איכות חיים שנה א'	2	4
	הדרכה פדגוגית התפתחות אישית שנה ב'	2	4
	הדרכה פדגוגית קידום איכות חיים שנה ב'	2	4
	הדרכה פדגוגית התפתחות אישית שנה ג'	2	4
	הדרכה פדגוגית קידום איכות חיים שנה ג'	2	4
סמינריון יישומי 2 ש"ש	העצמת התלמיד בעל הצרכים המיוחדים – סמינריון יישומי	2	6
התנסות מעשית 12 ש"ש	התנסות מעשית (אימוני הוראה) וקידום יוזמה	12	24
סה"כ 30 ש"ש		30	62

התכנית להכשרת מורים לבית-הספר העל-יסודי

ראש התכנית: ד"ר דוד נצר

טלפון: 04-9838822
דוא"ל: david_ne@oranim.ac.il

רכזת אקדמית: סנדרה צוקרמן דגן
טלפון: 04-9539636
דוא"ל: Sandra_t@oranim.ac.il

מי אנחנו ומה משימתנו?

מכללת אורנים, מהמוסדות הוותיקים והמנוסים בארץ להכשרת אנשי חינוך והוראה, נטלה על עצמה שליחות של שיפור מערכת החינוך הישראלית ורואה במורות ובמורים הנשאים העיקריים של הסיכוי לצמיחה ופריחה של תלמידי המאה ה-21. תכנית הכשרת המורים במכללת אורנים מבוססת על העקרונות הבאים:

- מורים מלמדים אנשים לפני שהם מלמדים מקצוע. ראיית הנער כאדם קודמת לראייתו כתלמיד.¹
- כישוריו המקצועיים של איש-חינוך כוללים: הבנה של שונות וצרכים משתנים ומתפתחים בקרב תלמידים; היכרות עם תהליכי התפתחות של ילדים ובני-נוער ודרכי העבודה איתם כחלק מהתייחסות מושכלת לשונות; היכרות עם כלים פדגוגיים וגישות הוראה המצמיחות את התלמיד כפרט וכחבר בקהילת הכיתה ובית-הספר; הצמחתו של החניך לבגרות בשלה.
- פיתוחו והעצמתו של המורה כחלק מקהילת מורים לומדים, כאיש חינוך חוקר ידע ומפתח אותו. חיזוק המורה כבעל-מקצוע אוטונומי המסוגל לקחת חלק פעיל בפיתוח תכניות לימודים בית ספריות, בליווי תחושת מחויבות ואחריות על תלמידיו. פיתוח אישיותו של המורה נתפס, בהקשר זה, כמרכיב חיוני בהכשרתו המקצועית.
- הכשרת המורה לשימוש באסטרטגיות הוראה מותאמות לתרבות המאה ה-21.
- התנסות מעשית מתמשכת בהיקף משמעותי בעבודה בביה"ס בכל תחומי הפעילות של מורה ומחנך. זאת מתוך ידיעה מבוססת-מחקר כי התנסות מעמיקה ופעילה של הסטודנט בהוויית ביה"ס מכשירה אותו בדרך הטובה ביותר לחינוך ולהוראה הלכה-למעשה. ההתנסות בביה"ס מלווה במשותף ע"י מדריך פדגוגי מהמכללה ומורה מכשיר מביה"ס.

---

1 כל הכתוב כאן מכוון לנשים ולגברים ללא אבחנה.

מה באחריותנו ובסמכותנו?

התכנית להכשרת מורים אחראית על תכנית ההכשרה להוראה לבית-הספר העל-יסודי בכל תחומי-הדעת הנלמדים בבית-הספר העל-יסודי. עמידה בדרישות התכנית מזכה בתעודת-הוראה לביה"ס העל-יסודי. תעודת-הוראה היא תנאי של משרד החינוך לעבודה בביה"ס.

מרכיבי תכנית ההכשרה

- התנסות מעשית בביה"ס.
- קורסים מלווי התנסות במכללה.
- דידקטיקה (תורת ההוראה) של תחום-הדעת.
- לימודי העשרה בתחומי תרבות וחברה.
- סדנת סטאז' – לליווי בוגרי-ההכשרה, בשנה הראשונה לעבודתם בביה"ס.

הקשר בין תכנית ההכשרה והלימודים בחוגים

הלימודים לתואר ראשון ולתעודת הוראה מתקיימים בשני חוגים במסגרת ארבע שנות לימוד. תעודת-הוראה בשני החוגים מאפשרת לבוגר ללמד שני מקצועות.

יוצאים מהכלל הזה: **החוג הרב-תחומי והחוג לחינוך**. הלימודים בחוגים אלה אינם מזכים בתעודת-הוראה.

החוג לחינוך חברתי קהילתי מזכה בתעודת עובד חינוך.

סטודנט יהיה זכאי לתעודת הוראה בחוגים בתנאי שהשיג ציון ממוצע משוקלל של 75 ומעלה.

תכנית לימודי תעודת ההוראה לבית הספר העל-יסודי*
בחוגי מדעי החברה והרוח ובחוגי המדעים המדויקים
(ביולוגיה, מתמטיקה, פיזיקה ומדעי המחשב)

שם התחום	שם הקורס	ש"ש	נ"ז
לימודי יסוד	כתיבה אקדמית	-	
	שימושי מחשב	-	-
	אנגלית	-	-
	לשון	-	-
	זהות	-	-
לימודי תרבות ודעת	קורסי תרבות ודעת	2	4
לימודי ליבה של החינוך	התלמיד א'	2	4
	התלמיד ב'	2	4
	הכיתה כקבוצה לומדת	2	4
	סמינריון: מורה, הורה וקהילה	2	6
	שיטות מחקר	2	4
פיתוח זהות תפקיד	לקראת מעשה החינוך	1	2
	פיתוח סמכות אישית	2	4
הוראת תחום הדעת	דידקטיקה עדכנית (תחום דעת ראשון)	3	6
	דידקטיקה עדכנית (תחום דעת שני)	3	6
אימוני הוראה	PDS (בתחום דעת ראשון)	3	6
	אקדמיה כיתה (בתחום דעת שני)	6	12
		30	60
סה"כ			

* טבלה זו מייצגת את המבנה הקבוע של לימודי תעודת ההוראה לבית-הספר העל-יסודי, אולם קיימים שינויים קלים בהתאם לתחום הדעת הנלמד. כל תכניות הלימודים לתעודת ההוראה לבית-הספר העל-יסודי נמצאות במזכירות האקדמית של הפקולטה לחינוך ובאתר אורנים באינטרנט.

ההתנסות המעשית בביה"ס

בשנה ב' הסטודנט יתנסה יום אחד בשבוע, בימי ד'.
 בשנה ג' הסטודנט יתנסה יומיים בשבוע, ימים ב' ו-ד', במסגרת תכנית 'אקדמיה-כיתה' (ר' בהמשך).
 ההתנסות מתבצעת בבית-ספר שהסטודנט בוחר מתוך רשימה נתונה, בכפוף להחלטת המכללה.
 ההתנסות מתקיימת בבתי הספר החל מיום פתיחת שנת-הלימודים ועד יומה האחרון, לפי לוח משרד-החינוך - למעט חופשת הסמסטר המכללתית. יום-ההתנסות מתחיל בשעה 8.00 בבוקר ומסתיים בשעה 15.00.
 במסגרת ההתנסות משולב כל סטודנט בכיתה לצדו של מורה מכשיר ומתנסה בהוראה בהרכבים שונים ובמגוון רחב של פעילויות חינוכיות כמו ימי הורים, אספות הורים, טיולים, ישיבות הערכה, ישיבות צוות, תגבורים לימודיים, ימי שיא וכדומה.

קבוצת הסטודנטים המתנסים בביה"ס, המונה כ-10 סטודנטים מכל החוגים והמסגרות, מונחית ומלווה ע"י מדריך/ה פדגוגית (מד"פ) מאורנים.

תכנית 'אקדמיה-כיתה', בה משתתפים תלמידי שנה ג' לתואר-ראשון ואקדמאים הלומדים לתעודת-הוראה, הינה מסגרת-התנסות של יומיים בשבוע, בימים ב' ו-ד' בין השעות 8.00-15.00. המשתתפים בתכנית מתוגמלים ע"י משרד-החינוך במלגה של 4000 ₪, ועוד 1000 ₪ עבור נסיעות.

התכנית להכשרת אקדמאים להוראה

רכזות אקדמיות:

לימור מילגרומ - טלפון: 04-9838841

דוא"ל: limor_m@oranim.ac.il

- תכנית הכשרת אקדמאים לבית הספר העל-יסודי

טל ברוס - טלפון: 04-9838940

דוא"ל: tal_b@oranim.ac.il

- תכנית הכשרת אקדמאים לבית הספר היסודי

- תכנית הכשרת אקדמאים לגיל הרך

- תכנית הכשרת אקדמאים לחינוך מיוחד

- תכנית הכשרת אקדמאים לחינוך וולדורף (חינוך אנתרופוסופי) ולחינוך הרגיל

נורית סלפטר – טלפון – 04-9838750 דוא"ל – Nurit_sal@oranim.ac.il

- תכנית הכשרת אקדמאים לאמנות.

מטרת הלימודים

מסלול זה מיועד לבוגרי אוניברסיטאות ומכללות, בעלי תואר אקדמי, המעוניינים להכשיר עצמם לעבודה במסגרת החינוך לגן, לבית-הספר היסודי, לבית-הספר העל-יסודי, לחינוך מיוחד ולאמנות.

תכניות הכשרה:

- הגיל הרך (לידה-6)
- מורים לבית-הספר היסודי בהתמחויות: ספרות, מקרא, לשון עברית, חינוך מתמטי, הוראת מדעי הטבע והסביבה, אנגלית.
- מורים לבית-הספר העל-יסודי (במקצועות המפורטים בעמוד הבא).
- חינוך מיוחד לגילאי 6-21.
- אמנות: לכיתות א'-י"ב.

מקצועות ההוראה המוצעים לתעודת הוראה לבית-הספר העל-יסודי

* גיאוגרפיה	* מקרא
* אזרחות	* היסטוריה
* סוציולוגיה	* ספרות
* לשון עברית	* מדעי המחשב
* ערבית (בבית-ספר עברי)	* ביולוגיה
* פסיכולוגיה	* מתמטיקה
* אנגלית	* פיסיקה
* חינוך חברתי-קהילתי	
* תקשורת	

היקף הלימודים¹

- **בית-ספר יסודי:** תכנית בהיקף של 56 נ"ז, מיועדת לבעלי תואר אקדמי המבקשים ללמוד לתעודת הוראה בתחום התמחותם. לדוגמא, בעלי תואר אקדמי בלשון עברית המבקשים תעודת הוראה בתחום זה.
  - **בית-ספר על-יסודי:** תכנית בהיקף של 42 נ"ז, מיועדת לבעלי תואר אקדמי המבקשים ללמוד לתעודת הוראה בתחום התמחותם.
  - **חינוך מיוחד:** תכנית בהיקף של 106 נ"ז, מיועדת לבעלי תואר אקדמי המבקשים ללמוד לתעודת הוראה בחינוך מיוחד.
  - **הגיל הרך:** תכנית בהיקף של 110 נ"ז מיועדת לבעלי תואר אקדמי המבקשים להכשיר עצמם להוראה בגיל הרך.
  - **אמנות:** תכנית בהיקף של 84 נ"ז, מיועדת לבעלי תואר אקדמי המבקשים להכשיר עצמם להוראת אמנות.
- שינוי תחום התמחות – השלמות:** המעוניינים בתעודת הוראה שאינה בתחום התמחותם יידרשו להשלים קורסים בתחום-הדעת שאותו הם מבקשים להורות.

משך הלימודים²

- משך הלימודים נקבע על ידי הסטודנט, בהתאם לתכנית הלימודים האישית שלו ולאילוץ מערכת השעות.
- קיימות שלוש אפשרויות:
- **תכנית לימודים בשנה אחת:** מתאימה לבעלי תואר אקדמי במסלולים היסודי והעל-יסודי המבקשים ללמוד לתעודת הוראה בתחום התמחותם. לדוגמא: בעלי תואר בלשון עברית המבקשים תעודת הוראה בתחום זה.
  - **תכנית לימודים במשך שנתיים:** מתאימה לבעלי תואר אקדמי שמעוניינים בתעודת הוראה בתחום דעת השונה מתחום התואר שלהם. לדוגמא: בעלי תואר ראשון בספרות המעוניינים בתעודת הוראה באנגלית.

התנסות בהוראה (אימוני הוראה)

- ההתנסות בהוראה היא בתחום התמחותו של כל סטודנט בהיקף של 12-28 נ"ז.
- ההתנסות מלווה בידי מורה/גננת מאמנת/בביה"ס, ומלווה דידיקטי מטעם המכללה.
- לסטודנט שהינו מורה בפועל במסלולים היסודי והעל-יסודי תיקבע תכנית מיוחדת בהתאמה לניסיונו המקצועי.

הרחבת הסמכה

- המסלול מיועד למורים בעלי תואר אקדמי ותעודת הוראה המבקשים להרחיב התמחות או להסב מסלול הוראה. ניתן ללמוד במסגרת כל אחת מתכניות ההכשרה במכללה.

¹ היקף הלימודים מותאם לכל סטודנט בייעוץ אישי.

² כל תכנית לימודים תתחשב בלימודים קודמים אשר להם ערך להכשרה להוראה.

תעודת הוראה לאקדמאים המכשירים עצמם
להוראה בבית-הספר היסודי (א'-ו')
באחד מהחוגים: מדעי הטבע והסביבה, ספרות, מקרא, לשון עברית
למתחילים לימודיהם בתשע"ט

שנה	שם הקורס	ש"ש	נק'
	עזרה ראשונה, זהירות בדרכים, ביטחון ובטיחות		
שנה א'	עבודה עם הורים	2	4
	תהליכי הוראה- שפה לשון	2	4
	תהליכי הוראה- שפה ספרות/מקרא	2	4
	סדנה להתפתחות אישית	2	4
	תהליכי הוראה חשבון	2	4
	תהליכי הוראה וחינוך באמצעות הבעה ויצירה	2	4
	תהליכי הוראת טבע/דידקטיקה מדעים	2	4
	שילוב אומנויות	2	4
	ליווי התנסות כיתה	3	6
שנה ב'	ליווי התנסות תלמיד	3	6
	התנסות בהוראה מודל אקדמיה –כיתה – יומיים בשבוע בביה"ס – צפייה, התנסות בהוראה בתחום הדעת, התנסות בעבודה קבוצתית, התנסות בכלי הוראה מגוונים, הכנת שיעורים על תכנית לימודים CO-, התנסות בעבודה פרטנית, הערכת תלמידים, מפגשים עם תלמידים, מפגשים עם הורים, השתתפות בישיבות בבית הספר, השתתפות בפעילות בלתי פורמלית בבית הספר. הדרכה אישית של מורה מכשיר.	6	12
		28	56

* לימודי ההשלמה בתחום-הדעת (בהיקף של עד 52 נקודות זכות) כפופים להחלטת ראש החוג הרלוונטי

תעודת הוראה לאקדמאים המכשירים עצמם
להוראה בבית-הספר העל-יסודי
 למתחילים לימודיהם בתשע"ט

ש"ש	נ"ז	קורסים	תחום
		עזרה ראשונה, ביטחון ובטיחות, זה"ב	לימודי יסוד
2	4	התלמיד א': התערבות לימודית	לימודי חינוך
2	4	התלמיד ב': התערבות חברתית	
1	2	שיח וחשיבה- חינוך וחברה	
2	4	סדנא לפיתוח סמכות אישית ומקצועית	
3	6	דרכי הוראת תחום דעת	
2	4	הכיתה כקבוצה לומדת	
4	8	התנסות בהוראה – יומיים בשבוע בבי"ס – צפייה, התנסות בהוראה בתחום הדעת, התנסות בעבודה קבוצתית, התנסות בכלי הוראה מגוונים, התנסות בעבודה פרטנית, הוראה בקו, הכנת שיעורים על תכנית לימודים, הערכת תלמידים, מפגשים עם תלמידים, מפגשים עם הורים, השתתפות בישיבות בבית הספר, השתתפות בפעילות בלתי פורמלית בבית הספר. הדרכה אישית מורה מכשיר.	התנסות אינטגרטיבית מעוגנת שדה
2	4	סדנא לליווי עבודה מעשית-תתקיים בבית הספר במסגרת ההתנסות המעשית. (מורים בפועל ילמדו את הסדנא במכללה)	
18	36	סה"כ	

* לימודי ההשלמה בתחום-הדעת (בהיקף של עד 52 נקודות זכות) כפופים להחלטת ראש החוג הרלוונטי

תעודת הוראה לאקדמאים המכשירים עצמם
להוראה בחינוך מיוחד למתחילים לימודיהם בתשע"ט

ש"ש	נ"ז	שם הקורס	
-	-	עזרה ראשונה, זהירות בדרכים, בטחון ובטיחות	לימודי תעודת הוראה
2	4	נורמה וקשיים בקריאה וכתיבה התפתחות, הערכה והתערבות.	
1	2	הבנת הנקרא והבעה	
1	2	התפתחות ופיתוח חשיבה חשבונית- מתמטית	
1	2	הערכת תהליכי למידה במתמטיקה	
2	4	פדגוגיה בחינוך המיוחד (בביה"ס)	
5	10	התנסות בכיתה (ביה"ס לחינוך מיוחד)	
5	10	התנסות בשילוב (ביה"ס רגיל)	
2	4	התפתחות אישית ומקצועית א	
2	4	התפתחות אישית ומקצועית ב	
2	4	כלים ייחודיים להוראה מתקנת בחשבון ואסטרטגיות למידה	
2	4	כלים ייחודיים להוראה מתקנת בקריאה ואסטרטגיות למידה	
2	4	שיח מצמיח בסביבה החינוכית: עבודה עם תלמידים, הורים וצוות	
27	54	סה"כ לפרק	
	נ"ז	שם הקורס	לימודי החוג
2	4	שיקולים התפתחותיים בעבודה החינוכית למידת חקר בשדה	
1	2	מהות החינוך המיוחד א'	
1	2	מהות החינוך המיוחד ב'	
1	2	תיאוריות מרכזיות בהוראת מתמטיקה	
1	2	מבוא ללקויות למידה	
1	2	קשיי קשב, ריכוז והתנהגות	
5	10	קורסי בחירה	
3	6	סיוורים יתקיימו 3 סיוורים במסגרות חנ"מ במועדים שיפורסמו בתחילת השנה	
1	2	שימוש בכלים טיפוליים במפגש עם ילדים בעלי צרכים מיוחדים ינתן ביומיים מרוכזים במהלך שנה ב', במועדים שיפורסמו בתחילת השנה	
10	20	*לימודי השלמה בתחום דעת נוסף תיבדק אפשרות לפטור ע"ס לימודים קודמים אקדמאיים	
26	52	סה"כ לפרק	
53	106	סה"כ לכל התכנית	

תעודת הוראה לאקדמאים המכשירים עצמם להוראה לגיל הרך (0-6) למתחילים
לימודיהם בתשע"ט

שש	נ"ז	שם הקורס	התחום	
		סדנה בהוראת השואה		
1	2	טקסים בגן		
1	2	חג ומועד - קורס מקוון		
		זהירות בדרכים, ביטחון ובטיחות, עזרה ראשונה		
1	2	בניית סביבה חינוכית (הדרכה שנה א')	לימודי הכשרה לתעודת הוראה גילאי לידה-6	
2	4	מהמעשה לתיאוריה – המחנך בגיל הרך (הדרכה שנה א')		
1	2	הפעילות ותרומתה להתפתחות בילדות המוקדמת (הדרכה א').		
1	2	התפתחות ההמשגה המתמטית והגיאומטרית בגיל הרך		
1	2	מחשבת החינוך – מקוון (בהתייחסות לגיל הרך)		
1	2	עקרונות התינוך – גן הילדים כסביבה פעילה ומתוכנת (הדרכה)		
1	2	המעורבות החינוכית ככלי ללימוד מאפייני הילד בגיל הרך (הדרכה)		
2	4	תכנון פיתוח והערכת תכניות לימודים בילדות המוקדמת (הדרכה)		
5	10	אימוני הוראה – שנה א' כולל ימי התנסות לאורך חופשת הסמסטר/ שבוע מרוכז	התנסות מעשית	
5	10	אימוני הוראה – שנה ב' כולל שבוע מרוכז בתחילת שנת הלימודים בגנים		
5	10	אימוני הוראה לידה- שלוש התנסות קיץ (12 יום בכל קיץ)		
2	4	זהות אשית ומקצועית	החוג לחינוך בגיל הרך	
1	2	תקשורת הורים מחנכים		
1	2	החינוך והטיפול האיכותי לידה- שלוש		
1	2	התפתחות שפה -קורס מקוון		
1	2	ליקויים בהתפתחות קורס מקוון		
1	2	אוריינות וניצני אוריינות-קורס מקוון		
1	2	התפתחות מוטורית חושית		
1	4	פסיכולוגיה של הגיל הרך		
1	2	ילדים ומסכים –קורס מקוון		
1	2	ניהול מסגרות חינוכיות 3-6		
1	2	מבוא לניתוח וניווט התנהגות		
1	2	קוגניציה למידה וויסות (פסיכולוגיה של הלמידה)		
1	2	הוראת מקרא בגן הילדים		לימודים מתוך תחומי הדעת: חינוך מיוחד, אמנויות, טבע, ומדעים, מקרא
2	4	היבטים חינוכיים והתפתחותיים בספרות ילדים בילדות המוקדמת		
1	2	מוסיקה במכלול החיים של הילד		
1	2	תנועה ופעילות גופנית בילדות המוקדמת		
1	2	תנועה ופעילות גופנית בילדות המוקדמת ב'		
1	2	הגשת חומרי אמנות בגן הילדים		
1	2	מאפיינים ואיתור מוקדם של עיכובים התפתחותיים – מקוון		
2	4	טבע ועונות השנה בסביבה החינוכית של גן הילדים		
1	2	שילוב ילדים בעלי צרכים מיוחדים + מפגשים אישיים		
1	2	מדע בחיי היומיום – מקוון		
2	4	קורסי בחירה מתחומי הדעת- ניתן לקבל פטור בגין לימודים אקדמיים קודמים		
55	110	סה"כ		

תעודת הוראה לאקדמאים המכשירים עצמם
להוראה באמנות (יצירה ותולדות האמנות לכיתות א'-י"ב)
למתחילים לימודיהם בתשע"ט

נ"ז	ש"ש	קורסים	סה"כ ש"ש			
		עזרה ראשונה, ביטחון ובטיחות, זהירות בדרכים				
8	4	פדגוגיה והוראה מכלילה - התלמיד כפרט	24	לימודי יסוד		
2	1	שיח וחשיבה – חינוך וחברה				
2	2	סדנא לפיתוח סמכות אישית ומקצועית				
1	1	סדנא מגדר ומיניות ואמנות בהוראה				
8	4	פדגוגיה והוראה מכלילה – הכיתה כקבוצה				
4	2	הורים וקהילה				
6	3	דידקטיקה בתחום הדעת				
2	1	אורייות חזותית והבנת אמנות				
12	6	התנסות בהוראה ב' (מודל א"כ) (על יסודי)				
		<ul style="list-style-type: none"> • 9 ש' - התנסות בהוראה בבי"ס – צפיה, התנסות בהוראה בתחום הדעת, התנסות בעבודה קבוצתית, התנסות בכלי הוראה מגוונים, התנסות בעבודה פרטנית, הוראה בקו, הכנת שיעורים על פי תוכנית לימודים, הערכת תלמידים, מפגשים עם תלמידים, • 2 ש' - מפגשים עם הורים, השתתפות בישיבות בבית הספר, השתתפות בפעילות בלתי פורמלית בבית הספר. • 2 ש' סדנא לליווי עבודה מעשית-1 שהדרכה אישית מורה מכשיר 				
45	24	סה"כ			24	השלמות
14	14	סדנאות			26	
6	3	תולדות האמנות				
4	2	אמנות המאה ה-20 או אמנות עכשווית				
2	1	אמנות ישראלית				
2	1	אמנות פלסטינית				
4	2	תיאוריה בחירה				
4	2	התערוכה כדיאלוג/גלריה				
2	1	שיחות עם אמנים				
38	26					
83	50	סה"כ				

תכנית הכשרת אקדמאים לחינוך וולדורף (חינוך אנתרופוסופי)

ולחינוך הרגיל - למתחילים לימודיהם בתשע"ט

רכזת אקדמית: טל ברוס

טלפון: 04-9838940

דוא"ל: tal_b@oranim.ac.il

- התוכנית להכשרת מורים בתחומי חינוך וולדורף באורנים משלבת בין לימודי אנתרופוסופיה לחינוך וולדורף לבין הכשרה אקדמית ודיסציפלינרית לקראת תעודת הוראה לבית ספר יסודי. הכשרת חינוך וולדורף מתמקדת בארבעה תחומים עיקריים:
1. העמקה בתכנים רחניים-אנתרופוסופיים: לימודים אלו כוללים קריאה, עיון והעמקה בטקסטים של רודולף שטיינר וממשיכיו ומהווים חלק חשוב מדרך הלימוד וההתנסות.
  2. התנסות אינטנסיבית בתחומי אמנות שונים: מוזיקה, שירה, פיסול, ציור, אוריתמיה (אמנות תנועה), רישום ודרמה. תחומי האמנות תופסים מקום רב בהכשרה, זאת משום שיש בהם כדי לפתח את היצירתיות, הגמישות והפעילות הפנימית הנדרשת למורה ומחנך בבית ספר ולדורף.
  3. עבודה קבוצתית: הסטודנטים נמצאים עם אותה קבוצה חברתית לכל אורך ההכשרה ובמסגרתה עוברים תהליכים קבוצתיים אינטנסיביים, תהליכים שמכנים את הסטודנטים לעבודה במסגרת צוות המורים בבתי ספר ולדורף.
  4. התנסות מעשית ותצפיות בילדים ובאירועים חינוכיים בבתי ספר רגילים ובבתי ספר ולדורף לכל אורך ההכשרה.
- הדגש בהכשרה אינו על צבירת אינפורמציה ולימוד אקדמי אלא בראש ובראשונה על התנסות אישית חווייתית, התפתחות פנימית והעצמת האישיות של כל המעורבים במלאכה. הפן האקדמי בא לידי ביטוי בעיקר בלימוד תחום מקצועי הנתון לבחירה בתחילת ההכשרה (התמחות דיסציפלינרית). בתחום זה מחויבים הסטודנטים להעמקה אקדמית ולהתמחות מקצועית.
- היקף הלימודים הוא 3 שנים.

תכנית לימודים הכשרת מורים לבי"ס היסודי בחינוך ולדורף – תשע"ט

שנה א

מחלקה	שם הקורס	ש"ש	נק'
לימודי חוץ	אוריתמיה – יסודות שנה א'	2	4
לימודי חוץ	שירה ומוזיקה – יסודות שנה א'	1	2
לימודי חוץ	עיצוב דיבור ודרמה – יסודות שנה א'	2	4
תעודת הוראה הסבה אקדמית	יסודות השקפת העולם האנתרופוסופית – שנה א	2	4
תעודת הוראה הסבה אקדמית	פסיכולוגיה התפתחותית	2	4
תעודת הוראה הסבה אקדמית	יסודות חינוך ולדורף – שנה א	2	4
תעודת הוראה הסבה אקדמית	פיסול - יסודות שנה א'	2	4
תעודת הוראה הסבה אקדמית	ציור ורישום – יסודות שנה א'	2	4
תעודת הוראה הסבה אקדמית	אימוני הוראה	3	6
	סה"כ	18	36

שנה ב

מחלקה / מקור תקציבי	שם הקורס	ש"ש	נק'
לימודי חוץ	אוריתמיה – שנה ב'	2	4
לימודי חוץ	שירה ומוזיקה שנה ב'	1	2
לימודי חוץ	עיצוב דיבור ודרמה – שנה ב'	2	4
תעודת הוראה הסבה אקדמית	יסודות השקפת העולם האנתרופוסופית – שנה ב	2	4
תעודת הוראה הסבה אקדמית	מתודיקה של תחומי ידע – שנה א	2	4
תעודת הוראה הסבה אקדמית	יסודות חינוך ולדורף – שנה ב	2	4
תעודת הוראה הסבה אקדמית	פיסול – שנה ב'	2	4
תעודת הוראה הסבה אקדמית	ציור ורישום – שנה ב'	2	4
תעודת הוראה הסבה אקדמית	אימוני הוראה	3	6
	סה"כ	18	36

שנה ג

מחלקה / מקור תקציבי	שם הקורס	ש"ש	נק'
לימודי חוץ	אוריתמיה – שנה ג'	2	4
לימודי חוץ	שירה ומוזיקה שנה ג'	1	2
לימודי חוץ	עיצוב דיבור ודרמה שנה ג'	2	4
תעודת הוראה הסבה אקדמית	יסודות השקפת העולם האנתרופוסופית – שנה ג	2	4
תעודת הוראה הסבה אקדמית	מתודיקה של תחומי ידע – שנה ב	2	4
תעודת הוראה הסבה אקדמית	יסודות חינוך ולדורף – שנה ג	2	4
תעודת הוראה הסבה אקדמית	פיסול שנה ג'	2	4
תעודת הוראה הסבה אקדמית	ציור ורישום שנה ג'	2	4
תעודת הוראה הסבה אקדמית	אימוני הוראה	3	6
	סה"כ	18	36

שיעורי בחירה לתעודת וולדורף :

שנה א' – סיפורת ומעשיות עם.
 שנה ב' - סוגיות רעיוניות וחברתיות בחינוך ולדורף – שנה א
 שנה ג' - סוגיות רעיוניות וחברתיות בחינוך ולדורף – שנה ב

*אימוני ההוראה בתחום הדעת יתקיימו בשנה א' ללימודים

ידיעון

תשע"ט

2018-2017

הפקולטה למדעי החברה והרוח

דיקנית הפקולטה: ד"ר הדס הירש

הפקולטה למדעי החברה והרוח (מח"ר)

דיקנית הפקולטה: ד"ר הדס הירש

טלפון: 04-9838831

דוא"ל: hadas_h@oranim.ac.il

מנהלת הפקולטה: רונית רזנבויים

טלפון: 04-9838772

פקס: 04-9838830

דוא"ל: ronit_r@oranim.ac.il

רכזות אקדמיות:

דוא"ל: sharon_b@oranim.ac.il

טלפון: 04-9838832

שרון בר שירה

דוא"ל: tamar_h@oranim.ac.il

טלפון: 04-9838975

תמר הולצמן

הפקולטה למדעי החברה והרוח אחראית להעמקת הידע הדיסציפלינארי בתחומים מגוונים של מדעי החברה והרוח. בוגר הפקולטה יהיה אדם בעל ידע מבוסס ועדכני בתחומים בהם בחר להתמחות.

מעבר להבניית הידע ולהרחבתו, שמה לה הפקולטה למטרה לטפח מעורבות חברתית וקהילתית בקרב בוגריה, לעודד השקפת עולם הומניסטית ולציידו בכלים לחשיבה מדעית-ביקורתית.

לבוגרים יוענק תואר B.Ed. או B.A. ותעודת הוראה¹ לבית-הספר העל-יסודי באחד מחוגי הלימוד.

הסטודנט רשאי, בתנאים מסוימים שצוינו בפרק הקודם, ללמוד לתעודת הוראה בשני תחומי דעת.

חוגי הלימוד לתואר B.A.

- היסטוריה
- לימודי המזרח-התיכון
- לימודים רב-תחומיים
- לשון עברית
- מחשבת ישראל
- מקרא
- ספרות ומבע יצירתי
- שפה וספרות אנגלית

חוגי הלימוד לתואר B.Ed.

- אזרחות ולימודי דמוקרטיה
- אמנות
- גיאוגרפיה ולימודי סביבה
- הוראת השפה הערבית
- חינוך חברתי-קהילתי (חח"ק)
- לימודי ארץ ישראל
- סוציולוגיה
- תקשורת

על מבנה הלימודים בפקולטה ועל תכניות הלימוד החוגיות, ניתן לעיין גם באתר אורנים באינטרנט [בכתובת זו](#).

¹ באמצעות התכנית להכשרת מורים לבית-הספר העל-יסודי, בפקולטה לחינוך.

שני התארים האקדמיים B.A. ו- B.Ed. מקנים אפשרות להמשיך לימודים לתארים מתקדמים. דרישות הלימודים באורנים בחוגי ה-B.A. וה-B.Ed. הן אחידות. ניתן לשלב לימודים בחוג לתואר B.Ed. עם לימודים בחוג לתואר B.A.

מבנה תכנית הלימודים

לימודי יסוד

לימודי יסוד לתואר ולתעודת הוראה מחייבים קבלת ציון פטור בתחומים: אנגלית כשפה זרה, מיומנויות מחשב, וכן סדנאות עזרה ראשונה, זהירות ובטיחות בדרכים (אינן מעניקות נק' זיכוי אקדמיות).

לימודים בחוגים הדיסציפלינריים

הלימודים מתקיימים במתכונת דו-חוגית - שני חוגים בהם בוחר הסטודנט. בחוג לאנגלית ניתן ללמוד במתכונת חד-חוגית או דו-חוגית. בחוג לאמנות ניתן ללמוד במתכונת חד-חוגית בלבד.

לימודי חובה

בכל חוג נדרש הסטודנט ל- 4 נק' בקורסי תרבות ודעת, לבחירתו מהיצע קורסים.

לפקולטה גם תכניות לימוד מיוחדות המיועדות למצטיינים, למחנכים בפועל, להכשרת אקדמאים להוראה ועוד.

הפקולטה למדעי החברה והרוח (מח"ר)

B.Ed. חוגים לתואר

לימודי ארץ ישראל

ראש החוג: ד"ר יאיר בוימל

דוא"ל: yair_b@oranim.ac.il

החוג ללימודי ארץ ישראל מציע לימודים חווייתיים ועיוניים לתואר ראשון ותעודת הוראה במסגרת אקדמית וחברתית קטנה ותומכת. בוגרי החוג יכולים להשתלב בהדרכת ידיעת הארץ, כמורים להוראת לימודי ארץ ישראל וכמורים לשל"ח בבית הספר.

הלימודים הם בין-תחומים ורב-תחומיים ועוסקים במשולב במכלול התופעות והתהליכים הגיאוגרפיים, הביולוגיים, ההיסטוריים, היישוביים, החברתיים, התרבותיים והמדיניים הקשורים בארץ ישראל במהלך הדורות. תכנית הלימודים כוללת עיסוק בכל הקבוצות החברתיות והאתניות המתגוררות בארץ. החוג מייחס חשיבות מיוחדת ליציאה לפעילויות ולסורים בשטח, כחלק בלתי נפרד מן הלימודים, שנועדו להעניק חוויה אישית ובלתי אמצעית של היכרות מעמיקה עם הארץ.

תכנית הלימודים (בחוג ללימודי ארץ ישראל - לתואר B.Ed.)

ש"ש	נק'	שם הקורס	סה"כ נק'	
2	4	קורסי תרבות ודעת (בחירה)	4	תרבות ודעת
1	2	יסודות האקלים ואקלים א"י	42	לימודי חובה
1	2	צפונות כדה"א		
2	4	ארץ ישראל בעת הקדומה והעתיקה		
2	4	מבוא להיסטוריה של ימי הביניים		
1	2	מבוא לארכיאולוגיה של ארץ-ישראל		
2	4	מבוא לאסלאם ומזרח תיכון		
2	4	תקופת הבית השני		
1	2	מיומנויות יסוד בהוראת המפה והאטלס		
2	4	תולדות הישוב ומדינת ישראל		
2	4	הסכסוך הציוני-פלסטיני		
2	4	היסטוריה של ירושלים		
2	6	סמינריון		
7	14	קורסי בחירה	14	לימודי בחירה
29	60	סה"כ		

- לימודי הבחירה מגוונים ומשתנים משנה לשנה.

גיאוגרפיה ולימודי סביבה

ראש החוג: פרופ' ארנון מדזיני

דוא"ל: arnon@oranim.ac.il

הגיאוגרפיה הינה בין-תחומית במהותה, ומתמקדת בנושאים פיזיים, אנושיים, כלכליים ופוליטיים המסבירים במשותף את התופעות המגוונות המתרחשות על פני כדור הארץ.

אדם בעל אוריינות גיאוגרפית ניחן בכישורים להתמודדות עם אתגרי החברה המודרנית. מבחינה אזרחית - בוגר החוג לגיאוגרפיה יחוש כבוד ואחריות לשונות בין בני אדם שמקורם בתרבויות שונות, וישכיל להבין משמעויות הנוגעות לאי-שוויון כלכלי ואזרחי בין אזורים שונים.

מטרת תכנית הלימודים של החוג היא להקנות לסטודנטים ידע גיאוגרפי הדרוש על מנת להכשירם כמורים לעתיד, וכן, לעמוד בדרישות מערכת החינוך היסודית או העל-יסודית. לפיכך, הדגש מרוכז בהכרת עובדות ותהליכים גיאוגרפיים והבנת ייחודם בארץ ובעולם, כמו גם הגברת המודעות לאחריות אישית, לפיתוח ולשימור כדור הארץ.

הלימודים בחוג מלווים בסיורים מאתגרים בכל רחבי הארץ ובחול", מגוון של קורסים מרוכזים בחופשות וקורסים מקוונים. מערכת הלימודים גמישה ומתאמת אישית לכל סטודנט.

תכנית הלימודים (בחוג לגיאוגרפיה ולימודי סביבה - לתואר B.Ed.)

ש"ש	נק'	שם הקורס	סה"כ נק'	
2	4	קורסי תרבות ודעת (בחירה)	4	תרבות ודעת
1	2	מושגי יסוד בגיאוגרפיה אנושית	22	לימודי חובה
1	2	מושגי יסוד בגיאוגרפיה עירונית (מקוון סמסטר א')		
1	2	צפונות כדור הארץ		
1	2	יסודות האקלים ואקלים ארץ ישראל		
1	2	מיומנויות יסוד בהוראת המפה והאטלס		
1	2	יסודות הגיאומורפולוגיה		
2	4	מבוא לגיאולוגיה וגיאולוגיה של ארץ ישראל		
2	6	סמינריון: גיאוגרפיה חברתית כלכלית ופוליטית של ארץ-ישראל		

המשך תכנית הלימודים (החוג לגיאוגרפיה ולימודי סביבה - לתואר B.Ed.)

ש"ש	נק'	שם הקורס	סה"כ נק'	
1	2	אדם במרחב החברתי תרבותי (קורס מקוון סמסטר ב')		
1	2	נשים בישראל מרחב ומגדר	34	לימודי בחירה
1	2	גיאוגרפיה רגיונלית של צפון הארץ		
1	2	המים בישראל (מקוון)		
1	2	גבולות ישראל: עבר, הווה, עתיד		
1	2	אדם וסביבה בגליל		
1	2	אדם וסביבה בעמקים		
1	2	קמפוס סוגיות סביבתיות במרחב (קורס מרוכז בחופשת הקיץ)		
2	4	גיאוגרפיה רגיונלית של המזרח התיכון		
2	4	קמפוס לימודי רב תחומי בחו"ל		
1	2	אדם וחוף		
1	2	תובנות סביבתיות במבט אקולוגי		
1	2	הוראת הסיור הלימודי (מרוכז בקיץ)		
1	2	מבוא לגיאוגרפיה פוליטית		
1	2	קמפוס ערבה		
1	2	מערכות מידע גיאוגרפיות		
1	2	סייבר במרחב הגיאוגרפי		
29	60	סה"כ		

סוציולוגיה

ראש החוג: ד"ר עופר קצ'רגין

דוא"ל: ofer_k@oranim.ac.il

מקצוע הסוציולוגיה עוסק במחקר שיטתי של החברה האנושית. בלימוד הסוציולוגיה אנחנו מתוודעים להשפעת החברה על פעולות, מחשבות ורגשות של אנשים.

החוג לסוציולוגיה עוסק בחשיבותה של התרבות האנושית ובמרכיביה, בתהליכי חברות בהם לומדים אנשים כיצד להתנהג בחברה, בארגונים ובקבוצות, בקשר בין חברה לפוליטיקה ולחינוך, בהבדלים בין גברים לבין נשים ועוד. באמצעות לימוד של מגוון תחומים אלה נוכל להבין טוב יותר את החברה אשר סביבנו ואת מקומנו בה, וכן לבחון את יכולתנו לחולל שינוי חברתי בסביבתנו הקרובה, כמו גם במערכות החינוך בהן הסטודנטים יפעלו.

תכנית הלימודים בחוג מקנה ידע תשתיתי וכלי חשיבה וניתוח מתחומים שונים של מדעי החברה והרוח: סוציולוגיה, אנתרופולוגיה, פסיכולוגיה, היסטוריה ומגדר.

תכנית הלימודים (בחוג לסוציולוגיה - לתואר B.Ed.)

ש"ש	נק'	שם הקורס	סה"כ נק'	
2	4	קורסי תרבות ודעת (בחירה)	4	תרבות ודעת
1	2	מבוא לסוציולוגיה	28	לימודי חובה
1	2	מבוא לסוציולוגיה: ידע, כוח ובדין		
1	2	מבוא לאנתרופולוגיה		
1	2	מבוא לפסיכולוגיה		
1	2	המקורות ההיסטוריים והרעיוניים של מדעי החברה		
1	2	החברה בישראל		
1	2	הבניית זהותה של החברה בישראל		
1	2	סטטיסטיקה תיאורית והסקתית		
1	2	תיאוריות סוציולוגיות קלאסיות		
1	2	תיאוריות פוליטיות וסוציולוגיות בנות זמננו		
1	2	ריבוד ואי שוויון במבנה החברתי של ישראל		
2	6	הגירה, זהות והשתלבות בחברה רבת תרבותיות (סמינריון)		

המשך תכנית הלימודים (החוג לסוציולוגיה - לתואר B.Ed.)

ש"ש	נק'	שם הקורס	סה"כ נק'	
1	2	מאגיה וכישוף בתרבות המערב	28	לימודי בחירה
1	2	סוציולוגיה של דת		
1	2	אוטופיות ודיסטופיות: תיאוריה פוליטית, קולנוע וספרות		
1	2	רשתות חברתיות בעולם הפוסטמודרני		
1	2	משחקים, אזרחות ומשחוק הפוליטיקה		
1	2	מגדר ואי שוויון חברתי		
1	2	סוציולוגיה של ארגונים		
1	2	סוציולוגיה של תרבות		
1	2	זכויות האדם וזכויות הילדים באמצעות חינוך (מקוון)		
29	60	סה"כ		

אזרחות ולימודי דמוקרטיה

ראש החוג: ד"ר עופר קצ'רגין

דוא"ל: ofer_k@oranim.ac.il

תכנית הלימודים בחוג מקנה מושגי יסוד וכלי חשיבה וניתוח מתחומים שונים: מדע המדינה, סוציולוגיה, היסטוריה של מדינת ישראל, כלכלה, מחשבה מדינית ועקרונות המשפט החוקתי. קורסי הלימוד מגוונים ורלוונטיים להוויית החיים הדינאמית והמורכבת בחברה הישראלית.

התפיסה המנחה היא כי חינוך לאזרחות בונה מחויבות לערכי הדמוקרטיה, מחויבות המבוססת על אימוץ ערכים הומניסטיים וליברליים, ועל מעורבות פעילה של האזרח בחיי המדינה. הסטודנט מפתח את כישוריו להתמודד עם סוגיות חברתיות ופוליטיות על כל מורכבותן, ומעצב חשיבה ביקורתית ותפיסה ערכית וחינוכית ברורה.

הלימודים בחוג מקנים הבנה טובה של האופן בו התפתחה החברה הישראלית בעבר, ושל הדרך בה מתנהלים חיים בהווה.

בחוג מובאים לדיון הקונפליקטים המהותיים שהעסיקו והמעסיקים את החברה; המשתמע מהגדרת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית; ההתנהלות הכלכלית והציבורית של הממשל בישראל; תפקידה של מערכת המשפט; מקומה של התקשורת בעיצוב החיים הציבוריים.

כן עולות לדיון דילמות הקשורות במורכבות יישומה של השיטה הדמוקרטית בחברה רבת מיעוטים ורבת שסעים. זאת, מתוך מבט השוואתי לחברות ולמשטרים אחרים.

הלימודים בחוג משלבים סיוורים להמחשת הנלמד ולמפגש עם המציאות הישראלית.

תכנית הלימודים (בחוג לאזרחות ולימודי דמוקרטיה - לתואר B.Ed.)

ש"ש	נק'	שם הקורס	סה"כ נק'	
2	4	קורסי תרבות ודעת (בחירה)	4	תרבות ודעת
1	2	מבוא למשטר מדינת ישראל	36	לימודי חובה
1	2	הרעיון הדמוקרטי		
1	2	מבוא לכלכלת ישראל - מורה נבוכים		
1	2	סוגיות במדיניות ציבורית		
1	2	מבוא לסוציולוגיה		
1	2	תיאוריות פוליטיות וסוציולוגיות בנות זמננו		
1	2	הבניית זהותה של החברה בישראל		
1	2	המקורות ההיסטוריים והרעיוניים של מדעי החברה		

ש"ש	נק'	שם הקורס	סה"כ נק'			
1	2	פוליטיקה השוואתית				
1	2	מיעוט ערבי בישראל – סוגיות				
1	2	מיעוט ערבי בישראל – תהליכים				
1	2	פסיכולוגיה, היסטוריה וחינוך לשלום				
1	2	חינוך לשלום -תרגומים לתוכניות לימודים				
1	2	מהפכה חוקתית בישראל				
1	2	משפט חוקתי				
2	6	סמינריון - קונפליקטים ערכיים בחברה הישראלית				
1	2	השורשים ההיסטוריים של החברה הישראלית	20	לימודי בחירה		
1	2	אזרחות, פוליטיקה וחכמה (מקוון)				
1	2	אתיקה וחברה				
1	2	ידע הסכסוך - תשתית לאזרחות ישראלית				
1	2	מבוא לפסיכולוגיה				
1	2	אוטופיות ודיסטופיות: תיאוריה פוליטית, קולנוע וספרות				
1	2	מגדר ואזרחות: היבטים מקומיים וגלובליים				
1	2	דת ומדינה ומה שביניהן				
1	2	סוציולוגיה של ארגונים				
1	2	סוציולוגיה של דת				
1	2	סוציולוגיה של תרבות				
1	2	מבוא לסוציולוגיה: ידע, כוח ובדין				
1	2	רשתות חברתיות בעולם הפוסטמודרני				
1	2	מאגיה וכישוף בתרבות המערב				
1	2	הפמיניזם ומבקריו				
1	2	משחקים, אזרחות ומשחק הפוליטיקה				
1	2	מגדר ואי שוויון חברתי				
1	2	ההיפך מדמוקרטיה				
29	60	סה"כ				

חינוך חברתי-קהילתי (חח"ק)

ראשת החוג: ד"ר אסנת ניסנוב

דוא"ל: osnat_ni@oranim.ac.il

החוג לחינוך חברתי-קהילתי מכשיר אנשי חינוך לתפקידים מגוונים במערכות חינוך שונות ובמיוחד בחינוך הבלתי פורמלי, מתוך גישה הוליסטית רחבה, המתייחסת לפעולה החינוכית כפעולה המתחוללת במקומות רבים ושונים (ולאו דווקא בכיתה).

איש החינוך המתאים לשדה הבלתי-פורמלי הוא מי שהכשרתו כוללת מגוון רחב של תחומי דעת, כמו סוציולוגיה, פסיכולוגיה, אנתרופולוגיה, מדעי החינוך, מינהל ועוד. בהתאם לכך, בנויה תכנית הלימודים בחוג לחח"ק כתכנית בין-תחומית, והיא משלבת בתוכה התנסות מעשית בשדה החינוכי הבלתי-פורמלי.

בחוג שתי התמחויות, הסטודנט בוחר בהתמחות המתאימה לו כבר בשנת הלימודים הראשונה.

ההתמחויות:

1. **מנהיגות וניהול בקהילה** (מנ"י), מכשירה אנשים להוביל פרויקטים חינוכיים בתחומים שונים - הן בתנועות נוער, רשויות מקומיות ומתנ"סים, והן בארגונים הפועלים במגזר השלישי (עמותות הפועלות בתחומי איכות הסביבה, תרבות, צדק חברתי, רב-תרבותיות ועוד).

2. **נוער בסיכון**, כולל בתוכו שתי מגמות:

א. **קידום נוער** (ק"נ), מכשירה לעבודה עם נוער בסיכון ביחידות לקידום נוער, פנימיות, כפרי גמילה, מעונות ועוד.

ב. **מחנכים טיפוליים** (מט"מ), מכשירה לעבודה בתוך בתי-הספר עם נוער תת-משיג, הנתון בסכנת נשירה ובמצבי סיכון בתחום הרגשי, ההתנהגותי, החברתי והלימודי.

ג. תכנית הלימודים (בחוג לחינוך חברתי-קהילתי - לתואר B.Ed.)
 1. מגמת מנהיגות וניהול בקהילה

ש"ש	נק'	שם הקורס	סה"כ נק'	
2	4	קורסי תרבות ודעת (בחירה)	4	תרבות ודעת
1	2	מבוא למנהיגות	28	לימודי חובה
1	2	מבוא לחינוך חברתי קהילתי		
1	2	מבוא לחינוך טיפולי בקידום נוער ובבתי ספר		
1	2	מבוא לקבוצה, ארגון, קהילה א'		
1	2	מבוא לקבוצה, ארגון, קהילה ב'		
2	4	תהליכים בקבוצה		
2	4	ארגון וקהילה - מתיאוריה למעשה		
1	2	מנהיגות בקבוצה, בארגון ובקהילה (שיעור)		
1	2	מנהיגות בקבוצה, בארגון ובקהילה (סדנה)		
2	6	סמינריון		
1	2	אקטיביזם חברתי	28	לימודי בחירה
1	2	גישות חינוכיות מתקדמות במאה ה 21		
1	2	דרמה תרפיה		
1	2	היבטים משפחתיים של נוער בסיכון		
1	2	השפעת סיפורי חיים על תפיסות חינוכיות (מקוון)		
1	2	התמודדות עם אפליה וגזענות בחינוך החברתי קהילתי		
1	2	התמודדות עם בעיות משמעת בחינוך ובהוראה		
1	2	התמודדות עם מצבי לחץ		
1	2	חינוך חברתי קהילתי בעולם היהודי		
1	2	טבע תרפיה בחינוך – מהלכה למעשה		
1	2	ילדים ונוער החיים בעוני		
1	2	יסודות בטיפול הקוגניטיבי התנהגותי - CBT		
1	4	כלים אדלריאניים בטיפול במתבגרים בסיכון		
1	2	מדיאלוג מקראי לדיאלוג עכשווי ***		
1	2	מחנכים אנונימיים (מקוון)		
1	2	מודעות קשובה להעצמת עובדי חינוך		
1	2	מיניות קשר ומשפחתיות		
1	2	מנהיגות חברתית בהיבט תרבותי		
1	2	מנהיגות קהילתית ופולרליזם יהודי (סדנה)		
1	2	מקומם של טקסים במערכת החינוך		
1	2	מניעת פגיעה והתעללות בילדים		
2	4	נוער עובר חוק וחוקי נוער		

ש"ש	נק'	שם הקורס	סה"כ נק'	
1	2	ניהול צוות בארגונים חינוכיים		
1	2	נערות במצוקה		
1	2	סדנה בטיפול משפחתי בין דורי		
1	2	סדנת מיומנויות אלתור בחינוך הבלתי פורמאלי		
1	2	עולמו של הילד עם המוגבלות		
1	2	ערכים, אתיקה ומשפט בחינוך החברתי קהילתי		
1	2	פיתוח אופק תעסוקתי לבני נוער בסיכון		
2	4	פלייבק בקהילה		
1	2	פסיכולוגיה חיובית יישומים בחינוך הטיפולי		
1	2	שיתוף פעולה כאסטרטגיות מפתח לאנשי חנוך		
1	2	שימוש באמנויות ככלי טיפולי וחינוכי		
1	2	תכניות מניעה		
1	2	תיאוריות בעבודה עם נוער בסיכון (מקוון)		
2	6	פסיכולוגיה של מתבגרים (סמינריון)		
2	6	עבודה עם נוער בסיכון בהיבט מגדרי (סמינריון)		
2	6	נרטיבים של בני נוער בסיכון (סמינריון)		
2	6	רב תרבותיות בחינוך החברתי הקהילתי (סמינריון)		
29	60	סה"כ		

2. מגמת קידום נוער (תכנית הלימודים, החוג לחח"ק)

ש"ש	נק'	שם הקורס	סה"כ נק'	
2	4	קורסי תרבות ודעת (בחירה)	4	תרבות ודעת
1	2	מבוא למנהיגות	28	לימודי חובה
1	2	מבוא לחינוך חברתי קהילתי		
1	2	מבוא לחינוך טיפולי בקידום נוער ובבתי ספר		
1	2	תפיסת תפקיד - נוער בסיכון		
1	2	תורות אישיות		
2	4	תהליכים בקבוצה		
1	2	הריאיון המסייע		
1	2	פסיכופתולוגיה		
2	4	כלים לעבודה פרטנית		
2	6	סמינריון		
1	2	אקטיביזם חברתי		
1	2	גישות חינוכיות מתקדמות במאה ה 21		
1	2	דרמה תרפיה		
1	2	היבטים משפחתיים של נוער בסיכון		
1	2	השפעת סיפורי חיים על תפיסות חינוכיות (מקוון)		
1	2	התמודדות עם אפליה וגזענות בחינוך החברתי קהילתי		
1	2	התמודדות עם בעיות משמעת בחינוך ובהוראה		
1	2	התמודדות עם מצבי לחץ		
1	2	חינוך חברתי קהילתי בעולם היהודי		
1	2	טבע תרפיה בחינוך – מהלכה למעשה		
1	2	ילדים ונוער החיים בעוני		
1	2	יסודות בטיפול הקוגניטיבי התנהגותי - CBT		
2	4	כלים אדלריאניים בטיפול במתבגרים בסיכון		
1	2	מדיאלוג מקראי לדיאלוג עכשווי ***		
1	2	מודעות קשובה להעצמת עובדי חינוך		
1	2	מחנכים אנונימיים (מקוון)		
1	2	מיניות קשר ומשפחתיות		
1	2	מנהיגות חברתית בהיבט תרבותי		
1	2	מנהיגות קהילתית ופלורליזם יהודי (סדנה)		
1	2	מקומם של טקסים במערכת החינוך		
1	2	מניעת פגיעה והתעללות בילדים		
2	4	נוער עובר חוק וחוקי נוער		
1	2	ניהול צוות בארגונים חינוכיים		

ש"ש	נק'	שם הקורס	סה"כ נק'
1	2	נערות במצוקה	
1	2	סדנה בטיפול משפחתי בין דורי	
1	2	סדנת מימנויות אלתור בחינוך הבלתי פורמאלי	
1	2	עולמו של הילד עם המוגבלות	
1	2	ערכים, אתיקה ומשפט בחינוך החברתי קהילתי	
1	2	פיתוח אופק תעסוקתי לבני נוער בסיכון	
1	4	פלייבק בקהילה	
1	2	פסיכולוגיה חיובית יישומים בחינוך הטיפולי	
1	2	שיתוף פעולה כאסטרטגיות מפתח לאנשי חנוך	
1	2	שימוש באמנויות ככלי טיפולי וחינוכי	
1	2	תכניות מניעה	
1	2	תיאוריות בעבודה עם נוער בסיכון (מקוון)	
2	6	פסיכולוגיה של מתבגרים (סמינריון)	
2	6	עבודה עם נוער בסיכון בהיבט מגדרי (סמינריון)	
2	6	נרטיבים של בני נוער בסיכון (סמינריון)	
2	6	רב תרבותיות בחינוך החברתי הקהילתי (סמינריון)	
29	60	סה"כ	

3. מגמת מחנכים טיפוליים (תכנית הלימודים, החוג לחח"ק)

ש"ש	נק'	שם הקורס	סה"כ נק'	
2	4	קורסי תרבות ודעת (בחירה)	4	תרבות ודעת
1	2	חינוך - טיפולי בבתי ספר (מבוא)	28	לימודי חובה
1	2	תיאוריות אישיות - אדם וחברה		
1	2	חינוך חברתי קהילתי (מבוא)		
1	2	חינוך - טיפולי בקידום נוער (מבוא)		
1	2	תפיסת התפקיד - נוער בסיכון		
1	2	תורות אישיות		
2	4	תהליכים בקבוצה		
1	2	הריאיון המסייע		
1	2	פסיכופתולוגיה		
2	4	כלים לעבודה פרטנית		
2	6	סמינריון		
1	2	אקטיביזם חברתי	28	לימודי בחירה
1	2	דרמה תרפיה		
1	2	גישות חינוכיות מתקדמות במאה ה 21		
1	2	היבטים משפחתיים של נוער בסיכון		
1	2	השפעת סיפורי חיים על תפיסות חינוכיות (מקוון)		
1	2	התמודדות עם אפליה וגזענות בחינוך החברתי קהילתי		
1	2	התמודדות עם בעיות משמעת בחינוך ובהוראה		
1	2	התמודדות עם מצבי לחץ		
1	2	חינוך חברתי קהילתי בעולם היהודי		
1	2	טבע תרפיה בחינוך - מהלכה למעשה		
1	2	ילדים ונוער החיים בעוני		
1	2	יסודות בטיפול הקוגניטיבי התנהגותי - CBT		
2	4	כלים אדלריאניים בטיפול במתבגרים בסיכון		
1	2	מדיאלוג מקראי לדיאלוג עכשווי ***		
1	2	מודעות קשובה להעצמת עובדי חינוך		
1	2	מחנכים אנונימים (מקוון)		
1	2	מיניות קשר ומשפחתיות		
1	2	מנהיגות חברתית בהיבט תרבותי		
1	2	"מנהיגות קהילתית ופולרליזם יהודי" - סדנה		
1	2	מקומם של טקסים במערכת החינוך		
1	2	מניעת פגיעה והתעללות בילדים		
2	4	נוער עובר חוק וחוקי נוער		
1	2	ניהול צוות בארגונים חינוכיים		

ש"ש	נק'	שם הקורס	סה"כ נק'
1	2	נערות במצוקה	
1	2	סדנה בטיפול משפחתי בין דורי	
1	2	סדנת מיומנויות אלתור בחינוך הבלתי פורמאלי	
1	2	עולמו של הילד עם המוגבלות	
1	2	ערכים, אתיקה ומשפט בחינוך החברתי קהילתי	
1	2	פיתוח אופק תעסוקתי לבני נוער בסיכון	
2	4	פלייבק בקהילה	
1	2	פסיכולוגיה חיובית יישומים בחינוך הטיפולי	
1	2	שיתוף פעולה כאסטרטגיות מפתח לאנשי חנוך	
1	2	שימוש באמנויות ככלי טיפולי וחינוכי	
1	2	תכניות מניעה	
1	2	תיאוריות בעבודה עם נוער בסיכון (מקוון)	
2	6	פסיכולוגיה של מתבגרים (סמינריון)	
2	6	עבודה עם נוער בסיכון בהיבט מגדרי (סמינריון)	
2	6	נרטיבים של בני נוער בסיכון (סמינריון)	
2	6	רב תרבותיות בחינוך החברתי הקהילתי (סמינריון)	
29	60	סה"כ	

תקשורת

ראשת החוג: ד"ר אריאל פרידמן

דוא"ל: arielle_f@oranim.ac.il

עידן התקשורת הדיגיטלית מציב אותנו בפני שפע של אמצעי-תקשורת מסורתיים וחדשים המאפשרים מגוון של הזדמנויות בצד סכנות. היום, יותר מאי פעם, עלינו להיות מודעים לכוחה של התקשורת, כאזרחים מעורבים, יצרנים וצרכנים של תקשורת, כהורים וכאנשי חינוך.

החוג לתקשורת באורנים משלב לימודים עיוניים בחקר ובביקורת התקשורת עם התנסות בהפקת סרטים וכן בהפקה, לרדיו ולעיתונות **מקוונת**.

בוגרי החוג יכולים להשתלב בהוראת לימודי תקשורת בחט"ב ובבתי הספר התיכוניים.

הסטודנטים פוגשים יוצרי תקשורת ממגוון תחומים.

מטרות החוג

- לרכוש ידע, הבנה וכלים לצריכה ביקורתית של התקשורת
- לפתח יכולת ניתוח והערכה של תכנים תקשורתיים
- להבין את הקשר שבין התקשורת הדיגיטלית לבין קהליה השונים
- להתנסות בהפקת סרטים קצרים, כתבות, תחקירים וראיונות לאינטרנט, לרדיו ולטלוויזיה ולעיתון.

תכנית הלימודים (בחוג לתקשורת - לתואר B.Ed.)

ש"ש	נק'	שם הקורס	נק'	
2	4	קורסי תרבות ודעת (בחירה)	4	תרבות ודעת
2	4	מבוא ללימודי תקשורת	20	לימודי חובה
1	2	מבוא לתקשורת חזותית		
1	2	מבוא לשפת הקולנוע והטלוויזיה		
1	2	צעירים צעירות ותקשורת		
1	2	ההיסטוריה של התקשורת הישראלית		
1	2	לשון תקשורת ותרבות		
2	6	סמינריון: נוער ותקשורת בישראל		

ש"ש	נק'	שם הקורס	סה"כ נק'	
2	2	יסודות הכתיבה העיתונאית	12	לימודי חובה בהפקה
2	2	יסודות השידור ברדיו		
2	2	יסודות הפקה של סרטים		
1	2	סצנה דוקומנטרית		
1	2	הדימוי הקולנועי		
1	2	עריכה דוקומנטרית		
1	2	תקשורת ודמוקרטיה: בין חופש ביטוי לבין הסתה	24	לימודי בחירה
1	2	תקשורת אפקטיבית – קורס מרכז		
1	2	"שיווק מוניטין" בזירה התקשורתית		
1	2	דיבייט ככלי פדגוגי		
1	2	קולנוע ישראלי: סוגיות חברתיות		
1	2	סדנת צילום-סטילס עכשווי		
1	2	צילום סטילס חברתי		
1	2	עדות ותעודה		
1	2	עיתון או ווטסאפ? תקשורת בעידן הדיגיטלי		
1	2	תקשורת אסטרטגית: קהלים, עמדות ושכנוע		
1	2	ייצוגים בתקשורת : נוכחים ונפקדים		
1	2	זהירות רדיו אקטיבי! אינטראקטיביות ואקטיביזם בתקשורת החדשה		
1	2	הריאיון העיתונאי		
29	60	סה"כ		

אמנות

ראש החוג ותכנית ההכשרה: מר עודד הירש

טלפון: 04-9838752

דוא"ל: oded.hirsch@oranim.ac.il

רכזת אקדמית ומנהל סגל: נורית סלפטר

טלפון: 04-9838750

דוא"ל: nurit_sal@oranim.ac.il

רכזת מנהלית ומנהלת הגלריות: נעה צורן

טלפון: 04-9838751

דוא"ל: noa_t@oranim.ac.il

הלימודים בחוג לאמנות הם הזדמנות למפגש ופעולה עם עולם האמנות ועשייה חינוכית משמעותית בבתי הספר.

המסלול מקנה תואר B.Ed. ותעודת הוראה לגילאי א' עד י"ב.

אמנות והוראה הם תחומים נדיבים של הענקת ידע וקשר בין אנשים, יכולת לשנות באמצעות דמיון ומחשבה חופשית. השילוב ביניהם, תוך לקיחת אחריות ויוזמה, מאפשר יצירת הזדמנויות חדשות ומרתקות. מסלול הלימודים של ארבע שנים כולל לימודי הוראת אמנות במסלול ייחודי, הכולל תצפיות ייעודיות ויצירת מרחב סדנאי ייעודי.

לימודי היצירה כוללים שילוב של סדנאות יצירה מסורתיות במבחר מדיומים.

לימודי התיאוריה כוללים קשת רחבה של נושאים: תולדות האמנות, אמנות עכשווית, אמנות רב תרבותית מקומית, פילוסופיה ומחשבה ביקורתית.

השילוב של כל אלה מאפשר לנו לקיים, בנוסף לעבודה בסטודיו ובבתי הספר, פעילויות מיוחדות ויוזמות חדשות, מעבר לתפיסה המוכרת של גלריה ובית ספר.

במכון לאמנות מתקיימים גם מיזמים ושיתופי פעולה בתוך הקמפוס ומחוצה לו.

סגל החוג מלווה את היוצרים-מורים הצעירים וחונך אותם במסע שבו ביטוי אישי הופך לפנייה ופעולה בעולם.

מבנה תכנית לימודים חד-חוגית באמנות
למתחילים לימודיהם בשנה"ל תשע"ט

ש"ש	נק'	שם הקורס	סה"כ נק'	יצירה באמנות
4	4	מרכזי א'	36	חובה
2	4	יסודות הרישום		
3	3	יסודות הפיסול		
4	4	יסודות הציור		
4	4	מרכזי ב'		
4	4	פיסול ב'		
2	2	ציור מופשט		
2	2	ציור מתוך התבוננות		
3	3	קרמיקה		
4	4	הדימוי המצולם/תחריט/יומנים של אמנים		
4	4	קראפט		
2/4	2/4	תחריט מתקדם	12	בחירה מתקדם
2	2	סדנת אמן		
2	2	פיסול מתקדם		
2/4	2/4	ציור מתוך התבוננות		
2/4	2/4	סדנה רב תחומית		
2/4	2/4	קרמיקה מתקדם		
2	2	רישום מתקדם		
2	4	ציור מופשט מתקדם		
3	3	הדימוי המצולם מתקדם		
2	2	מיצב		
48	48	סה"כ – יצירה באמנות		

ש"ש	נק'	שם הקורס	סה"כ נק'	תולדות האמנות
2	4	מרכזי א'	42	חובה
1	2	נרטיב קדום		
1	2	יוון, רומא		
2	4	מרכזי ב'		
1	2	אמנות בימי הביניים		
1	2	רנסנס ובארוק		
1	2	אמנות האסלאם		
1	2	מודרני ופוסט מודרני		
1	2	אמנות ישראלית		
1	2	אמנות פלסטינית		
2	4	מרכזי ג' תצוגה ודיון		
2	4	ליווי תהליכי יצירה לקראת פרויקט סיום		
1	2	גישות ותפיסות במרחב התערוכה		
2	6	סמינריון		
2	4	תרבות ודעת א		
2	4	תרבות ודעת ב		
3	6	אמנות עכשווית	6	בחירה
26	56	סה"כ – תולדות האמנות		

לימודי חינוך באמנות				
ש"ש	נק'	שם הקורס	סה"כ נק'	
2	4	תרבות ודעת	60	חובה
1	2	לקראת מעשה החינוך		
1	2	גישות בהוראת אמנות		
2	4	התנסות בהוראה א'		
2	4	מרכזי א'		
5	10	התנסות ודידקטיקה בהוראה ב' - יסודי		
2	4	מרכזי ב'		
2	4	התלמיד ב'		
2	4	סדנה לפיתוח סמכות אישית ומקצועית		
2	4	הכיתה כקבוצה לומדת		
2	4	שיטות מחקר עיוני פרשני		

		לימודי חינוך באמנות		
ש"ש	נק'	שם הקורס	סה"כ נק'	
2	4	התערוכה כדיאלוג/גלריה		
5	10	התנסות ודידקטיקה בהוראה ג' – על יסודי		
2	6	סמינריון בחינוך מורים הורים קהילה		
66	32	סה"כ		

סה"כ נק' בחוג לאמנות ובתכנית ההכשרה להוראת האמנות – 170 נק'

הוראת השפה הערבית

ראש החוג: ד"ר יוסי גבעוני

דוא"ל: yossi_g@oranim.ac.il

השפה הערבית הספרותית היא לשון הכתיבה והתקשורת בכל רחבי העולם הערבי, ושפה שנייה רשמית במדינת ישראל.

ככזו, השפה הערבית הכתובה נלמדת כמקצוע חובה בבתי הספר העבריים, ומשמשת כשפת ההוראה והלמידה במערכת החינוך הערבית והדרוזית.

החוג להוראת השפה הערבית באורנים עוסק בו-זמנית בהוראה אקדמית של השפה הערבית לדורותיה ולרבדיה העשירים, ובהכשרת מורים לערבית לכיתות ז-י', המשתלבים בהוראה בבתי"ס העבריים, הערביים והדרוזיים בישראל.

הלימודים בחוג מקנים לבוגרים ולבוגרות תואר ראשון B.Ed. משולב בתעודת הוראה לערבית, וזאת בשילוב עם לימודים בחוג נוסף.

הלימודים בחוג להוראת הערבית מזמנים ללומד אתגר אקדמי עם צוות המרצים המקצועי המנוסה והמיומן של החוג, והתנסות אישית-חוויתית במסגרת מפגש עם קהל הסטודנטים המגוון והאווירה המיוחדת של מכללת אורנים.

תכנית הלימודים (בחוג לשפה הערבית והוראתה - לתואר B.Ed.)

ש"ש	נק'	שם הקורס	נק'	
2	4	קורסי תרבות ודעת (בחירה)	4	תרבות ודעת
2	4	היסטוריה מוסלמית : תהליכים ופרדיגמות	56	לימודי חובה
2	4	טקסטים ספרותיים מודרניים - עיבוד לשוני וספרותי		
1	2	תורת ההגה והצורות של השפה הערבית		
1	2	תחביר ערבי א'		
1	2	תחביר ערבי ב'		
1	2	צרף, נחו, חרף ¹		
2	4	מזרח תיכון קדם מודרני תרבות, דת וחברה		
2	4	טקסט ערבי קלאסי למתחילים		
1	2	השתקפות המלחמה, האימה והגלות בסיפור הערבי הקצר		
1	2	דמות האישה באוטוביוגרפיה הפלסטינית הנשית		
1	2	סדנת רדיו		
1	2	הדרכה ביבליוגרפית בספרות ערבית (סדנה)		
1	2	הקציצה המושקת		
2	4	טקסט קלאסי למתקדמים		
1	2	אני והאחר ברומן הערבי המודרני		
1	2	ייצוגי העיר (אל מדינה) בשירה הערבית המודרנית		
2	4	מיומנויות אקטיביות		
2	4	עיונים בספרות ערבית קלאסית למתמחים		
2	6	עיונים בספרות ערבית מודרנית למתמחים (סמינריון)		
29	60	סה"כ		

¹ הקורס "צרף, נחו, חרף" יתקיים בתשע"ח כקורס חובה בשנה ב'

הפקולטה למדעי החברה והרוח (מח"ר)

B.A. חוגים לתואר

מקרא

ראש החוג: ד"ר מיכה רואי

דוא"ל: micha.roi@oranim.ac.il

המקרא הוא המקור הראשי לתרבות ישראל, והעיסוק בו חיוני לביסוס זהות יהודית בתקופתנו. בצד ההיכרות עם אוצרות הרוח שנוצרו בעקבותיו בתרבות ישראל - בפרשנות, בתורה שבעל-פה ובפילוסופיה, לימוד המקרא באורנים פתוח לגישות שונות בנות זמננו:

מצד אחד, למחקר מדעי - הצורות הספרותיות, דפוסי היצירה והעריכה, שאלת ההיסטוריות, השפעת רקע המזרח הקדמון והשפעת המקרא על היצירה שבעקבותיו;

מצד אחר, לחיפוש מתמיד אחר משמעות רלוונטית - אישית, חברתית ואוניברסאלית.

כל סיפור, כל רעיון או סמל נלמד תוך פתיחות למגוון דעות והשקפות ותוך עידוד לשיח בין-תחומי.

הלימודים בחוג למקרא מזמנים ידיעה בסיסית בתחום-הדעת, תוך פתיחת שערים לתחומים נוסקים לו, על פי נטיית הלומד וטעמו (כגון: היסטוריה, לשון, ספרות, דרמה, ארכיאולוגיה, מחשבת ישראל ומדעי המדינה).

בחוג למקרא מותאמים שני מסלולים, שניהם לתואר B.A.: לחינוך העל-יסודי ולחינוך היסודי. חלק מן השיעורים נלמד במשותף.

ניתן להתאים לסטודנט תכנית לימודים אישית.

תכנית הלימודים (בחוג למקרא לתואר B.A.)

ש"ש	נק'	שם הקורס	סה"כ נק'	
2	4	קורסי תרבות ודעת (בחירה)	4	תרבות ודעת
2	4	מבוא לספרות המקרא	30	לימודי חובה
2	4	ספר שמואל ומיומנויות מחקר ועיון		
0	0	שני מבחני בקיאות: בתורה ובנביאים ראשונים ¹ (לפטור)		
1	2	מבריאת העולם ועד ההתנחלות – בחינת הטקסט המקראי לאור הממצא הארכיאולוגי		
1	2	מבוא לנוסח המקרא		
2	4	פרשנות המקרא מחז"ל עד ימי-הביניים		
1	2	בין הקורא בן זמנו ולשון המקרא		
1	2	אמנות הסיפור המקראי		
2	4	פרו-סמינריון		
2	6	סמינריון		
6	12	6 קורסים המוגדרים "טקסט"	26	לימודי בחירה
6	12	7 קורסים המוגדרים "בחירה"		
29	60	סה"כ		

¹ מבחני בקיאות: בתשע"ט יתקיים מבחן בקיאות בנביאים, ובתש"פ - מבחן בקיאות בתורה.

ספרות ומבע יצירתי

ראשת החוג: ד"ר נעמי דה - מלאך

דוא"ל: naomi_de@oranim.ac.il

החוג לספרות ומבע יצירתי פותח בפני הסטודנט חלון אל עולמה המגוון של היצירה המילולית הקלאסית והעכשווית. הקורסים השונים נבנים במגמה להעשיר את עולמו של הלומד, להקנות לו שפה וכלים לפענוח היצירות הספרותיות ולהוראתן.

החוג משלב בתוכו תכנית למבע יוצר, דרמה ותיאטרון שמטרתה לאפשר לסטודנט צמיחה אישית בתחומי הביטוי המילולי היצירתי, כמו גם להקנות כלים להוראה חווייתית - בנוסף או כהשלמה להיבטים התיאורטיים.

תנאי קבלה

- בהתאם לתנאי הקבלה של המכללה.
- מבחן רגישות ספרותית הכולל התנסות בפרשנות אישית של טקסט ספרותי.

תכנית הלימודים (בחוג לספרות ומבע יצירתי - לתואר B.A.)

ש"ש	נק'	שם הקורס	סה"כ נק'	
2	4	קורסי תרבות ודעת (בחירה)	4	תרבות ודעת
2	4	יסודות הסיפורת	34	לימודי חובה
2	4	יסודות השירה		
2	4	יסודות הדרמה		
2	4	יסודות שירת החול בספרד		
1	2	מיתוס בהדגש ספרותי א'		
1	2	לפרק את המיתוס ב'		
0.5	1	קריאה מוזרכת - ספרות עברית		
0.5	1	קריאה מוזרכת - ספרות כללית		
2	4	צמתים בספרות עברית וישראלית		
1	2	ביקורת ותיאוריה		
2	6	סמינריון		

ש"ש	נק'	שם הקורס	סה"כ נק'	
2	4	מילים מקימות עולם: סדנה לכתיבת פרזזה	22	לימודי בחירה
1	2	סדנה לכתיבת שירה		
1	2	סיפור בורא עולם: בין סיפור, מספר וקהל		
1	2	מעוף הפרפר של האושר		
1	2	סוגת המקאמה העברית בימי הביניים		
1	2	החלומות שווא ידברו – על החלומות בספרות ובאמנות		
1	2	היבטים פסיכולוגיים ביצירות ספרות ואמנות		
2	4	ספרות מחאה		
1	2	האבסורד, התקווה והיסוד המרפא ביצירות פרנץ קפקא		
1	2	שליחותה של השירה תחת דיכוי		
1	2	המוזיקה שבשירים על שירי משוררים שהולחנו ועל פזמונים		
1	2	תיאטרון אחר – בין תיאטרון לפרפורמס: צפייה מודרכת		
1	2	המעשה התאטרוני: בימוי, משחק, תפאורה, תאורה ומוזיקה – פרקטיקה ותאוריה בתאטרון		
1	2	סדנת תיאטרון: כתיבה, עיבוד ותרגום לתאטרון		
1	2	"בגוף אני מבינה": הגוף הנשי ביצירותיהן של סופרות עבריות		
1	2	דרך העניים שלהן: קריאה פמיניסטית בספרות חז"ל		
1	2	סדנת ביקורת ומסה מתחילים		
1	2	סדנת ביקורת ומסה ממשיכים		
1	2	יצירת המופת – מהי?		
1	2	מהומרוס ועד סיינפלד – מושג התרבות בספרות ובקולנוע, בטלוויזיה ובתיאטרון		
1	2	קראו וכתוב: סדנת מתחילים		
1	2	קראו וכתוב: סדנת ממשיכים		
29	60	סה"כ		

מחשבת ישראל

ראש החוג: ד"ר יאיר בוימל

דוא"ל: yair_b@oranim.ac.il

החוג למחשבת ישראל עוסק בהגות היהודית לדורותיה, על רקע החיפוש העכשווי אחר הגדרה חדשה של זהות יהודית ואחר חיים של משמעות ורוחניות בעולם פתוח ומשתנה במהירות.

הלימודים בחוג כוללים היכרות עם מגוון מקורות וגישות הגותיות מבית היוצר של העם היהודי: ספרות התלמוד, המדרש והאגדה, מחשבת המיסטיקה היהודית (קבלה וחסידות), הגות ימי-הביניים ומחשבה מודרנית ופוסט-מודרנית.

הלימודים בחוג משלבים גישה תרבותית פלורליסטית לשאלות ההווה, יחד עם גישה מחקרית-ביקורתית המעניקה כלי מחשבה וידע כללי בתחומי דעת מגוונים.

הלימודים בחוג מאפשרים לסטודנטים לגבש את אישיותם כמחנכים וכבני אדם מודרניים, לרכוש שפה תרבותית ופילוסופית עשירה שתסייע להם לפתח שיח ערכי בשאלות החיים המעסיקות צעירים בימינו, להעשיר את עבודת ההוראה, להוביל חגים וטקסים בבית-הספר ובקהילה, ולהשתלב בתכניות חינוך עם נוער יהודי בתפוצות.

תכנית הלימודים (בחוג למחשבת ישראל - לתואר B.A.)

ש"ש	נק'	שם הקורס	סה"כ נק'	
2	4	קורסי תרבות ודעת (בחירה)	4	תרבות ודעת
6	12	קורסים ייחודיים במחשבת ישראל	34	לימודי חובה
1	2	הגות ימי הביניים		
1	2	הגות יהודית בעת החדשה		
2	4	מבוא לתולדות עם ישראל		
2	4	ספרות המקרא		
2	4	פרשנות המקרא		
2	6	סמינריון		
11	22	קורסי הבחירה משתנים משנה לשנה	22	לימודי בחירה
29	60	סה"כ		

היסטוריה

ראש החוג: ד"ר יאיר בוימל

דוא"ל: yair_b@oranim.ac.il

החוג להיסטוריה מציע מסלול לימודים המקנה ידע והבנה של קורות העולם, ההתפתחויות באזור, ותולדות עם ישראל, החל בתקופות הקדומות ועד לימינו.

הלימודים בחוג מעניקים לסטודנט כלים לפיתוחו כלומד עצמאי, מאפשרים לו לעסוק במחקר תוך פיתוח דרכי חשיבה ומצמיחים את כושר הביטוי בכתב ובעל-פה הנחוץ להיסטוריון, למורה ולאדם המשכיל בכלל.

הלימודים מתקיימים בקבוצות קטנות ובהוראה אישית ותומכת של מרצים מנוסים, הן במלאכת ההיסטוריון והן בעבודה חינוכית.

לימודי החוג כוללים סיורים, כנסים ומפגשים עם דמויות מחיי הרוח והעשייה של החברה הישראלית.

תכניות בחוג להיסטוריה:

א. היסטוריה של עם ישראל - B.A.

ב. היסטוריה כללית - B.A.

ג. ההיסטוריה של המזרח-התיכון בעת החדשה - B.A.

ד. לימודי ארץ ישראל - B.Ed. (עמוד 71).

א. היסטוריה של עם ישראל

מטרת החוג היא להקנות לסטודנט ידע והבנה של התהליכים החברתיים, הכלכליים, התרבותיים והפוליטיים בתולדות ישראל - מראשיתה ועד ימינו, וכן לתת בידי הסטודנט כלים שיאפשרו לו גישה ביקורתית אל המקורות.

לימודי החוג מתחלקים לשלוש תקופות: העת העתיקה, ימי-הביניים והעת החדשה.

תכנית הלימודים (בחוג להיסטוריה של עם ישראל - לתואר B.A.)

ש"ש	נק'	שם הקורס	סה"כ נק'	
2	4	קורסי תרבות ודעת (בחירה)	4	תרבות ודעת
2	4	מבוא לעת העתיקה	40	לימודי חובה
2	4	מבוא לימי-הביניים		
2	4	מבוא לעת החדשה		
2	4	מבוא להיסטוריה של האסלאם והמזרח"ת בעת החדשה		
2	4	תקופת הבית השני		
6	12	קורסים ייחודיים בתולדות עם ישראל		
1	2	אמנות ההיסטוריון - מתודולוגיה של המקצוע		
2	6	סמינריון		
2	4	קורס מהעת העתיקה	16	לימודי בחירה
2	4	קורס מימי-הביניים		
2	4	קורס מהעת החדשה		
2	4	קורסי בחירה נוספים		
29	60	סה"כ		

- לימודי הבחירה מגוונים ומשתנים משנה לשנה.

ב. היסטוריה כללית

החוג שם דגש על אספקטים חברתיים, כלכליים ופוליטיים בשלוש תקופות היסטוריות: העת העתיקה, ימי-הביניים והעת החדשה.

תכנית הלימודים (בחוג להיסטוריה כללית - לתואר B.A.)

ש"ש	נק'	שם הקורס	סה"כ נק'	
2	4	קורסי תרבות ודעת (בחירה)	4	תרבות ודעת
2	4	מבוא להיסטוריה של העת העתיקה	24	לימודי חובה
2	4	מבוא להיסטוריה של ימי-הביניים		
2	4	מבוא להיסטוריה של העת החדשה		
2	4	מבוא להיסטוריה של האסלאם והמזרח"ת בעת החדשה		
1	2	אומנות ההיסטוריון – מתודולוגיה של המקצוע		
2	6	סמינריון		
2	4	קורס מהעת העתיקה	32	לימודי בחירה
2	4	קורס מימי-הביניים		
2	4	קורס מהעת החדשה		
11	22	קורסי בחירה נוספים		
29	60	סה"כ		

- לימודי הבחירה מגוונים ומשתנים משנה לשנה.

ג. היסטוריה של המזרח-התיכון בעת החדשה

החוג מקנה לתלמידיו ידע וכלים להבנת תהליכים היסטוריים (מדיניים, חברתיים, כלכליים ותרבותיים) שעיצבו והשפיעו על המזרח-התיכון של היום ועל יחסי ישראל-ערב. החוג מכשיר את הלומדים בו ללימודים מתקדמים, להוראה ולמחקר.

תכנית הלימודים בחוג מקיפה נושאים בתחומי ההיסטוריה הפוליטית, החברתית, הכלכלית והתרבותית של מדינות המזרח-התיכון, ונושאים בתחום תולדות יחסי ישראל-ערב.

תכנית הלימודים (בחוג להיסטוריה של המזרח-התיכון - לתואר B.A.)

ש"ש	נק'	שם הקורס	נק'	
2	4	קורסי תרבות ודעת (בחירה)	4	תרבות ודעת
2	4	מבוא להיסטוריה של העת העתיקה	42	לימודי חובה
2	4	מבוא להיסטוריה של ימי-הביניים		
2	4	מבוא להיסטוריה של עת החדשה		
2	4	מבוא להיסטוריה של האסלאם והמזרח"ת בעת החדשה		
1	2	אמנות ההיסטוריון - המתודולוגיה של המקצוע		
1	2	האימפריה העות'מאנית		
2	4	הסכסוך הציוני - פלסטיני		
6	12	קורסים ייחודיים במזרח תיכון		
2	6	סמינריון		
7	14	קורסי בחירה	14	לימודי בחירה
29	60	סה"כ		

- לימודי הבחירה מגוונים ומשתנים משנה לשנה

שפה וספרות אנגלית

ראשת החוג: ד"ר ג'נינה קהן-הורביץ

דוא"ל: janina_k@oranim.ac.il

החוג לשפה וספרות אנגלית מרחיב את ידיעותיו של הלומד בשפה האנגלית ובתרבותה. התכנית מציעה קורסים במבנה השפה, בלשנות, שפה מדוברת, ומגוון קורסים בספרות ותרבות של ארצות דוברות אנגלית כגון משוררות אמריקאיות במאה ה-20, נשים במחזות שייקספיר ומגע בין שפות. כמו כן, החוג מקנה ללומדים ידע תיאורטי ומעשי בתחום הוראת אנגלית כשפה זרה ומפתח מיומנויות אשר יובילו ליישום ידע זה במערכת החינוך.

החוג מציע תכנית חד-חוגית ודו-חוגית.

בתכנית החד-חוגית יקבל הסטודנט תואר B.A. ותעודת הוראה לבית-הספר העל-יסודי - כיתות ז'-י' ובנוסף תעודה פנימית של אורנים המציינת כי הבוגר התנסה בהוראת אנגלית לכיתות ג'-י'.

בתכנית הדו-חוגית ניתנת לסטודנט האפשרות לשלב בלימודי האנגלית לימודים באחד מחוגי ה- B.A. או ה- B.Ed. ולקבל תעודת הוראה לבית-הספר העל-יסודי או היסודי בהתאמה.

לימודים לקראת תעודת הוראה לבית הספר העל-יסודי בלבד מותנים באישור של ראש החוג לשפה וספרות אנגלית ושל ראש התכנית להכשרת מורים לבית הספר העל-יסודי, ובתנאי שממוצע הציונים בכל אחת משנות הלימודים בחוג יהיה 75 ומעלה.

תנאי קבלה

על פי תנאי הקבלה של המכללה, וכן מבחן כניסה באנגלית וראיון אישי.

תכנית הלימודים - אנגלית חד-חוגי (לתואר B.A.)

ש"ש	נק'	שם הקורס	נק'	
2	4	חיבור וסגנון I	80	לימודי חובה
2	4	יומנה 1		
2	4	מבנה השפה האנגלית ן		
2	4	מבוא לבלשנות		
1	2	האורתוגרפיה של השפה האנגלית		
2	4	מבוא לפרוזה		
2	4	מיומנויות הרטוריקה: תיאוריה ומעשה		
2	4	מבוא לשירה		
2	4	רקע תרבותי לספרות אנגלית: מקורות מיתיים ונוצרים		
1	2	הוראת האנגלית לתלמידים עם ליקויי למידה		
1	2	מבנה השפה האנגלית ך		
1	2	דקדוק פדגוגי		
2	4	סקירת הספרות הבריטית I		
2	4	כתיבה ועריכת עבודות מתקדמות		
1	2	יומנה II		
1	2	תחביר וניתוח מעמת		
2	4	אוצר מילים ברכישת שפה		
1	2	הוראה אפקטיבית באנגלית		
1	2	קריאה וכתיבה בשפה זרה		
2	4	הבדלים בינאישיים ברכישת שפה זרה: ממעשה לתיאוריה ומתיאוריה למעשה + סדנה		
1	2	סקירת הספרות הבריטית II		
2	4	סקירת הספרות האמריקאית		
2	4	יומנה III		
1	2	הערכה ומדידה בהוראת שפה		
1	2	יישומים טכנולוגיים בהוראת שפה זרה		
4	12	שני סמינריונים - אחד בספרות אחד בבלשנות	32	לימודי בחירה

2	4	שני קורסי כתיבה מלווה סמינריון		
4	8	שני קורסי בחירה בבלשנות		
4	8	שני קורסי בחירה בספרות		
4	8		8	תרבות ודעת
57	120	סה"כ		

תכנית הלימודים - אנגלית דו-חוגי (לתואר B.A.)

ש"ש	נק'	שם הקורס	נק'	
1	2	האורתוגרפיה של השפה האנגלית	52	לימודי חובה
1	2	מבנה השפה האנגלית ן		
2	4	מבוא לבלשנות		
2	4	מבוא לפרוזה		
2	4	מבוא לשירה		
2	4	רקע תרבותי לספרות אנגלית: מקורות מיתיים ונוצריים		
2	4	סקירת הספרות הבריטית I		
2	4	מבנה השפה האנגלית II		
2	4	כתיבת עבודות מתקדמות ועריכתן		
2	4	הוראת האנגלית לתלמידים עם ליקויי למידה		
2	4	סקירת הספרות הבריטית II		
3	6	הבדלים בינאישיים ברכישת שפה זרה: ממעשה לתיאוריה ומתאוריה למעשה +סדנה		
1	2	קורס כתיבה מלווה סמינריון		
2	6	סמינריון בבלשנות או ספרות		
2	4	קורס בחירה בבלשנות/ספרות	4	לימודי בחירה *
2	4		4	תרבות ודעת
30	60	סה"כ		

* סטודנטים בתוכנית הדו-חוגית חייבים לבחור סמינריון אחד בספרות או בבלשנות וקורס בחירה בתחום הדעת השני (ספרות או בלשנות), כלומר הסמינריון וקורס הבחירה לא יהיו באותו תחום דעת

לשון עברית

ראשת החוג: גב' הילה אתקין

דוא"ל: hilla_a@oranim.ac.il

הלימודים בחוג ללשון העברית יקנו לסטודנט ידע בסיסי בבלשנות וכלים להבנה ולניתוח של תופעות לשון. הסטודנט ילמד להתבונן בתופעות הלשון העברית ולהבין את החוקיות שבהן. הוא ילמד להכיר את התהליכים העיקריים בהתפתחות הלשון העברית, למן העברית העתיקה ועד ימינו. כן ירכוש ידע לשוני לשם הכרת מגוון טקסטים בעברית לתקופותיה ולשם קליטה ביקורתית של שדרים לשוניים מסוגים שונים, בעיקר מן העברית בת זמננו. נוסף על כך הלימודים יקנו לסטודנט כלים לקריאה תקינית, לדיבור בציבור ולהבנת המאפיינים של העברית כשפה רבת תרבותית הן לעולים והן בתפוצות. יתר על כן, בוגר החוג יבין כיצד השפה משמשת כלי להכרת החברה בכלל והחברה הישראלית בפרט.

תכנית הלימודים (בחוג ללשון עברית - לתואר B.A.)

ש"ש	נק'	שם הקורס	סה"כ נק'	
2	4	קורסי תרבות ודעת (בחירה)	4	תרבות ודעת
2	4	תורת ההגה של העברית העתיקה והחדשה	52	לימודי חובה
2	4	תחביר		
1	2	הדרכה ביבליוגרפית בלשון		
2	4	תורת הניקוד א'		
2	4	מבוא לבלשנות כללית		
1	2	סמנטיקה		
2	4	תורת הניקוד ב'		
1	2	ארמית מקראית		
1	2	לשון חז"ל		
1	2	חקר השיח		
2	4	תורת הצורות של העברית החדשה		
1	2	הדקדוק הנורמאטיבי - יסודות בעריכה לשונית		
1	2	פרגמטיקה		
1	2	שפה תרבות וחברה		
1	2	סוגי טקסטים בעברית בת זמננו		
2	4	תורת הצורות של לשון המקרא		
2	6	סמינריון (השיח הדבור / ממשקים)		
1	2	לשון השירה והפזמון	4	לימודי בחירה
1	2	לשון כתובה ולשון דבורה		
1	2	עברית כשפה שנייה: מאפיינים לשוניים-תרבותיים		

ש"ש	נק'	שם הקורס	סה"כ נק'	
1	2	שפה ותרבות בשיח החינוך היהודי		
1	2	שפת הפרסומת הישראלית		
1	2	רטוריקה ואמנות הוויכוח		
29	60		סה"כ	

לימודי המזרח-התיכון

ראש החוג: ד"ר יאיר בוימל

דוא"ל: yair_b@oranim.ac.il

הלימודים בחוג מקנים לסטודנט הבנה רב-תחומית ועמוקה של מאפייניו השונים של המזרח-התיכון כפי שהתעצב בעיקר במאה ה-20 ובראשית המאה ה-21.

תכנית הלימודים כוללת קורסים במגוון דיסציפלינות: היסטוריה, סוציולוגיה, כלכלה, מדע המדינה, גיאוגרפיה, השפה הערבית ותרבויותיה, דת, אמנות ותקשורת.

תכנית הלימודים (בחוג ללימודי המזרח-התיכון - לתואר B.A.)

ש"ש	נק'	הקורס	התחום
2	4	קורסי תרבות ודעת (בחירה)	תרבות ודעת 4
2	4	מבוא לאסלאם ולהיסטוריה של המזה"ת	לימודי חובה 28
2	4	גיאוגרפיה רגיונאלית של המזה"ת	
1	2	מגדר ואי-שוויון	
2	4	האסלאם נוכח המודרניזציה במאה ה-20 וה-21	
2	4	כלכלת המזה"ת בעת החדשה	
2	4	הסכסוך הישראלי פלסטיני	
2	6	סמינריון	

ש"ש	נק'	הקורס	התחום
2	4	היסטוריה מוסלמית: תהליכים ופרדיגמות	לימודי בחירה 28
1-2	4-2	מסמכים היסטוריים שעיצבו את פני המזה"ת כיום	
1-2	4-2	מיעוטים במזה"ת	
2	4	עיראק בעת החדשה	
2	4	ייצוג האתנוסים האסלאמיים במזרח-התיכון כיום	
2	4	המזה"ת הקדם מודרני	
2	4	בין מלחמות דת, ג'יהאד ומסעות צלב לדיאלוג פוליטי ותרבותי בים התיכון עד המאה ה-17	
2	4	תקופת המנדטים בארצות ערב	
2	4	תולדות יהודי ארצות האסלאם בעת החדשה	
2	4	כורדים וכורדיסטאן	
2	4	מבוא לאמנות האסלאם הקדום	
2	4	אמנות ולאומיות במזרח-התיכון בן זמננו	
2	4	רציפות ימי-הביניים במזרח-התיכון בן זמננו	
2	4	המים כגורם לסכסוך ולשיתוף פעולה במזרח-התיכון	
2	4	אדם, טבע ונוף בבקע הסורי-אפריקני	
2	4	המזה"ת בעידן המלחמה הקרה	
2	4	סוריה בעת החדשה	
2	4	המזה"ת עכשיו: תקשורת, פוליטיקה והיסטוריה	
2	4	יחסים בין ערביים במאה ה-20 וה-21	
29	60	סה"כ	

לימודים רב-תחומיים

ראשת החוג: ד"ר לי כהנר

דוא"ל: lee_c@oranim.ac.il

החוג הרב-תחומי נועד להציע לסטודנט את האפשרות לרכוש ידע בפריסה רחבה של שלושה תחומי דעת. באופן זה יכול הסטודנט להעמיק ולבסס את ידיעותיו הן בתחומי דעת הקרובים לנושא החוג הנוסף בו בחר, והן בתחומי דעת משיקים או אף רחוקים יותר.

- **מקבץ** הוא קבוצת קורסים מוגדרת בתוך חוג/תכנית אקדמית באורנים, אשר הוגדרה בידי ראש החוג כפתוחה להשתתפות סטודנטים מהחוג ללימודים רב-תחומיים.
- הסטודנט בחוג הרב-תחומי יבחר בשלושה מקבצים (תחומי דעת).
- בכל שלושת המקבצים יחד יצבור הסטודנט 60 נק'.
- ייתכנו שינויים בהיצע המקבצים ובהרכביהם.
- הערה: את **לימודי תעודת ההוראה** יערוך הסטודנט במסגרת **החוג השני** בו בחר.

פירוט המקבצים

שם המקבץ	מרכז המקבץ	במסגרת חוג
השפה הערבית	ד"ר יוסי גבעוני	השפה הערבית והוראתה
התנ"ך - מרחבי תרבות	ד"ר מיכה רואי	מקרא
אדם וסביבה	פרופ' ארנון מדזיני	גיאוגרפיה
סיכון והדרה חברתית בחינוך	ד"ר אסנת ניסנוב	חינוך חברתי-קהילתי
קהילה וניהול	ד"ר אסנת ניסנוב	חינוך חברתי-קהילתי
ישראל - דמוקרטיה במשבר	ד"ר עופר קצ'רגין	אזרחות
חברה תרבות ומחשבה	ד"ר עופר קצ'רגין	סוציולוגיה
תקשורת	ד"ר אריאל פרידמן	תקשורת
תולדות האמנות	מר הירש עודד	אמנות
אמנות - יצירה	מר הירש עודד	אמנות
מבע יצירתי	ד"ר נעמי דה - מלאך	ספרות
ישראל במזרח-התיכון	ד"ר יאיר בוימל	היסטוריה

מקבץ: השפה הערבית

מרכז: ד"ר יוסי גבעוני

רציונל

המקבץ מיועד לסטודנטים ערביים אשר בסיום לימודיהם במכללה פונים ללמד בבתי-ספר ערביים, אולם רמת השפה הערבית-הספרותית שלהם בעל-פה ובכתב אינה מספקת.

סטודנטים ערביים אשר יבחרו בחוג הרב-תחומי, נוסף לחוג דיסציפלינארי במדעי החברה והרוח, יחויבו לקחת את מקבץ הערבית במטרה לשפר את מיומנויות השפה שלהם כחלק מתהליך הכשרתם להוראה.

מטרות

1. הקניית תשתית דקדוקית בסיסית בתחום הפועל, שם העצם והתחביר של השפה הערבית הספרותית.
2. הקניית תשתית לשימוש אקטיבי במיומנויות השפה הערבית הספרותית.
3. היכרות עם מגוון טקסטים בשפה הערבית הספרותית המודרנית.

ש"ש	נק'	שם הקורס	סה"כ נק'	
2	4	דקדוק ערבי א'	12	לימודי חובה
1	2	כתיבה יוצרת בערבית		
1	2	הדרכה ביבליוגרפית בספרות ערבית		
2	4	קריאת טקסט ספרותי מודרני		
2	4	טקסט קלאסי למתחילים	8	לימודי בחירה
2	4	טקסט קלאסי למתקדמים		
2	4	דקדוק ערבי ב' – תחביר שיטתי		
2	4	ז'אנרים ספרותיים בפרוזה ערבית מודרנית		
2	4	טקסטים ספרותיים מודרניים -עיבוד לשוני וספרותי		
2	4	עיונים בספרות מודרנית למתמחים		
10	20	סה"כ		

מקבץ: התנ"ך - מרחבי תרבות

מרכז: ד"ר מיכה רואי

המקבץ בא לרענן את העניין בתנ"ך, ולהכיר את היצירה היהודית והאוניברסאלית שהתפתחה בעקבותיו. בצד פרקים בלימוד המקרא, יזמן המקבץ לימוד יצירות שהתפתחו ומתפתחות בהשראתו: קריאות פרשניות מסורתיות וחדשות, ביקורת המקרא, יצירות אמנות וספרות, וקריאות בין-תחומיות שונות.

ש"ש	נק'	שם הקורס	סה"כ נק'	
1	2	קורסי תרבות ודעת (בחירה)	2	תרבות ודעת
2	4	מבוא לספרות המקרא	4	לימודי חובה
1	2	טקסט: עלילות הראשית	14	לימודי בחירה
1	2	טקסט: מעלות ומורדות בחיי דוד		
1	2	טקסט: ספר ירמיהו		
1	2	טקסט: ספר מלכים		
1	2	טקסט: ספר משלי		
1	2	טקסט: ספר דניאל בפרשנות היהודית		
1	2	צדק חברתי במקרא		
1	2	פרשנות ימי-הביניים לתורה		
1	2	בין הקורא בן זמננו ולשון המקרא		
1	2	מיתוס, אמת או שקר		
1	2	התגבשות הקאנון המקראי		
1	2	מבריאית העולם ועד ההתנחלות (רקע היסטורי וארכיאולוגי לתקופת המקרא - האלף השני לפנה"ס)		
1	2	מראשית המלוכה ועד לחורבן (רקע היסטורי וארכיאולוגי לתקופת המקרא – האלף הראשון לפנה"ס)		
1	2	סיפור משפחתי: על רגשות יחסים במשפחה במקרא		
2	4	פרשנות המקרא - מחז"ל עד ימי-הביניים		
2	4	מדרש בחומר וצבע		
10	20	סה"כ		

מקבץ: אדם וסביבה מרכז: פרופ' ארנון מדזיני

מטרת המקבץ היא להגביר את מודעות הסטודנט להבנת יחסי הגומלין בין האדם לבין סביבתו הטבעית, ואת המודעות והמעורבות האישית בנושאי טיפוח ושימור הסביבה.

המאה ה-20 תיזכר, בין השאר, כתקופה שבה המפגש בין האדם לסביבה הגיע לנקודת משבר. ההתקדמות הטכנולוגית והמדעית והפיתוח המואץ הביאו עמם קידמה במרבית תחומי החיים, אך פגעו קשות בכל מרכיבי הסביבה הטבעית.

גם בישראל הלכו וגברו הבעיות האקולוגיות. השטח המצומצם של המדינה, גידול האוכלוסייה והצטופפותה ורמת הפיתוח של המדינה, כל אלו גרמו ללחצים אקולוגיים חריפים שגרמו להפרה חמורה ביותר באיזון שבין האדם לסביבתו.

ש"ש	נק'	שם הקורס	סה"כ נק'	
1	2	קורסי תרבות ודעת (בחירה)	2	תרבות ודעת
1	2	מושגי יסוד בגיאוגרפיה אנושית	8	לימודי חובה
1	2	צפונות כדור הארץ		
2	4	גיאולוגיה של ארץ ישראל		
1	2	קהילות מתבדלות בארץ ובעולם	12	לימודי בחירה
1	2	גיאוגרפיה עירונית (מקוון)		
1	2	שילוב טכנולוגיות ניידות (מרכז)		
1	2	יסודות הגיאומורפולוגיה		
1	2	אדם וסביבה בגליל		
1	2	מבוא לאקולוגיה ואיכות הסביבה		
1	2	מיומנויות יסוד בהוראת המפה והאטלס		
1	2	המים בישראל ובמזרח-התיכון (מקוון)		
1	2	גוגל ארץ		
1	2	יסודות האקלים		
2	4/6	ג"ג של אסונות טבע ואסונות מעשה ידי אדם (אפשרות לסמינריון)		
2	4/6	גיאוגרפיה חברתית כלכלית (אפשרות לסמינריון)		
10	20	סה"כ		

מקבץ: סיכון והדרה חברתית בחינוך

מרכזת: ד"ר אסנת ניסנוב

מקבץ זה מאפשר היכרות מלומדת עם אחת הסוגיות החשובות ביותר במערכת החינוך, ומקנה ידע ומיומנויות הנחוצים להתמודדות חינוכית עם תלמידים בהדרה.

קורסים אלו כלולים במסגרת לימודי הקדם של התכנית לתואר שני M.Ed.: 'חינוך והוראה לתלמידים בהדרה', הנלמדת באורנים.

ש"ש	נק'	שם הקורס	סה"כ נק'	
1	2	קורסי תרבות ודעת (בחירה)	2	תרבות ודעת
1	2	תורות אישיות	18	לימודי בחירה
1	2	נערות במצוקה		
1	2	היבטים משפחתיים של נוער בסיכון		
1	2	טראומה, תיאוריה וטיפול על פי הגישה היונגיאנית		
1	2	עולמו של הילד עם המוגבלות		
1	2	ניהול צוות בארגונים חינוכיים		
1	2	צמתים בחייהם של מתבגרים		
1	2	פיתוח אופק תעסוקתי לבני נוער בסיכון		
2	6	העצמת נוער באמצעות וידאו		
1	2	פסיכופתולוגיה		
1	2	קהילה חינוכית		
2	4/6	נרטיבים של בני נוער בסיכון (כסמינריון בלבד)		
2	4/6	עבודה עם נוער בסיכון בהיבט מגדרי (כסמינריון בלבד)		
10	20	סה"כ		

מקבץ: קהילה וניהול מרכזת: ד"ר אסנת ניסנוב

מטרתו של מקבץ 'קהילה וניהול' היא להעניק ללומד כלים להבנת מושג הקהילה ואופן תפקודה, להקנות חזון קהילתי רחב ויסודות בתורת הניהול. הידע של המקבץ רלוונטי לכל בעל תפקיד קהילתי, והוא עשוי לשמש מנוף ללימודי המשך בניהול חינוכי. המקבץ כולל את דרישות-הקדם לתכנית התואר השני M.Ed. בניהול וארגון מערכות חינוך (מנהיגות חינוכית) הנלמדת באורנים.

ש"ש	נק'	שם הקורס	סה"כ נק'	
1	2	קורסי תרבות ודעת (בחירה)	2	תרבות ודעת
2	4	התמודדות עם אפליה וגזענות	18	לימודי בחירה
1	2	המגזר השלישי		
1	2	קהילה חינוכית		
1	2	פלייבק בקהילה		
1	2	חג ומועד בתרבות הישראלית		
1	2	התמודדות עם אפליה וגזענות בחינוך חברתי קהילתי		
2	6	העצמת נוער באמצעות וידאו		
2	4	קמפוס דרום תל אביב (מרוכז)		
1	2	פדגוגיה ביקורתית		
1	2	שיתוף פעולה כאסטרטגיות מפתח לאנשי חינוך		
1	2	מנהיגות חברתית בהיבט תרבותי		
4	8/10	פיתוח מנהיגות בהיבט בינלאומי (אפשרות לסמינריון)		
10	20	סה"כ		

מקבץ: ישראל - דמוקרטיה במשבר

מרכז: ד"ר עופר קצ'רגין

המקבץ נועד להפגיש את הסטודנט עם הבעיות המרכזיות של מציאות חיינו, המבטאות את המשבר המבני, התודעתי והמנהיגותי של המשטר והחברה בישראל כדמוקרטיה הנאבקת על דרכה.

השיעורים מציגים קשת של עמדות לגבי שאלות היסוד של חברה אזרחית המתנהלת במצבי משבר. כן עולים לדין נושאים עקרוניים ודילמות הקשורות במורכבות יישומה של השיטה הדמוקרטית בחברה רבת מיעוטים ורבת שסעים, ושאלת ההצדקה והדרך לשמור על ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית.

ש"ש	נק'	שם הקורס	סה"כ נק'	
1	2	קורסי תרבות ודעת (בחירה)	2	תרבות ודעת
2	4	חינוך לשלום – היבטים תיאורטיים אתגרים והתמודדות	12	לימודי חובה
2	4	הרעיון הדמוקרטי - עקרונות, דילמות, אקטואליה		
2	4/6	קונפליקטים ערכיים בחברה הישראלית (סמינריון)		
1	2	מבוא למשטר מדינת ישראל	6	לימודי בחירה
1	2	אזרחת ואזרחים		
1	2	מבוא לכלכלת ישראל - מורה נבוכים		
1	2	מיעוט ערבי בישראל א'		
1	2	מיעוט ערבי בישראל ב'		
1	2	זכויות ילדים ונוער		
1	2	ידע הסכסוך - תשתית לאזרחות ישראלית		
1	2	מדינה יהודית ודמוקרטית - האם משימה אפשרית ?		
2	4	מודלים לפתרון קונפליקטים		
10	20	סה"כ		

מקבץ: חברה תרבות ומחשבה

מרכז: דר' עופר קצ'רגין

"האם שוויון וחופש הולכים ביחד?", "האם אדם לאדם הוא באמת זאב?", "האם יש שוויון בין המינים בישראל? (ואם לא אז "למה לא?") – על שאלות אלו ועוד נתהה במסגרת מקבץ זה של חברה, תרבות ומחשבה.

המקבץ מתבסס על תחומי ידע מגוונים במדעי החברה והרוח (ובעיקר על סוציולוגיה, אנתרופולוגיה, מחקר תרבות, לימודי מגדר ופילוסופיה). הוא מסייע לסטודנטים להבין את הכוחות החברתיים הפועלים סביבם ובכך לקבל תשתית והעצמה להוות סוכני שינוי. כמו כן לימודי המקבץ תורמים להבנת מוסדות ושדות חברתיים מגוונים: חינוך, פוליטיקה, משפחה, דת, בריאות ומגדר, ואת תפקיד הפרט בהקשרים אלה.

במסגרת המקבץ נחשפים גם הסטודנטים לדפוסים תרבותיים שונים המסייעים בהיכרות של קבוצות תרבותיות שונות והיכולת לחשוב על החברה הישראלית בהקשרים רב-תרבותיים.

בוגרי החוג לסוציולוגיה יוכשרו להוראת הסוציולוגיה לביה"ס העל-יסודי. בוגרי חוג מצטיינים יוכלו להמשיך בלימודי הסוציולוגיה לתארים מתקדמים במוסדות להשכלה גבוהה.

ש"ש	נק'	שם הקורס	נק'	
1	2	קורסי תרבות ודעת (בחירה)	2	תרבות ודעת
1	2	מבוא לסוציולוגיה	18	לימודי בחירה
1	2	מבוא לסוציולוגיה: ידע, כוח ובדין		
1	2	מבוא לאנתרופולוגיה		
1	2	המקורות ההיסטוריים והרעיוניים של מדעי החברה		
1	2	החברה בישראל		
1	2	הבניית זהותה של החברה בישראל		
1	2	תיאוריות סוציולוגיות קלאסיות		
1	2	תיאוריות סוציולוגיות בנות זמננו		
1	2	שקשוקה סוציולוגית		
10	20	סה"כ		

מקבץ: תקשורת
מרכזת: ד"ר אריאל פרידמן

מטרות הלימודים במקבץ:

- הכרה בסיסית של אמצעי תקשורת ההמונים, והבנת כוחה המשפיע של התקשורת כמעצבת מציאות.
- הענקת כלים לקליטה ביקורתית והתמודדות עם אמצעי התקשורת.
- טיפוח לומד מעורב בחברה דמוקרטית.
- רכישת מיומנויות בסיסיות באחד מתחומי ההפקה בתקשורת (רדיו, וידיאו-טלוויזיה, כתיבה עיתונאית).

ש"ש	נק'	שם הקורס	נק'	
1	2	קורסי תרבות ודעת (בחירה)	2	תרבות ודעת
1	2	מבוא לתקשורת חזותית	8	לימודי חובה
2	4	מבוא לתקשורת המונים		
1	2	הפקות תקשורת: יסודות הכתיבה העיתונאית או יסודות ההפקה של סרטים או יסודות השידור ברדיו		
1	2	ההיסטוריה של התקשורת הישראלית	10	לימודי בחירה
1	2	זכות הציבור לדעת: תקשורת ופוליטיקה בישראל		
1	2	אמנות הוויכוח		
1	2	מבוא לשיווק אסטרטגי		
1	2	קולנוע ישראלי: סוגיות חברתיות		
1	2	ייצוגים בתקשורת - נוכחים ונפקדים		
1	2	זוגיות ויחסים בינאישיים באינטרנט		
1	2	דור שני לשואה ולקיפוח בקולנוע הישראלי		
1	2	סיקור בסכסוך: התקשורת והסכסוך הישראלי פלסטינאי		
2	4/6	סוגיות בחקר הניו מדיה (אפשרות לסמינריון)		
10	20	סה"כ		

מקבץ: תולדות האמנות

מרכז: מר עודד הירש

המקבץ מזמן לסטודנט מפגש עם יסודות תחום-הדעת ומבואות היסטוריים (חובה).
על הסטודנט ללמוד לפחות קורס אחד באמנות עכשווית ואחד באמנות ישראלית.
ניתן ללמוד סמינריון באמנות .

התחום	הקורס	נק'	ש"ש	
תרבות ודעת	קורסי תרבות ודעת (בחירה)	2	1	
	נרטיב קדום	2	1	
קורסי תיאוריה	יוון רומא	2	1	
	ימי הביניים	2	1	
	רנסנס ובארוק	2	1	
	איסלאם	2	1	
	אמנות המאה ה-20	2	1	
	אמנות ישראלית	2	1	
	אמנות פלסטינית	2	1	
	סוגיות אמנות עכשווית	2	1	
	ריאליטי, טראומה עדות וזיכרון באמנות עכשווית	2	1	
	שיחות עם אמנים	2	1	
	סוגיות בשיתוף ושיתופיות באמנות המודרנית והעכשווית - סמינריון	6	2	
	סה"כ		20	10

מקבץ: אמנות - יצירה

מרכז: מר עודד הירש

המקבץ הכולל סדנאות יצירה, מאפשר היכרות עם יסודות השפה החזותית והתנסות בתהליכי יצירה. יש לבחור תחום מרכזי מבין שלושת התחומים: ציור, פיסול, הדימוי המצולם. ייתכן שילוב שני תחומים בהתייעצות בלבד עם ראש החוג.

יש לבחור סדנה ממבחר סדנאות היסוד המסומנות כחובה ובהמשך ללמוד קורסי שנה ב', ג', ד' הקשורות לתחום שנבחר. יש להתייעץ עם ראש החוג.

חובה לימודית - הגשות: סטודנט הלומד בתכנית המקבצים מחויב בהגשות בתום סמסטר א' בהתאם למס' הקורסים שלמד ובתום שנת הלימודים. ההגשות הינן מסגרת לימודית שבה הסטודנט פורש את העבודות (בתחום היצירה) שיצר במהלך הסמסטר בפני צוות מצומצם של מרצי המכון לאמנות.

ש"ש	נק'	הקורס	התחום
1	2	קורסי תרבות ודעת (בחירה)	תרבות ודעת
4	4	יסודות הרישום	לימודי חובה (15 ש"ש)
3	3	יסודות הפיסול	
4	4	יסודות הציור	
4	4	מבוא: הדימוי המצולם א'	
2	2	ציור מתוך התבוננות	לימודי בחירה (3 ש"ש)
2	2	ציור מופשט	
2/4	2/4	פיסול ב'	
3	3	קרמיקה מתחילים	
4	4	הדימוי המצולם ב'	
2	2	יומנים של אמנים	
2	2	תחריט מתחילים	
2/4	2/4	תחריט מתקדם	
2	2	רישום מתקדם	
2	2	סדנת אמן	
2	2	מיצב	
2/4	2	ציור מתוך התבוננות מתקדם	
4	4	ציור מופשט מתקדם	
2/4	2/4	סדנה רב תחומית	
4	4	הדימוי המצולם	
2	2	פיסול מתקדם	
2/4	2/4	קרמיקה מתקדם	
10	20	סה"כ	

מקבץ: מבע יצירתי מרכזת: ד'ר נעמי דה - מלאך

מגמתו של המקבץ למבע יצירתי היא לפתוח בפני הסטודנט אפיק התנסות בביטוי יצירה שונים ומגוונים. המקבץ מזמן מפגש עם סופרים, אמנים ומשוררים.

בנוסף לרקע תיאורטי עיוני, פותח המקבץ אפיק של ביטוי אישי ויצירתי בתחום האמנות המילולית, ככלי משמעותי להוראה ולחינוך ולצמיחה אישית.

ש"ש	נק'	שם הקורס		נק'	
1	2	קורסי תרבות ודעת (בחירה)		2	תרבות ודעת
2	4	יסודות הסיפורת	בחירת אחד מבין השניים	4	לימודי חובה
2	4	יסודות השירה			
2	4	סדנה לכתיבת פרוזה למתחילים וממשיכים: מילים מקימות עולם		14	לימודי בחירה
1	2	סדנה לכתיבת שירה			
2	4	יוגה וספרות			
2	4	משוררים כגיבורי תרבות			
1	2	סיפור בורא עולם: בין סיפור, מספר וקהל			
1	2	שירה בטבע			
1	2	"איך לאמר זאת" – על יצירתיות ועל היוצר הרב תחומי			
1	2	דבש, במבה, פסיכולוגיה ספרות ואמנות			
1	2	קרוז וכתוב – איך לכתוב, לקרוא ולערוך את עצמך			
1	2	תפקידו המרפא של הטקסט הספרותי			
1	2	מעוף הפרפר של האושר			
2	4/6	בין עגנון לקפקא – עיון משווה (אפשרות לסמינריון)			
2	4/6	מפגש עם שייקספיר			
2	4/6	על מה אנחנו מדברים כשאנחנו מדברים על אהבה: יחסי אהבה			
10	20	סה"כ			

מקבץ: ישראל במזרח-התיכון

מרכז: ד"ר יאיר בויםל

המקבץ יאפשר לסטודנט המתעניין בהתרחשויות במזרח התיכון ובהקשרן למדינת ישראל ללמוד מקצת מן הנושאים הרלבנטיים לסוגיות הללו ובכך לספק את סקרנותו, ללא הצורך לבחור בחוג מלא העוסק בתחומים אלו. מטרת המקבץ היא לתת באופן מרוכז כלים ראשוניים להכרת המצב המורכב של המזרח התיכון ומקומה של מדינת ישראל במערכת זו.

ש"ש	נק'	שם הקורס	נק'	
1	2	קורסי תרבות ודעת (בחירה)	2	תרבות ודעת
2	4	מבוא להיסטוריה של האסלאם והמזה"ת בעת החדשה	4	לימודי חובה
2	4	אסלאם והמערב	14	לימודי בחירה
2	4	אינטרסים, זהויות ואידאולוגיות בפוליטיקה הפנימית וביחסים הבין לאומיים במזרח-התיכון		
2	4	מלחמת העצמאות גילויים חדשים		
2	4	האימפריה העות'מאנית		
2	4	הסכסוך היהודי ערבי		
10	20	סה"כ		

ידיעון

תשע"ט

2019-2018

תכניות ייחודיות

תכנית לסטודנטים מצטיינים (תכנית רג"ב)

מרכזת התכנית: ד"ר הדס ברודי-שרודר

דוא"ל: hadas_b@oranim.ac.il

מטרת התכנית היא לגייס סטודנטים בעלי יכולות גבוהות להיות מורים ומחנכים מובילים ומנהיגים חינוכיים-ערכיים. מוקד התכנית הוא בטיפוח האחריות האישית והחברתית, הן באמצעות עבודה קבוצתית שבמוקד שלה חשיבה מתמדת ויצירתית אודות המעשה החינוכי והן על ידי הקפדה על הצטיינות אקדמית.

מבנה התכנית

הסטודנט בתכנית המצטיינים הוא סטודנט מן המניין הלומד את תכנית המסלול הלימודי אליו נרשם, במשך זמן מקוצר של שלוש שנים, במקום בארבע שנים. במקביל, לוקח הסטודנט חלק פעיל ומשמעותי במסגרת פדגוגית ייחודית וייעודית ביחידת זמן המכונה 'זמן המצטיינים'. רצועת זמן זו משותפת לכל הסטודנטים בתכנית ומזמנת פעולות העשרה ומחשבה חווייתיות ומשמעותיות לקבוצת המצטיינים בשנתוני הלימוד השונים. התכנית שמה דגש על שלושה תחומים: מקצועיות, מנהיגות וחברה. ב-'זמן המצטיינים' ובימי פעילות מיוחדים מתקיימות פעילויות ייחודיות שנותנות מענה לשלושת התחומים אם זה על ידי סיורים חינוכיים, יריד פדגוגי, כנסים ימי עיון וכדומה. בנוסף, מתקיימת פעילות של מעורבות חברתית במסגרת אישית וצוותית מחוץ לשעות הלימודים.

תנאי קבלה

הקריטריונים לקבלה לתכנית משתנים ומתעדכנים מפעם לפעם. על מנת לקבל מידע מדויק יש לפנות לגורמים הרלבנטיים במכללה, למדור תכנית המצטיינים באתר המכללה או לאתר משרד החינוך ('תכנית מצוינים להוראה במכללות האקדמיות להכשרת עובדי הוראה').

סטודנט המשתתף בתכנית זכאי להטבות הבאות (על פי מסמך משרד החינוך¹):

- משך הלימודים של התואר האקדמי ותעודת ההוראה יהיה 3 שנים (במקום 4 שנים).
- פטור מתשלום שכר לימוד באמצעות הלוואה מותנית ומענק מכללתי.
- משרד החינוך מסייע לבוגרי התכנית בשיבוצם בעבודת ההוראה.

---

¹ פרטים נוספים על ההשתתפות בתכנית - באתר משרד החינוך

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Metzuyanut>

תכנית 'מל"ח הארץ'

תכנית מנהיגות לעוסקים בחינוך

מרכזת התכנית: ד"ר אסנת ניסנוב

דוא"ל: osnat_ni@oranim.ac.il

מטרות התכנית

- לאפשר לאנשים העובדים בשדה החינוכי/קהילתי לשלב לימודי תואר עם עבודתם.
  - לפעול להעצמת אנשי חינוך כמובילי שינוי ומנהיגים בשדה החברתי והחינוכי.
  - לשלב את העבודה החינוכית של הסטודנטים במערך הלימודים האקדמיים, תוך הפיכתה לשדה של מחקר וצמיחה אישית.
  - קבוצת למידה איכותית – המהווה מקור העשרה
- התכנית משולבת בחוג לחינוך חברתי קהילתי, במתכונת המאפשרת גם בחירה אישית במסלול לימוד בפקולטה למדעי החברה והרוח, על פי נטיותיהם וכישוריהם של הלומדים, ובמקביל השתלבות במסגרת הייחודית של קבוצת "מל"ח הארץ".

קהלי יעד

- חברי קומונות חינוכיות ומדריכים בתנועות נוער
- מדריכים ומחנכים בפנימיות והוסטלים
- חברי קהילות בוגרים העוסקים בעבודה חינוכית או קהילתית
- רכזי נוער במועצות וישובים ומדריכים במתנ"סים
- עובדים חינוכיים/חברתיים בעמותות ובמלכ"רים
- עובדים קהילתיים עם אוכלוסיות בסיכון
- אנשי חינוך וקהילה במסגרות אחרות .
- ועוד...

תנאי קבלה

- עמידה בתנאי הקבלה לתואר ראשון באורנים.
- שנתיים ניסיון בעבודה חינוכית.
- התחייבות להמשך העבודה החינוכית-קהילתית במהלך כל תקופת הלימודים האקדמית בהיקף של חצי משרה לפחות
- ראיון קבלה.

מבנה הלימודים

- התכנית נמשכת ארבע שנים, ובסיומה הסטודנטים יקבלו תעודת עובד חינוך ותואר ראשון מהחוג לחינוך חברתי קהילתי, תואר ראשון ותעודת הוראה בחוג הנוסף שיבחרו.
- לימודי התכנית כוללים לימודים במכללה, המרוכזים ביומיים בשבוע בלבד. נוסף לכך, לסטודנטים הלומדים לקראת תעודת הוראה באחת הדיסציפלינות במדעי הרוח - בשנה שלישית – פעם בשבוע התנסות מעשית (אימוני הוראה) בבית הספר. מערכת הלימודים מזמנת מסגרות למידה מגוונות (הנחיה אישית, למידה מרחוק וכיו"ב).

תכנית צוערים לחינוך בלתי פורמלי

ראשי התכנית: ד"ר אסנת ניסנוב

ד"ר ארנון מדזיני

מטרות התכנית

תכנית 'צוערים לחינוך בלתי פורמלי' הינה תכנית ממלכתית וייחודית מטעם משרד החינוך, מינהל חברה ונוער ו'עמותות שותפויות רוטשילד'. התכנית פועלת לשיפור החינוך הבלתי פורמלי בישראל על ידי טיפוח והכשרת קבוצת מנהיגות לניהול מקצועי.

קהל יעד

התכנית מיועדת לצעירים ולצעירות מוכשרים בעלי מוטיבציה להשפיע, המבקשים לשלב מצוינות אקדמית ומצוינות חברתית על מנת להביא לשיפור החינוך הבלתי פורמלי בפריפריה החברתית והגיאוגרפית במדינת ישראל ובכך להוביל להקטנת פערים חברתיים בין הפריפריה למרכז ובין ציבורים שונים בחברה הישראלית.

התכנית אורכת כ-3 שנים במהלך הצוערים עוברים תכנית הכשרה אשר כוללת – יום חוץ אקדמי הכולל סדנאות ההעשרה, מפגשים עם דמויות מפתח בחינוך הבלתי פורמלי ובשירות הציבורי בישראל, התנסויות אישיות, יום של התנסות מעשית ברשויות המקומיות ובמוסדות נוספים, סמינרים וסיור לימודי בחו"ל. ההכשרה בתכנית מעניקה תואר ראשון בחוג לחינוך חברתי קהילתי ובחוג לגאוגרפיה ומקנה תעודת הוראה ותעודת עובד חינוך ובסיומה יאיישו הבוגרים למשך ארבע שנים משרות מובילות ברשויות מקומיות, מרכזים קהילתיים, מרכזי נוער וארגונים בעלי חשיבות נוספים.

תנאי קבלה

- עמידה בתנאי הקבלה לתואר ראשון במכללת אורנים.
- עמידה בתנאי הקבלה של העמותה הכוללים מבחן ממוחשב, מרכז הערכה וראיון אישי
- התחייבות להמשך עבודה בסיום הלימודים (בוגרי התכנית ישתלבו בתפקידי מפתח בתחום החינוך הבלתי פורמלי בשלטון המקומי לתקופה של 4 שנים)

מבנה הלימודים

התכנית אורכת כ-3 שנים במהלך הצוערים עוברים תכנית הכשרה אשר כוללת – יום חוץ אקדמי הכולל סדנאות ההעשרה, מפגשים עם דמויות מפתח בחינוך הבלתי פורמלי ובשירות הציבורי בישראל, התנסויות אישיות, יום של התנסות מעשית ברשויות המקומיות ובמוסדות נוספים, סמינרים וסיור לימודי בחו"ל. ההכשרה בתכנית מעניקה תואר ראשון בחוג לחינוך חברתי קהילתי ובחוג לגאוגרפיה ומקנה תעודת הוראה ותעודת עובד חינוך ובסיומה יאיישו הבוגרים למשך ארבע שנים משרות מובילות ברשויות מקומיות, מרכזים קהילתיים, מרכזי נוער וארגונים בעלי חשיבות נוספים.

התמחות בהוראה (סטאז')

מרכזת יחידת "יכול נוכל לה": ורד לוריה

טלפון: 04-9838915

דוא"ל: vered_l@oranim.ac.il

איתן שוורץ

טלפון: 04-9838816 דוא"ל: eithan6@walla.com

לימור קידר

טלפון: 04-9838878 דוא"ל: limor.keidar@oranim.ac.il

על פי החלטות משרד החינוך, חייב כל בוגר מסלול הכשרת מורים במכללות לחינוך ובאוניברסיטאות בשנת ההתמחות (סטאז'), לצורך קבלת רישיון לעיסוק בהוראה.

רישוי זה יוענק לסטודנט שיעבור בהצלחה תקופת התמחות בת שנה אחת בהוראה **בשכר** במערכת החינוך, בהיקף של 1/3 משרה לפחות.

במהלך שנת ההתמחות חייב כל מתמחה להשתתף בסדנת סטאז' ולמלא בהצלחה את המטלות הנלוות לה.

הסטודנט יוכל לממש את שנת ההתמחות בשנה הרביעית להכשרה (או בכל שלב בו הבוגר יעסק בשכר במערכת החינוך, לאחר תום לימודיו, בהיקף השעות הנזכר לעיל).

תנאי ההצטרפות לשנת הסטאז':

- סיום של לפחות 80% מהחובות האקדמיים של הסטודנט.
- סיום בהצלחה של אימוני ההוראה וכל הקורסים הדידקטיים.
- השתתפות בסדנאות עזרה ראשונה, בטחון ובטיחות וזהירות בדרכים.

סיום חובות התואר וקבלת תעודת הוראה **אינם מותנים** בקבלת רישיון עיסוק בהוראה.

הפקולטה למדעי הטבע של אוניברסיטת חיפה באורנים

דיקן הפקולטה: פרופ' אדי ברקאי

טל': 04-8288077/8

הפקולטה למדעי הטבע של אוניברסיטת חיפה באורנים

החוג למדעים מדויקים

ראש החוג: פרופ' אופיר אלון

טלפון: 04-9838818

דוא"ל: ofir@research.haifa.ac.il

מרכזת החוג: דורית ארד

טלפון: 04-9838828

דוא"ל: dorit_a@oranim.ac.il

החוג למדעים מדויקים מציע שלושה מסלולי לימוד בהוראת המדעים לתואר ראשון (B.Sc. / B.A.), אותם ניתן לשלב עם לימודי תעודת הוראה לעומדים בדרישות:

- **מסלול חד-חוגי**
מתמטיקה-פיסיקה (B.Sc.) עם אפשרות שילוב תעודת הוראה בשני המקצועות.
- **מסלול חד-חוגי**
מתמטיקה-מדעי המחשב (B.Sc.) עם אפשרות שילוב תעודת הוראה בשני המקצועות
- **מסלול דו-חוגי**
מתמטיקה ולימודים רב-תחומיים או מתמטיקה וחוג במדעי הרוח (B.A.) עם אפשרות שילוב תעודת הוראה במתמטיקה

הלימודים בחוג מעניקים:

- אתגר מרתק לשוחרי המדעים המדויקים
- תואר B.Sc. של אוניברסיטת חיפה
- אפשרות שילוב תעודת הוראה של אורנים
- מגוון אפשרויות עבודה במערכת החינוך ובשוק הפרטי, כולל הכנה לבחינות הבגרות
- סביבת למידה תומכת ואישית, מפגש בלתי אמצעי עם חוקרים במגוון תחומים בחזית המדע.
- אפשרות המשך לימודים לתואר שני במדעים, טכנולוגיה והוראת המדעים.

מבנה הלימודים

משך הלימודים לתואר ראשון - שלוש שנים.
משך הלימודים לתואר ראשון בשילוב תעודת הוראה - ארבע שנים (לימודי החינוך מתחילים כבר בשנה"ל הראשונה).
פירוט על תכנית הלימודים לתעודת הוראה לביה"ס העל-יסודי (בפקולטה לחינוך) מופיע בעמ' 54.

הפקולטה למדעי הטבע של אוניברסיטת חיפה באורנים

החוג לביולוגיה וסביבה

ראש החוג: ד"ר רחל בן-שלמה

טלפון: 04-9838817

דוא"ל: ekly@research.haifa.ac.il

מרכזת החוג: חגית הונה

טלפון: 04-9838819

דוא"ל: hagit_hu@oranim.ac.il

ביולוגיה על ענפיה השונים היא מקצוע מוביל בחזית המדע, המקשר בין מדעי הרפואה, ביוטק וסביבה.

בוגרי החוג באורנים ממשיכים בלימודי תואר שני ושלישי במדעי החיים, רפואה ווטרינריה בכל האוניברסיטאות בישראל ובחו"ל.

מטרת הלימודים היא הכשרת סטודנטים למחקר ולהוראה, תוך מתן בסיס ביולוגי רחב בכל תחומי הביולוגיה - מהרמה המולקולרית ועד לרמת האקוסיסטמה.

מתכונת הלימודים בחוג משלבת הוראת ביולוגיה בכיתה, בשדה ובמעבדה, תוך שימור המסורת שהטביע באורנים יהושע מרגולין, מחלוצי הוראת מדעי הטבע, שעיקרה הוא שילוב של התנסות בביולוגיה בשדה ובמעבדה.

מסגרת הלימודים מאפשרת לסטודנט ללמוד לתואר B.Sc. בביולוגיה (של אוניברסיטת חיפה), וכן לימודי תעודת הוראה בביולוגיה לבית הספר העל-יסודי לסטודנטים המעוניינים בהוראה (תעודת הוראה של אורנים ומשרד החינוך).

הלימודים מיועדים לסטודנטים המעוניינים בסביבת לימודים מתקדמת, ומציבים אתגר מרתק בפני שוחרי ביולוגיה, טבע וסביבה.

הסטודנטים זוכים ליחס אישי ונהנים מתכנית לימודים מקיפה ומגוונת, מסיורי שטח רבים ומרתקים וממפגשים עם מרצים וחוקרים מובילים בתחום.

מבנה הלימודים

משך הלימודים לתואר ראשון - שלוש שנים. משך הלימודים לתואר ראשון בשילוב תעודת הוראה - ארבע שנים. לימודי החינוך מתחילים כבר בשנה הראשונה.

בשנה א' לומדים הסטודנטים מדעי יסוד ההכרחיים לפיתוח השכלה רחבה במדעי החיים, כולל מתמטיקה, פיזיקה, כימיה ואנגלית. בקורסי זואולוגיה ובוטניקה נחשפים הסטודנטים להיכרות ראשונה עם ענפי הביולוגיה השונים. מטרתם של הקורסים "מבוא לביולוגיה" ו"החי והצומח בסביבתם" היא להציג את מהות יחסי הגומלין בין היצורים החיים לבין סביבתם הטבעית, ואת המנגנונים השונים ברמה אורגניזמית, תאית או מולקולרית המאפשרים את החיים, ההתאמות האקולוגיות והאבולוציוניות.

בשנה ב' לומדים הסטודנטים קשת רחבה של קורסי מבוא במדעי החיים, החל ברמת האורגניזם השלם ועד לרמה של מנגנונים ביוכימיים ומולקולאריים.

התכנית כוללת קורסים במדעי הצמח, מדעי החי, אקולוגיה, פיזיולוגיה, ביוכימיה, אנדוקרינולוגיה, גנטיקה, ביולוגיה מולקולארית, מיקרוביולוגיה, שמירת טבע ואבולוציה. בשנה זו מתקיים סיור ייחודי של שבוע ימים לאקוסיסטמה המדברית ולשונית האלמוגים באילת.

החל בסמסטר השני של **שנה ב'** ובמהלך **שנה ג'** לומדים הסטודנטים נושאים שונים, מתוך היצע גדול של קורסים על-פי בחירתם. רוב הקורסים בשלב זה הם לימודי בחירה. הסטודנטים יכולים גם להשתתף במגוון קורסים בין-אוניברסיטאיים.

על הסטודנטים להיות נוכחים בסמינר המחלקתי החושף אותם למחקר ביולוגי עדכני הנערך במעבדות שונות בארץ ובעולם. בשלב זה יכולים סטודנטים מצטיינים לבצע עבודת גמר מחקרית (בהיקף של 7 נק') בהנחיית חברת/סגל מהחוג.

תנאי מעבר

- א. סטודנטים רשאים להשתתף אך ורק בקורסים אשר אושרו בייעוץ ואשר מצויים במערכת האישית שלהם.
  - ב. תנאי המעבר בכל מקצוע הוא ציון 56 לפחות.
  - ג. בהתאם לתקנון האוניברסיטה, סטודנטים יקבלו תעודת בוגר אם השיגו ממוצע ציונים של 60 לפחות.
  - ד. סטודנטים אשר נכשלו ביותר מקורס אחד לא יורשו לעבור לשנה"ל הבאה.
  - ה. סטודנטים זכאים לעבור לשנת הלימודים הבאה אם יעמדו בתנאים הבאים -
    - (1) ציוני "עובר" (56 לפחות) בכל אחד ממקצועות הלימוד.
    - (2) ציון ממוצע של 60 לפחות.
- סטודנטים שנותרו להם חובות לימודיים המסתכמים ביותר מקורס אחד בכל שנת לימודים - יורשו לעלות לשנה הבאה בתנאי שממוצע הציונים בשאר המקצועות הוא 65 לפחות.
- סטודנטים לא יורשו לדחות מילוי חובות לימודיים יותר משנת לימודים אחת. לשם תיקון ציון, ניתן לחזור וללמוד קורס בשנה העוקבת בלבד.
- סטודנטים שצברו שני כישלונות או יותר בסמסטר א' – יישקל המשך לימודיהם בחוג. סטודנטים שנכשלו בשלושה קורסים יופסקו לימודיהם.

פירוט על תכנית הלימודים לתעודת הוראה לביה"ס העל-יסודי (בפקולטה לחינוך) **מופיע בעמ' 54**.

ידיעון

תשע"ח

2019-2018

הפקולטה ללימודים מתקדמים

דיקן הפקולטה: פרופ' משה יצחקי

הפקולטה ללימודים מתקדמים

דיקן הפקולטה: פרופ' משה יצחקי

טלפון: 04-9838774

דוא"ל: itzhakim@oranim.ac.il

פרטים	תפקיד
<p>אודליה שביט</p> <p>טלפון: 04-9838762 דוא"ל: odelya_s@oranim.ac.il</p>	<p>מנהלת הפקולטה מנהלת מינהל סטודנטים</p>
<p>ענבל פלג</p> <p>טלפון: 04-9838774 דוא"ל: inbal_p@oranim.ac.il</p>	<p>רכזת הפקולטה</p>
<p>כרמל אלהרר</p> <p>טלפון: 04-9838770 דוא"ל: carmel.elharar@oranim.ac.il</p>	<p>רכזת אקדמית</p>
<p>איריס בן-אבן</p> <p>טלפון: 04-9838933 דוא"ל: iris_be@oranim.ac.il</p>	<p>רכזת אקדמית של התכניות: הוראה רב תחומית במדעי הרוח, חברה ואמנויות חינוך והוראה לתלמידים בסיכון והדרה חינוך בגיל הרך</p>
<p>לירז יחיה-מזרחי</p> <p>טלפון: 04-9838933 דוא"ל: liraz_y@oranim.ac.il</p>	<p>רכזת אקדמית של התכניות: הוראת שפות הוראת מתמטיקה ומדעים לביה"ס היסודי הוראת המדעים לביה"ס העל-יסודי ניהול וארגון מערכות חינוך</p>
<p>אורה טופול</p> <p>טלפון: 04-9898933 דוא"ל: ora_t@oranim.ac.il</p>	<p>רכזת אקדמית של התכנית: מוסמך בהוראה (M.Teach)</p>
<p>לירז שלזינגר</p> <p>טלפון: 04-9838933 דוא"ל: Liraz.shlezinger@oranim.ac.il</p>	<p>רכזת אקדמית של התכנית ייעוץ חינוכי רכזת עבודות גמר</p>

מכללת אורנים מקיימת תשע תוכניות לתואר שני בשלושה תחומים: פיתוח החינוך וההוראה; ניהול ופיתוח מערכות חינוך; מקצועות תומכי חינוך.

במכללת אורנים קיימים שני מסלולי לימוד לתואר שני:

א. **לימודי תואר שני M.Ed.**, המיועדים לעובדי הוראה בעלי תואר ראשון שרכשו ניסיון בעבודה חינוכית, בחנו את כיוון התפתחותם במסגרת לימודי המשך, ומעוניינים בלימודים אקדמיים מתקדמים בדגש יישומי, שיאפשרו להם קידום פרופסיונלי.

ב. **לימודי תואר שני M.Teach** – תואר שני בהוראה לבית-הספר העל-יסודי, המיועד לאקדמאים חסרי תעודת הוראה ומשלב תואר שני עם לימודי תעודת הוראה בתחומי דעת הנלמדים בבית-הספר העל-יסודי.

התוכנית לחינוך בגיל הרך (M.Ed.)

ראשת התוכנית: ד"ר סיגל אחיטוב

דוא"ל: sigalah1@gmail.com

מטרת העל של התוכנית הינה להכשיר אנשי חינוך איכותיים באמצעות לימודים לתואר שני בגיל הרך לגילאי לידה עד שש, מתוך רצון ליצור בישראל בכלל ובפריפריה בפרט תשתית חינוכית איכותית לגיל הרך.

תכנית הלימודים תחשוף את הלומדים לידע תאורטי ומחקרי עדכני בסוגיות של תכנים ודרכי הוראה, בניית תכניות לימוד, ומדידה והערכה בגיל הרך, כל זאת לצד בחינה של גישות חינוכיות והתפתחותיות מגוונות לילדים צעירים, וכן העמקת הידע בהבנת הילד הצעיר ואופני החשיבה והלמידה שלו. התוכנית כוללת התמקדות בשני נושאי אורך: עבודה עם הורים וחינוך לגיל הרך בסביבות רב-תרבותיות.

התוכנית מציעה שני מוקדים לימודיים לבחירה:

- ילדי גן בסיכון
- הדרכה וניהול מערכות לגיל הרך

פתיחת ההתמחויות תלויה במספר הנרשמים לכל אחת מהן.

התוכנית אושרה לרישום ופתיחה בתשע"ד והיא מיועדת לגננות ומחנכות במערכות הגיל הרך ולעובדי חינוך במסגרות של רשויות מקומיות.

תכנית הלימודים למתחילים לימודיהם בתשע"ט

נק'	ש"ש	פרק הלימוד
6	3	מתודולוגיה: קורסי מחקר
22	10	שיעורי ליבה משותפים
20	9	לימודי מוקד
4	2	עבודת גמר יישומית
52	24	סה"כ

התוכנית להוראת מדעי הרוח בגישה רב-תחומית במדעי הרוח, החברה והאמנויות (M.Ed.)

ראשת התוכנית: ד"ר יעל גילעת

דוא"ל: yael_g@oranim.ac.il

בתוכנית פועל מסלול מחקרי המאפשר סיום לימודים עם תזה.

התוכנית פועלת משנת תשס"ד וקיבלה הסמכה מלאה מהמל"ג בשנת תשס"ח. התוכנית מיועדת למורים ומחנכים המלמדים בכיתות ד'-ו' בביה"ס היסודי, ולמורים המלמדים בבית-הספר העל-יסודי בתחומי הרוח, החברה והאמנויות.

התוכנית עונה לצורך של מחנכים לגבש תפיסת עולם מקצועית ובית-ספרית בשאלות רחבות של הוראה רב-תחומית במדעי הרוח, החברה והאמנויות, רצון לטפח תרבות דיון בדילמות ערכיות, ודרישה לפתח תוכניות ייחודיות.

התוכנית להוראה רב-תחומית מציעה גם שלושה מסלולים ייעודיים:

- **אמן-מורה** – מסלול ייחודי למורים לאמנות ולאמנים-מורים, הכולל שילוב של לימודי אמנות חווייתיים ותחומים משיקים כגון ספרות, היסטוריה, מקרא ולימודי ארץ ישראל. המסלול אמן-מורה מציע ללומדיו לראות בסטודיו ובכיתת האמנות מרחב פעולה וחקר המזינים זה את זה. מודל הלימוד מציב את המחקר מבוסס היצירה כמוקד המאפשר לאמן ליצור תוך כדי חקר תהליכי יצירה אישיים בהקשרם התרבותי ובהיבטים רב תחומיים. החקר העצמי, הפרשנות וההקשרים הרחבים מאפשרים לחזור אל היצירה מתוך פרספקטיבות ותובנות רחבות וחדשות. היצירה, החקר, העיון והפרשנות מתפתחים ומאפשרים לבנות מהלכים ושפת מושגים מתחדשים ביצירה ובהוראת האמנות.
- **מורה-יוצר** – מסלול המתמקד ביצירה, מחקר והוראה של קולנוע, צילום ותקשורת קולית וחזותית. המסלול מיועד למי שמשלים בין יצירה להוראה ועשייה חינוכית – חברתית ומבקשים להעמיק את הזיקה ביניהם. דגש מיוחד ישנם בתכנית על קולנוע תיעודי כאמצעי להתבוננות בעולם ומחשבה על החיים, ככלי לנשיאתה של עדות וכמרחב של מפגש אנושי.
- **מסלול אישי בלימודי תרבות יהודית ישראלית** בשיתוף עם תל"י (תגבור לימודי יהדות). התוכנית להוראת מדעי הרוח והאמנויות בגישה רב-תחומית מציעה מגוון קורסים לסטודנטים המעוניינים לגבש ידע רלוונטי בתחום המקצוע "מורשת-תרבות יהודית-ישראלית". על מנת לצבור נקודות זכות שיאפשרו להם ללמד את המקצוע "תרבות ישראלית-יהודית" ולזכות במלגת עידוד מטעם משרד החינוך, יהיה עליהם ללמוד 8 ש"ש בשתי שנות לימוד בקורסים שיעסקו בנושאים הבאים: שאלות זהות והשתקפותן לאורך ציר התרבות היהודית; ידע על כל תקופות היצירה של תרבות ישראל; המתודיקה הייחודית הנדרשת להוראת מקצועות המורשת בהתאם לתכנית הלימודים הבית-ספרית שבתחום זה.

פתיחת המסלולים הייעודיים מותנית ב-15 נרשמים לכל מסלול.

תכנית הלימודים למתחילים לימודיהם בתשע"ט*

נק'	ש"ש	הקורס	פרק הלימוד
2	1	גישות בפרשנות הטקסט	לימודים כלליים (2 ש"ש)
2	1	מחקר איכותני	
2	1	מבוא ללימודי תרבות	לימודים מתודולוגיים בהוראה רב-תחומית (4 ש"ש)
4	2	סמינר מחלקתי לשאלת הרב-תחומיות	
2	1	הוראה רב תחומית הלכה למעשה	
2	1	תכנון לימודים	
6	2	סמינריון שנה א'	הוראה רב-תחומית משלבת דיסיפלינה (4 ש"ש)
6	2	סמינריון שנה ב'	
16	8	לימודי בחירה במדעי הרוח, החברה ואמנויות	
4	2		כתיבת עבודות גמר
46	21	סה"כ	

* לסטודנטים שיבחרו באחד מהמסלולים הייעודיים יוצעו לימודי בחירה ייחודיים בהיקף של 10-6 ש"ש.

** לסטודנטים שילמדו במסלול המחקרי (לתזה) - התוכנית כוללת 19 ש"ש: תוספת קורס במחקר מתקדם והפחתה בשיעורי הבחירה.

התוכנית להוראת שפות זרות (M.Ed.) בהתמחויות: אנגלית, ערבית ועברית

ראשת התוכנית: פרופ' מילה שוורץ

דוא"ל: mila_s@oranim.ac.il

בתוכנית פועל מסלול מחקרי המאפשר סיום לימודים עם תזה.

התוכנית פועלת משנת תשס"ה וקיבלה הסמכה מלאה מהמל"ג בשנת תשס"ח.

במסגרת התוכנית פועלות שלוש התמחויות: הוראת אנגלית, הוראת ערבית והוראת עברית כשפה זרה/שנייה.

התוכנית מיועדת לבעלי תואר ראשון בשפה האנגלית, לבעלי תואר ראשון בשפה הערבית, למורים בעלי תואר ראשון בלשון או ספרות עברית המלמדים עברית בבית-הספר הערבי ולמורים המלמדים עברית באולפנים בארץ ובמסגרות חינוכיות שונות בחו"ל. החל מתשע"ט יוצע מוקד של לימודי עברית כשפה שנייה בגיל הרך.

התוכנית מקנה למתמחים ידע תאורטי ויישומי בתחום הוראת שפות זרות, בנושאים כגון, שפה ותרבות, רכישת שפה, סוגיות במתודולוגיה, קשיים ברכישת שפה זרה, וכן עיצוב תוכניות לימודים. הלומדים בתוכנית יפתחו מיומנויות אשר יובילו ליישום ידע זה במערכת החינוך. התוכנית תכשיר אנשי מקצוע כמומחים, כמנחי מורים ופרחי הוראה וכמפתחי יחידות לימוד בהוראת אנגלית, הוראת ערבית והוראת עברית כשפה שנייה.

המסלול המחקרי פתוח לסטודנטים שסיימו את שנה א' בציונים גבוהים.

תכנית הלימודים למתחילים לימודיהם בתשע"ט

נק'	ש"ש	הקורס	פרק הלימוד
3	1.5	מחקר כמותי	מתודולוגיה
3	1.5	מחקר איכותני	
4	2	כתיבת עבודת גמר	
2	1	סוגיות נבחרות ברכישת שפה	לימודים משותפים בהוראת שפות
2	1	טכנולוגיה בוראת שפה	
4	2	בחירה ממגוון קורסים	
2	1	כתיבה אקדמית בשפת היעד	התמחות בהוראת ערבית / עברית / אנגלית
12	4	סמינריונים בהתמחות	
2	1	התפתחות השפה	
2	1	חומרי לימוד ותוכניות לימוד	
4	2	סוגיות בהוראת ספרות	
4	2	דידקטיקה	
2	1	קורס בחירה בהתמחות	
46	21	סה"כ	

* לסטודנטים שילמדו במסלול המחקרי (לתזה) - התוכנית כוללת 19 ש"ש: תוספת קורס במחקר מתקדם והפחתה בשיעורי הבחירה.

התוכנית לייעוץ חינוכי (M.Ed.)

ראשת התוכנית: ד"ר צמרת ריקון

דוא"ל: tsameret_r@oranim.ac.il

בתוכנית פועל מסלול מחקרי המאפשר סיום לימודים עם תזה.

התוכנית פועלת משנת תשס"ה ומיועדת לבעלי תואר ראשון בייעוץ חינוכי, בחינוך חברתי-קהילתי, במדעי ההתנהגות, בחינוך לגיל הרך ובחינוך המיוחד, בעלי שלוש שנות ניסיון בעבודה חינוכית/טיפולית.

לבד מבוגרי תואר ראשון בייעוץ חינוכי, יידרשו המתקבלים לשעות השלמה.

לתוכנית הייעוץ החינוכי באורנים דגשים טיפוליים ומערכתיים המכוונים להכשרת יועצים חינוכיים לקראת תפקידים כמקדמי הרווחה הנפשית וההכלה של כל באי בית הספר.

התוכנית מקנה מיומנויות של יצירת קשר מיטיב, ידע וכלים לאבחון והתערבות פסיכו-חינוכית, לאיתור מצבי מצוקה וסיכון, לייעוץ פרטני וקבוצתי. התוכנית מכשירה את היועצים להתערבות ייעוצית עם תלמידים, לתמיכה בסגל ההוראה ובמערכת המשפחתית, לבניית תוכניות התערבות מערכתיות, לעבודה עם צוותים רב-מקצועיים וליצירת אקלים חינוכי מיטבי. התוכנית קיבלה הסמכה מלאה על-ידי מ"ג בשנת תש"ע.

התוכנית מקנה אקדמיטציה להתמחות בפסיכותרפיה במסגרת לימודי פוסט תואר שני.

למסלול המחקרי מוזמנים סטודנטים שסיימו את שנה א' בציונים גבוהים.

תכנית הלימודים למתחילים לימודיהם בתשע"ט

נק'	ש"ש	הקורס	פרק הלימוד
3	1.5	מחקר כמותי	מתודולוגיה ולימודי תשתית (10 ש"ש)
3	1.5	מחקר איכותני	
2	1	שילוב היועץ במערכת החינוך	
4	2	תורת הריאיון המסייע	
4	2	תקשורת בין-אישית והנחיית קבוצות	
2	1	היועצות	
2	1	עבודה עם משפחות	
12	4	בחירה ממגוון סמינריונים	סמינריונים (4 ש"ש)
4	2	בחירה ממגוון קורסים	בחירה
8	4	הדרכה בעבודה מעשית	פרקטיקום
4	2		עבודה מעשית בשדה
4	2		כתיבת עבודות גמר
52	24	סה"כ	

הלימודים נפרסים על פני שנתיים.
בכל אחת משתי שנות הלימודים חייבים הלומדים בהתנסות בבתי ספר.

התוכנית לחינוך והוראה לתלמידים בסיכון ובהדרה (M.Ed.) ראשת התוכנית: ד"ר לורה סיגד

דוא"ל: laura_s@oranim.ac.il

התוכנית פועלת משנת תשס"ח וקיבלה הסמכה מלאה מהמל"ג בתשע"ג.

זוהי תכנית ייחודית, ועד כה יחידה בארץ, המכשירה מורים להבנה מעמיקה של סוגיות חברתיות וסוגיות פסיכו-חברתיות בהתמודדות עם תלמידים בסיכון, תלמידים בהדרה ותלמידים תת-משיגים. התוכנית מכוונת לסייע למורים ולבתי ספר לתת מענה לכלל התלמידים באשר הם תוך כדי לקיחה בחשבון של הצרכים של התלמידים והמורים כאחד. המשימה היא להכשיר מורה "אפקטיבי" לתלמידים בסיכון ובהדרה, שיביא לידי שוויון חברתי בכיתה ויעניק הזדמנויות ללמידה על סמך הניסיון השונה של התלמידים הבאים מרקע תרבותי שונה.

לצד ידע מתקדם ואינטגרטיבי בחינוך ובהוראה, מקנה התוכנית ידע בסוגיות מערכתיות, חברתיות, פסיכולוגיות ופוליטיות, ומטפחת את היכולת ללמוד, לעבד וליישם ידע חדש זה בתוך המערכת.

הרחבת תפיסת ההוראה מכוונת גם לתפקידו של המורה לתלמידים בהדרה כ- Case Manager. מוסמי התוכנית יידעו כיצד לשמש דמות מקשרת, מתווכת ומשלבת בין גורמי ההתערבות והסמכות. בתוך כך תינתן חשיבות מרכזית להקניית ידע לבניית דרכי תקשורת עם ההורים, על מנת שיהיו שותפים מלאים בתהליך החינוכי. התוכנית מבוססת על תפיסה מרכזית על פיה יצירת דיאלוג עם קהל היעד היא הכלי המרכזי בתהליך השינוי.

תכנית הלימודים למתחילים לימודיהם בתשע"ט

נק'	ש"ש	הקורס	פרק הלימוד
3	1.5	מחקר כמותי	מתודולוגיות מחקר (5 ש"ש)
3	1.5	מחקר איכותני	
4	2	כתיבת עבודת גמר	
8	4	קורסי בחירה	הדרה בחינוך (10 ש"ש)
2	1	פסיכולוגיה חברתית בכיתה	
6	2	סמינריון בהיבטים סוציולוגיים: בחירה מבין שלושה קורסים	
6	2	סמינריון בחינוך תלמידים בהדרה: בחירה מבין 3 קורסים	
2	1	סמינר מחלקתי – קורס מרכז	פיתוח יכולות חינוך והוראה (11 ש"ש)
4	2	זהות תפקיד	
8	4	סדנת הדרכה בעבודה מעשית	
2	1	מניעת התעללות ופגיעה בילדים	
48	22	סה"כ	

התוכנית לניהול וארגון מערכות חינוך – מנהיגות בחינוך (M.Ed.) ראשת התוכנית: פרופ' לילך לב ארי

דוא"ל: llevari@oranim.ac.il

התוכנית פועלת משנת תשס"ט והוסמכה הסמכה מלאה על-ידי מל"ג בתשע"ו.

קיימות בתוכנית שתי התמחויות: ניהול בתי ספר ומוסדות חינוך; פיתוח פדגוגי. בנוסף לכך מציעה התוכנית מסלול לעוסקים במנהיגות חינוכית בקהילה.

מטרת-העל של התוכנית היא גיבוש קבוצה מנהיגה של אנשי חינוך בעלי ראיית חינוך רחבה ומודעות חברתית, הבוחרים להשפיע ולהוביל רעיונות ותהליכים חברתיים לקידום מערכות החינוך והחברה.

התוכנית נועדה להכשיר אנשי חינוך לתפקידי ניהול ופיתוח פדגוגי, כבעלי ידע מקצועי ויכולת הבנה וחשיבה מערכתית. התוכנית מיועדת לגיבוש תפיסת תפקיד מנהיגותית, על בסיס מחויבות אישית וחברתית.

יתקבלו לתוכנית מועמדים בעלי ניסיון במילוי תפקידים במערכת החינוך. מוסמכי התוכנית זכאים (בהתניית השלמת הכשרת מנהלים של "אבני ראשה") לגשת למכרז לתפקידי ניהול בית-ספרי, או לחילופין (בהתניית מסמך הרישוי) להגיש מועמדות לתפקיד פדגוגי בבית-הספר: רכז פדגוגי; רכז הערכה; רכז חינוך חברתי ועוד.

התוכנית מציעה קורסים מותאמים גם למנהלי מתנ"סים.

תכנית הלימודים למתחילים לימודיהם בתשע"ט*

פרק הלימוד	הקורס	ש"ש	נק'
שיעורי תשתית (6 ש"ש)	ארגונים והתנהגות ארגונית	1	2
	תיאוריות של מנהיגות חינוכית	1	2
	אידיאולוגיה, פוליטיקה ומדיניות החינוך	1	2
	מחקר כמותי	1.5	3
	מחקר איכותני	1.5	3
	פיתוח מנהיגות אישית בתפקיד	2.5	5
שיעורי ליבה (7 ש"ש)	הובלה אפקטיבית ולמידה ארגונית	2.5	5
	סדנה לבנייה ופיתוח של קבוצות וצוותים	2	4
	בחירה מתוך מגוון קורסים סמינריוניים	4	12
לימודי התמחות (5 ש"ש)	שיעורי חובה, כתיבת עבודות גמר	5	10
	סה"כ	22	48

* נפתח מסלול לסטודנטים שעיקר עיסוקם בחינוך הבלתי-פורמלי ובמסגרתו יילמדו 6-8 שעות ייחודיות. פתיחת המסלול תלויה כל שנה במספר הנרשמים.

התוכנית להוראת המדעים

לבית הספר העל-יסודי (M.Ed.)

בהתמחויות: מתמטיקה, ביולוגיה, פיזיקה, מדע וטכנולוגיה, כימיה

ראש התוכנית: ד"ר יהודה רוט

דוא"ל: yehuda_r@oranim.ac.il

התוכנית פועלת משנת תשס"ט והוסמכה על ידי מ"ג בתשע"א.

התוכנית מקנה ידע עדכני, טובנות מעמיקות ומיומנויות מתקדמות וחדשניות בתחום ההוראת המדעים. התוכנית מכשירה מומחים למדעים בהתמחויות השונות המפורטות לעיל, כמורים מובילים, רכזי מקצוע ומפתחי תוכניות בתחומם, ומתמקדת בפיתוח מודלים רב-תחומיים בהוראת מדעים, טכנולוגיה ומתמטיקה.

מוסמכי התוכנית ירכשו אוריינות מדעית ויוכשרו דיסציפלינרית להוראה בתחום ההתמחות, לצד למידה מעמיקה ורכישת תהליכי יישום ליצירת בסיס משותף להוראת המדעים, המתמטיקה והטכנולוגיה, המאפשר דיאלוג בית-ספרי.

המתמחים בתוכנית ירכשו כלים לעבודה מדעית בסביבה עתירת טכנולוגיה ותקשוב.

תכנית הלימודים למתחילים לימודיהם בתשע"ט

נק'	ש"ש	הקורס	פרק הלימוד
3	1.5	מחקר כמותי	פיתוח הוראה ולמידה ולימודי חינוך בהוראת המדעים (16 ש"ש)
3	1.5	מחקר איכותני	
2	1	תכנון ובניית יח"ל במדעים/מתמטיקה	
2	1	מחקרים בהוראת מדעים/מתמטיקה	
2	1	הערכת תהליכים ותוצרים בהוראת מתמטיקה/מדעים	
6	2	סמינריון שנה א'	
6	2	סמינריון שנה ב'	
6	2	כתיבת עבודות גמר	
8	4	בחירה מתוך מגוון קורסים	
16	8	בחירה מבין מגוון קורסים בביולוגיה, כימיה, פיזיקה, מתמטיקה ומדעים וטכנולוגיה	לימודי התמחות בהוראת הדיסציפלינה (8 ש"ש)
52	24	סה"כ	

התוכנית להוראת המתמטיקה והמדעים לבית-הספר היסודי

בהתמחות מתמטיקה או בהתמחות מדעים

ראש התוכנית: פרופ' יאיר קאר

דוא"ל: yair_c@oranim.ac.il

התוכנית פועלת משנת תשע"ד וקבלה הסמכה מטעם המל"ג בתשע"ו. התוכנית מיועדת למורים המלמדים מתמטיקה או מדעים בבית הספר היסודי. הלימודים בתוכנית מקנים ידע עדכני מבוסס מחקר בתחום הוראת המתמטיקה/המדעים, מרחיבים את ידע המורים בתחום התוכן ובתחום התוכן הפדגוגי; זאת תוך מתן מענה לפיתוח חשיבה, לשונות התלמידים ולשילוב אמצעי תקשוב, ותוך התבוננות מתמדת וניתוח ההוראה בכיתה. בתוכנית מושם דגש על קשרים בין המתמטיקה והמדעים וכמו כן על היבטים קוגניטיביים והתפתחותיים של לימוד המדעים והמתמטיקה.

מבנה הלימודים בתוכנית החל מתשע"ט

פרק הלימוד	הקורס	ש"ש	נק'
לימודים משותפים: מתודולוגיות חקר (3 ש"ש) (חובה)	מחקר איכותני מחקר כמותי	3	6
לימודים משותפים: פיתוח הוראה ולמידה (5 ש"ש)	נושאים: קשיי למידה ולליקויי למידה - הוראה ולמידה - חקר מקרים - הוראת מחוננים – שילוב מחשב בהוראת המתמטיקה והמדעים	5	10
	סה"כ	8	16

לימודי התמחות במתמטיקה

נק'	ש"ש	שם השיעור	
24	11	סמינריון* - הוראת חקר ולמידה בחינוך מתמטי / פיתוח יחידת לימוד בחינוך מתמטי נושאים באלגברה וגיאומטריה ועולם המספרים והוראתם באמצעים טכנולוגיים סדנת עבודות גמר	חובה (11 ש"ש)
6	3	פנינים במתמטיקה אלמנטרית – משחקים מתמטיים – אלגוריתמים ומשמעותם - קבלת החלטות ועוד	בחירה (3 ש"ש) - קורסים בתחום המתמטיקה
6	2	הוראת מתמטיקה באמצעות כלים מתוקשבים בכיתה ההטרוגנית – סמינריון	בחירה (2 ש"ש) - קורסים בתחום ידע תוכן פדגוגי
36	16	סה"כ	

* יש לכתוב עבודה סמינריונית באחד משני קורסים אלה.

לימודי התמחות במדעים: 16 ש"ש

נק'	ש"ש	שם השיעור	
24	11	סמינריון* - הוראת חקר ולמידה בחינוך מדעי/ פיתוח יחידת לימוד בחינוך מדעי ביולוגיה עכשווית – אנרגיה – תרכובות הפחמן בטבע – מדעי כדור הארץ סדנת עבודות גמר	חובה (11 ש"ש)
6	3	מערכות פיזיולוגיות והיבטים בריאותיים באדם - תזונה ובראות - מדעי הים - עולם המתכות	בחירה (3 ש"ש) - קורסים בתחום המדעים
6	2	הוראת מדעים באמצעות כלים מתוקשבים בכיתה ההטרוגנית – סמינריון	בחירה (2 ש"ש) - קורסים בתחום ידע תוכן פדגוגי
36	16	סה"כ	

* יש לכתוב עבודה סמינריונית באחד משני קורסים אלה.

התוכנית למוסמך בהוראה לביה"ס העל-יסודי - M.Teach

ראשת התוכנית: ד"ר אורלי סלע

דוא"ל: orlysele@oranim.ac.il

התוכנית מקנה ללומדיה התמחות בתחום החינוך בשילוב מגמות ולימודי תעודת הוראה על בסיס לימודי התואר הראשון, וידע על תחומי הליבה של החינוך: מחשבה חינוכית, מערכת החינוך והקהילה, פסיכולוגיה, תכנון לימודים והערכה בחינוך. בצד אלה מפגישה התוכנית את הלומדים עם שדה החינוך על-ידי צפייה, חקר והתנסות בהוראה. מחד גיסא, מעניקה התוכנית ידע עדכני חיוני למורים ומחנכים כדי לאפשר להם לשקול צעדיהם בשום שכל, ומאידך גיסא מפתחת את יכולתם של הלומדים לתפקד כמורים בכיתה באופן יעיל, יצירתי, ביקורתי ורפלקטיבי. התוכנית היא תוכנית ללא תזה. התוכנית קיבלה הסמכה מלאה מהמל"ג בתשע"ד.

תכנית לימודים למתחילים לימודיהם בתשע"ט

נ"ז	ש"ש	הקורס	פרקי הלימוד
12	6	מגוון קורסים בסעיפים הבאים: חינוך, מחשבה ומדיניות; היבטים חברתיים ותרבותיים; פסיכולוגיה וחינוך; תכנון לימודים וסביבת למידה; עקרונות בהוראה; הערכה.	לימודי חינוך
3	1.5	מחקר כמותי	מתודולוגיה מחקרית
3	1.5	מחקר איכותני	
10	4	צעדים ראשונים בביה"ס ובהוראה	סמינריונים בחינוך
6	2	סמינריון שנה ב'	
18	9	קורסי בחירה ומיומנויות הוראה מתקדמות	פדגוגיה ומתודיקה בהוראה
4	2	הדידקטיקה של הוראת המקצוע	לימודי דיסציפלינה והוראתם
14	7	בשנה"ל הראשונה	התנסות מעשית – אימוני הוראה
70	33	סה"כ	

• למי שילמד לתעודת הוראה בשתי דיסיפלינות:

לימודי חינוך – 16 נ"ז;

מתודולוגיה מחקרית – 6 נ"ז ;

סמינריונים בחינוך – 12 נ"ז;

פדגוגיה ומתודיקה בהוראה – 16 נ"ז;

לימודי דיסיפלינה והוראתם – 8 נ"ז;

אימוני הוראה – 18 נ"ז.

סה"כ – 76 נ"ז.

• יש ללמוד קורס עזרה ראשונה וסדנאות זהירות בדרכים וביטחון ובטיחות כתנאי

להצטרפות לסדנת סטאז'.

תנאי קבלה ללימודי תואר שני - M.Ed. באורנים

רשאים להירשם ללימודים לקראת M.Ed. מועמדים הממלאים את התנאים הבאים:

1. בעלי תואר ראשון (B.Sc., B.A.) ממוסדות אקדמאיים ישראלים בציון ממוצע 80 ומעלה (בתוכנית להוראת המדעים לביה"ס העל-יסודי תנאי זה שונה. פרטים באתר).
2. בעלי תואר אקדמי ראשון, שניתן על ידי מוסד אקדמי בחו"ל בציון ממוצע של 80 ומעלה, ובתנאי שהתואר מוכר על ידי המועצה להשכלה גבוהה והמחלקה לשקילות תארים ודיפלומות במשרד החינוך.
3. בעלי ניסיון של שלוש שנים לפחות בהוראה, חינוך ובמקצועות תומכי חינוך. בתוכנית המנהיגות נדרש ניסיון של 4 שנים.
4. בעלי תעודת הוראה.¹
5. אישור על סיום בהצלחה של לימודי אנגלית למטרות אקדמיות ברמה של מתקדמים 2.

המועמדים המתאימים ביותר מבין הנרשמים יוזמנו לראיון בפני ועדות קבלה (ובתוכניות מסוימות גם למבחן ידע). ועדות הקבלה של תוכניות התואר השני מוסמכות לראיין את המועמדים ולהחליט על קבלתם ללימודים או על דחיית מועמדותם. כל תוכנית מוסמכת לקבוע תנאי קבלה מיוחדים נוספים.

תנאי קבלה ללימודי תואר שני M.Teach באורנים

רשאים להירשם ללימודים לקראת M.Teach מועמדים הממלאים את התנאים הבאים:

1. בעלי תואר ראשון (B.Sc., B.A., B.Ed.) ממוסדות אקדמאיים ישראלים בציון ממוצע 80 ומעלה. לגבי מועמדים מתחום המתמטיקה והמדעים תנאי הקבלה מעט שונים ויש להתעניין באתר המכללה.
2. בעלי תואר אקדמי ראשון, שניתן על ידי מוסד אקדמי בחו"ל בציון ממוצע של 80 ומעלה, ובתנאי שהתואר מוכר על ידי המועצה להשכלה גבוהה והמחלקה לשקילות תארים ודיפלומות במשרד החינוך.
3. אנגלית כשפה זרה ברמת מתקדמים 2.

---

¹ מועמדים ללא תעודת הוראה יוכלו להירשם במקרים חריגים. אם יתקבלו, יוגדר מעמדם כסטודנטים על-תנאי, עד אשר ישלימו את חובות הלימודים לתעודת הוראה.

מעמד סטודנטים לקראת תואר שני

לצורך הרשמה קיימת הבחנה בין: קבלה כסטודנט "מן המניין"; קבלה כסטודנט "על תנאי".

א. סטודנט במעמד "מן המניין"

1. סטודנט מן המניין הוא סטודנט שעמד בתנאי ההרשמה המפורטים למעלה ובקשתו אושרה בכתב על ידי ועדת הקבלה של התוכנית.
2. סטודנט שעבר למעמד זה ממעמד של סטודנט על-תנאי, על פי הכללים המצוינים בסעיף ב'.

ב. סטודנט במעמד "על-תנאי"

מועמד יתקבל כסטודנט על-תנאי במעמד זמני כאשר הוא:

1. נדרש להשלים תעודת הוראה בתוכניות ה- M.Ed.
2. נדרש להשלמות על ידי ועדת הקבלה.
3. נדרש לבחינת פטור נוספת בבקיאות בשפה האנגלית או בשפה העברית לצורכי תואר שני.

בחינה בעברית / באנגלית

דרישה בשפה האנגלית: מועמד ללימודים שלא סיים בהצלחה לימודי אנגלית כשפה זרה ברמת מתקדמים 2 יידרש לעבור בחינת פטור שתבדוק הבנה של טקסט אקדמי בתחום הלימודים המבוקש. מועמד שלא ישיג פטור בבחינה זו, יידרש ללמוד קורס באנגלית.

דרישה בשפה העברית: מועמד ממוסד אקדמי ששפת ההוראה בו אינה עברית ושלא עבר בחינת בגרות בעברית, יידרש כתנאי לקבלתו לעבור מבחן בשפה העברית בציון 80 ומעלה.

אתיקה, חובות לימודים והערכה

מכללת אורנים מצפה ודורשת מהבאים בשעריה להתנהג בסובלנות ובנימוס אדם לזולתו, לנהוג בכבוד הדדי, להקפיד על שמירת הרכוש הפרטי והכללי במוסד, לנקוט בשפה נאותה ולבטא יושר אישי ואקדמי בפעילות הלימודית והחברתית.

הסטודנטים מחויבים בכללי האתיקה של כתיבה והגשה אקדמית של המטלות האקדמיות השונות, וזאת כפי שמפורט באתר אורנים. כל מקרה של העתקה יביא למחיקת הקורס המסוים בו התרחשה העתקה מתוכנית הלימודים של הסטודנט וצפוי שעניינו יובא לדין בפני ועדת המשמעת המכללתית.

סטודנט המתקבל לתואר השני יתבקש לחתום על מכתב אמון שיישמר בתיקו האישי.

משך הלימודים

נדרשות שתי שנות לימוד לצורך השלמת השיעורים, המטלות השונות והעבודות הסמינריוניות. ניתן להשלים את עבודת הגמר היישומית בתוכניות M.Ed., או התזה, בשנת הלימודים השלישית. במקרים מיוחדים תותר הארכת משך הלימודים לשנה הרביעית.

עבודת גמר יישומית - M.Ed.

בעבודת הגמר היישומית נדרש **המתמחה** להציג ולהוכיח ידע תוכן פדגוגי יישומי הנשען על ידע תאורטי ומעשי שנרכש במהלך לימודיו לתואר השני והמעוגן בעשייתו בשדה החינוך. אישור הצעה לעבודת גמר יישומית, קביעת לוח זמנים, אישור קבלת העבודה, דרישות לתיקון או פסילתה של העבודה, הם בתחום אחריותה של הוועדה המוסדית ללימודי תואר שני, בתיאום עם מדריך העבודה.

הגשת הצעה לעבודת גמר יישומית מותנית בהשלמת החובות בקורסים למחקר חינוכי, חובות הלימודים לשנה א', עמידה בהצלחה בסמינריון אחד לפחות ועמידה בחובות האנגלית. הצעה לעבודת גמר תוגש במהלך השנה השנייה ללימודים.

ישנם שני מסלולים לכתיבת עבודת גמר יישומית: עבודת גמר יישומית סמינריונית; עבודת גמר יישומית מורחבת.

- בתוכניות בהן מאושר מסלול מחקרי ניתן לכתוב עבודת גמר יישומית או עבודת גמר מחקרית (תזה).

שכר לימוד

שכר הלימוד הינו בגובה של שכר לימוד אוניברסיטאי, 100% לכל אחת משתי שנות הלימוד. השלמת עבודת גמר יישומית או פרויקט מחקר השדה בשנה השלישית תחייב תוספת שכר הלימוד בהתאם לכתוב בתקנון שכר לימוד.

הלומדים במסלול אומן מורה בתכנית הרב תחומית, יתבקשו לשלם תוספת של 700 ₪ בעבור השתתפות בעלויות המסלול (הפקת קטלוג, תערוכה וכו').

לשכר הלימוד מתווספים תשלומים נלווים: דמי שימוש ברשת האינטרנט המכללתית הכוללת גם דואר אלקטרוני אישי, שירותי ספרייה ממוחשבים, ביטוח תאונות אישיות, אגרת שמירה

מוסדית. דמי חבר באגודת הסטודנטים ודמי חניה הם רשות בלבד.

כל סטודנט חייב בתשלום מקדמה ע"ח שכר לימוד כנהוג במכללה¹ אשר יתבצע לפני שיבוץ מערכת השעות וכתנאי לאישורו כסטודנט לשנת הלימודים תשע"ט.

¹ התקנון המלא של שכר לימוד מתפרסם בתקנון שכר לימוד ושירותים לסטודנט בדף הבית של לימודי

התואר השני: www.oranim.ac.il במדור לימודים מתקדמים - לימודי תואר שני - שכר לימוד

סרגל פקולטתי

הישגים יוצאים מן הכלל ביחס לרמה הנדרשת בקורס המעידים על הבנה עמוקה, על יכולת אינטגרטיבית מובהקת ועל מקוריות וחדשנות.	100-95	א
הישגים טובים מאד במילוי דרישות הקורס המעידים על למידה שיטתית ומעמיקה התורמת לידע הכללי הנלמד בקורס.	94-85	ב
הישגים טובים המעידים על השלמה נאותה של דרישות הקורס כפי שנקבעו ופורסמו	84-75	ג
הישגים העונים על דרישות הקורס והמעידים כי נרכש ידע בנושא הקורס	74-65	ד
הישגים מינימאליים בהשלמת דרישות הקורס המעידים על ידע והבנה מינימליים בנושא הקורס	64-60	ה
נכשל - לא הושגו הדרישות המינימליות של הקורס.	כל ציון מתחת ל-60	ו

מלגות הצטיינות אורנים (תואר שני)

מלגות הצטיינות יינתנו לסטודנטים מן המניין בשנה השנייה ללימודיהם. מספר המלגות ייקבע בהתאם להקצאת אורנים מדי שנה (כל עוד לא תתקבל החלטה אחרת תוענקה שתי מלגות בכל תוכנית) לעומדים בתנאים הבאים:

1. מי שציוניהם הגבוהים ביותר בכל תכנית וסיימו 50% לפחות מחובות התואר.
2. מי שסיימו את כל חובות הקדם שלהם (או לימודי השלמה).
3. מי שלא כשלו בעבירה על תקנון יושרה אקדמית.
4. ראשי תכניות רשאים להמליץ על סטודנטים שרף הציונים שלהם אינו הגבוה ביותר, אך הסטודנטים התבלטו במצוינות, או יזמות ראויים לציון במהלך הלימודים.

המלגות יוענקו מתוך התחשבות בציונים, באיזון בין מגמות/התמחויות ובהמלצת ראש התוכנית. ניתן לקבל מלגת הצטיינות פעם אחת במהלך הלימודים.

בכל תכנית תוענק **תעודת הצטיינות דיקן**. מלבד הקריטריונים הנדרשים לקבלת מלגת הצטיינות תוענק תעודת הצטיינות זו על יוזמה חינוכית ו/או חברתית בתכנית ומחוצה לה.

דרישות לקבלת התואר - M.Ed.

סיום החובות בתוכניות כולל את השלמת הדרישות הבאות:

- סיום חובות לימודים בקורסים ובסדנאות השונים בציון ממוצע של 70 ומעלה.
  - הכנה של שתי עבודות סמינריוניות וקבלת ציון 70 ומעלה בהן.
  - השלמת עבודת הגמר היישומית וקבלת ציון גמר של 70 ומעלה.
- לתוכניות בייעוץ חינוכי, בחינוך והוראה לתלמידים בהדרה ובניהול וארגון מערכות חינוך, מצטרפת הדרישה של השלמת העבודה המעשית בהערכה מסכמת של 75 ומעלה. בתכנית ייעוץ חינוכי- השלמת הקורס הריאיון הייעוצי בציון 70 ומעלה.

דרישות לקבלת התואר - M.Teach

- סיום חובות לימודים בקורסים ובסדנאות השונים בציון ממוצע של 70 ומעלה.
- הכנה של שתי עבודות סמינריוניות וקבלת ציון ממוצע של 70 ומעלה.
- השלמת ההתנסות וקבלת ציון גמר של 70 ומעלה.

סיום בהצטיינות

למוסמך לימודי התואר השני אשר סיים לימודיו בציון משוקלל של 95 ומעלה תוענק תעודת מוסמך בהצטיינות יתרה.
למוסמך לימודי התואר השני אשר סיים לימודיו בציון משוקלל בין 90 ל-94, תוענק תעודת מוסמך בהצטיינות.

פירוט נוסף של תקנון הלימודים נמצא באתר הפקולטה ומעודכן מדי שנה.

ידיעון

תשע"ט

2018-2019

היחידה ללימודי חוץ

היחידה ללימודי חוץ

מנהל ק.מ.ה: דני עבודי

טלפון: 04-9838951

דוא"ל: danny.aboody@oranim.ac.il

מנהלת ארגון ומשאבים: יענה יעקבי

טלפון: 04-9838948

דוא"ל: Yaana_j@oranim.ac.il

מנהל תוכן ותכניות : דני מירז

טלפון: 04-9838739

דוא"ל: dani_m@oranim.ac.il

מנהל פיתוח עסקי: יניב ויידגורן

טלפון: 04-9838766 דוא"ל : yaniv_v@oranim.ac.il

רכזת תקציב: כרמית שוראקי-קרני

טלפון: 04-9838960

דוא"ל: karmit_s@oranim.ac.il

מנהל סטודנטים:

אפרת הדר

טלפון: 04-9539669

דוא"ל: efrat.hadar@oranim.ac.il

כרמית ניסן

טלפון: 04-9838763

04-9539669

דוא"ל: Carmit_n@oranim.ac.il

מאיה פרץ

טלפון: 04-9838669

דוא"ל: maya_p@oranim.ac.il

פקס: 04-9838761

מרכז מידע: 1800-30-10-80

ביחידה ללימודי חוץ תמצאו תכניות שמאופיינות בעדכנות ובחדשנות מקצועית, תכניות שמשלבות בין תיאוריה לפרקטיקה, תכניות מזמנות פיתוח אישי לצד פיתוח מקצועי. על סגל ההוראה של היחידה נמנים מרצים מומחים בתחומם, בעלי ידע אקדמי ומקצועי עדכני, המתחייבים להענקת יחס אישי תומך במהלך הלימודים.

תחומי הלימוד

- חנ"מ והוראה בשפה הערבית: להקנות ידע מקצועי ומיומנויות רלוונטיות להוראת ערבית ולהוראה בערבית לתלמידים עם ליקויי למידה וקשיי למידה.
- עבודה עם תלמידים בעלי צרכים מיוחדים - התמקצעות
- הכשרה והדרכה בפסיכותרפיה וטיפול
- בעלי תפקידים במערכת החינוך
- ניהול עצמי ופיתוח אישי
- תעודה מקצועית וקריירה שנייה
- לימודי אמנות
- פיתוח מקצועי ו"אופק חדש"
- חינוך בגיל הרך
- השלמות ומסלול אישי

שנת שבתון

- לעובדי הוראה בשנת שבתון מוצע מבחר מגוון ומעניין של תכניות להתמקצעות בתחומי דעת, לרכישת תפקיד ולהעשרה.
- **במידה וקרן ההשתלמות לא תכסה את שכר הלימוד במלואו, ישלם הסטודנט את ההפרש.**

לידיעתכם, קוד המוסד של מכללת אורנים הוא 2240. בתום שנת הלימודים, היחידה ללימודי חוץ תעביר ישירות את הדיווחים לקרן ההשתלמות לצורך אישור הוותק.

עבודה עם תלמידים בעלי צרכים מיוחדים – התמקצעות

- מובילי תכניות של ניהול עצמי
- הכשרה בניית יישומי של התנהגות – ABA
- התמחות בהפרעה על רצף האוטיזם ולקויות תקשורת - ASD
- הוראת מתקנת וכלי הערכה והתערבות בערבית
- הוראה מתקנת וכלי אבחון באנגלית
- הוראה מתקנת- דרכי הערכה והתערבות בכיתה, בעברית ובחשבון - התמקצעות
- התאמה לעבודה במערכת החינוך למטפלים ממקצועות הבריאות

הכשרה והדרכה בפסיכותרפיה ובטיפול

- טיפול רגשי הנעזר בבעלי חיים
- גינון טיפולי
- טיפול במשחק
- טיפול במשחק למטפלים

בעלי תפקידים במערכת החינוך

- הכשרת מנהלים לבתי-ספר
- התפתחות מקצועית לסגני מנהלים "אופק חדש" א'-ג'
- קהילות למידה של סגני מנהלים כמובילים פדגוגיים שנים ד'-ה'-ו'
- התמחות במדידה והערכה חינוכית

ניהול עצמי ומודעות אישית

- פסיכולוגיה חיובית - אסרטיביות, מימוש עצמי והתמודדות עם מצבי לחץ ("עין ערך אהבה")
- מובילי תכניות של ניהול עצמי

תעודה מקצועית וקריירה שנייה

- התמקצעות בהוראת תלמידים מחוננים ומצטיינים
- של"ח וידיעת הארץ - תעודת הוראה שנייה
- לימודי תעודה בתרגום: אנגלית-עברית; ערבית-עברית
- עריכה לשונית והבאה לדפוס – לימודי תעודה
- מידענות, ספרנות וניהול ידע – לימודי תעודה
- הכשרת מנחי קבוצות - לימודי תעודה
- ייעוץ ארגוני בשיטת כאוססדר
- מדריכים ליצירה אמנותית ומלאכת יד בחינוך הבלתי פורמלי
- מדריכי דיאלוג דרך קולנוע
- לימודי השלמה בקולנוע תיעודי
- קורס שדרי רדיו
- קורס שיווק דיגיטלי
- קורס גישור

לימודי אמנות

- השלמות ללימודי תרפיה באמנות
- סדנאות לסטודנטים המשלימים קורסים ללימודי תרפיה באמנות
- לימודי חוץ באמנות: ציור, רישום, תחריט, איור
- צילום
- מדריכים ליצירה אמנותית ומלאכת יד בחינוך הבלתי פורמלי

פיתוח מקצועי לעובדי הוראה:

דיאלוג וחונכות תהליכי שיח וחונכות מתקדמים.

מנהיגות ואסטרטגיות הנחייה בכיתה כיצד נהפוך את הכיתה למקום המצמיח מנהיגות מעצבת.

קהילות לומדות תהליכי שיתוף עמיתים ועבודת צוות כמנוף להתפתחות מקצועית בבית הספר.

אסטרטגיות למידה בעברית ובאנגלית

מהי הוראה מתקנת וכיצד נוכל לקדם תלמידים לקווי למידה בכיתה הרגילה.

לא על האינטרנט לבדו כיצד נהפוך את המחשב (על מגוון יישומיו) לכלי אקטיבי בתהליכי הלמידה.

הכיתה ההפוכה הטכנולוגיה בשירות הלמידה: בניית מודולות ומערכי שיעור, למידה עצמית באמצעות המחשב ולמידת עמיתים בכיתה.

הוראה מבוססת פרויקטים (PBL) למידה אינטרדיסציפלינרית.

משחקולוגיה משחקים בשירות הלמידה/הוראה/הערכה: משחקי פתיחה, משחקי לימוד

בקבוצות קטנות וגדולות, המשחק ככלי דידקטי להוראה רב תחומית. כולל ODT.

פסיכולוגיה חיובית יישומית כישורי תקשורת המייצרים "שני מנצחים" והתמודדות עם מצבים מאתגרים.

וויסות עצמי, פרקטיקות מכילות ליועצים, מטפלים ומורים.

ניתוח התנהגות (ABA) הכרות עם הכלי ויישומו, כמענה לילדים עם בעיות התנהגות (בחינוך הרגיל ובחינוך המיוחד).

של מי הילד הזה? אנשי חינוך פוגשים הורים כיצד ניצור קהילת הורים תומכת למידה: עבודה עם ועדי הורים, בניית חזון משותף ויצירת אקלים מיטבי לשיתוף פעולה בין מורים-הורים-תלמידים.

אמנות הבישול בשירות ההוראה שיטות לימוד מתקדמות המשלבות בישול ואפיה (להוראה מגוונות של מקצועות השפה והחשבון).

מיינדפולנס (Mindfulness) החומרים שמהם עשויה התודעה: הכרות והבנה של תהליכים מחשבתיים/ תודעתיים במוחו של האדם/התלמיד (זיכרון/למידה)

הטבע בשירות הלמידה פיתוח תכניות לימוד חוץ כיתתיות: גינת ירק, פסלים סביבתיים ועוד. **הנחייה השתתפותית בכתה, בגן ובמרחב הטיפול** אסטרטגיות הנחיה חדשניות, השמות במרכז את בניית הקבוצה וכל אחד מחבריה וכן את התהליך הקבוצתי והגשמת החכמה הקולקטיבית.

סוציוקורטיה ככלי לקבלת החלטות וניהול עצמי

מתודה חדשנית להפיכת הכתה או הצוות לקבוצה מובילת פרויקטים ובעלת יכולת ניהול עצמי.

עבודה עם סיפורי חיים שיטות שונות לעבודה עם סיפורי חיים: נהר החיים, מסע הגיבור, ביוגרפיות ועוד. עבודה המתאימה למורים ולמורות המעוניינים להכיר את תלמידיהם לעומק ולעבור תהליכים משמעותיים בקבוצה, תוך חיבור לחייהם ולסיפורם האישי של התלמידים.

תיאטרון ואימפרוביזציה ככלים להבעת הפוטנציאל היצירתי בכתה

למידה והתנסות בטכניקות שונות של משחקי תיאטרון, שמטרתן עידוד ותרגול יצירתיות ותקשורת זורמת וכן חיזוק הביטחון העצמי.

תקשורת מקרבת (Nonviolent communication) שיטה פורצת דרך המלמדת אופני תקשורת חדשים, תוך ראיית הרגשות והצרכים המעורבים בסיטואציה רגישה ותרגומם לבקשות ברורות.

פיתוח חשיבה מתמטית - יסודי ועל יסודי חיזוק והבנת הידע הדידקטי והפדגוגי בהוראת המתמטיקה ע"י עידוד ופיתוח תובנה מספרית, חוש למספרים וחשיבה מתמטית.

חינוך בגיל הרך

- הכשרת סייעות לגני ילדים - לימודי תעודה
- תכנית מש"י: מחנכות שנת ינקות

השלמות ומסלול אישי

- שומע חופשי
- יסודות הפסיכולוגיה - השלמות ללימודי המשך
- מסלול לימודים אישי - תחומי בחירה אפשריים
- אנגלית כשפה זרה

ידיעון

תשע"ט

2019-2018

שירותים אקדמיים ומנהליים לסטודנטים

שירותים אקדמיים ומנהליים לסטודנטים

הספרייה

צוות הספרייה ילווה אתכם לאורך הדרך להצלחה במטלות האקדמיות שלכם. בספרייה יש שפע מאגרי מידע אקדמיים וכלי מחקר מתקדמים.

חומרי הלמידה לקורסים שלכם נמצאים בדף הבית של הספרייה - "הקורסים שלי" צוות הספרייה המקצועי עונה לכל שאלה ומדריך את הסטודנטים בשימוש במשאבי המידע ובהכנת העבודות.

הספרייה משמשת גם מרכז למסירת עבודות מסכמות למרצה. שעות הפתיחה של הספרייה:

בתקופת הלימודים והבחינות - בימים א'-ה' 07:45-19:30 וביום ו' 08:00-11:30
טלפון ראשי: 04-9838723. פורטל הספרייה: lib.oranim.ac.il. חפשו אותנו בפייסבוק.

המרכז להוראה ולמידה ע"ש צוויג

מטרת המרכז, הנמצא בבניין 57, היא לשמש מקום לימוד, הנחיה, ליווי, תמיכה והתפתחות מקצועית לסטודנטים ולחברי סגל, הלומדים ומלמדים בכל תכניות ההכשרה ובכל תחומי הדעת במכללה.

המרכז מציע ייעוץ והדרכה ממומחים. הוא מאגד מאגר של חומרי הוראה מעובדים - פעילויות, מצגות, עזרי הוראה, חומרים מקוונים ועוד.

ניתן לקבל הדרכה וייעוץ בתחומים פדגוגיים-דידקטיים: לחינוך המיוחד – בכל הגילאים, לגיל הרך – מלידה ועד ביה"ס, לחינוך והוראה בביה"ס – היסודי והעל-יסודי.

המרכז מזמן לסגל ולסטודנטים מפגשי הנחיה ולימוד אישיים וקבוצתיים ומאפשר לסטודנטים הכנת פעילויות וחומרי הוראה-למידה. ניתן לקבל גם עזרה בניתוח אבחוני קריאה וחשבון, בניית תל"א ותח"י.

כל אלה מכוונים לסייע בביסוס מיומנויות הוראה משמעותית ומגדלת, ובקידום ההתפתחות המקצועית של הסטודנטים ושל אנשי הסגל.

המרכז מצויד במכשור טכני המאפשר את הכנת החומרים במרכז עצמו (מכונות צילום, מדפסות, למינציה...).

כמו כן, ניתן למצוא חומרי למידה והוראה נוספים באתר של [מרכז "צוויג"](#).

מרכז 'קשת' – מרכז תמיכה לסטודנטים בעלי צרכים ייחודיים

מרכז קשת הינו מרכז תמיכה לסטודנטים בעלי צרכים ייחודיים המלווה את הסטודנטים בשאיפה למיציא היכולות האקדמיות ופיתוח יכולות למידה עצמאיות הרלוונטיות לתחומי החיים השונים. צוות המרכז הינו צוות מקצועי רב תחומי הכולל מומחיות בלקויות למידה, מרפאה בעיסוק, מומחית בשפה ופסיכו-תרפיסטית. כמו כן, בצוות חברה גם רכזת הנגישות של המכללה. הצוות מלווה את הסטודנט לאורך דרכו האקדמית תוך התייחסות אישית ובניית תכנית ליווי ותמיכה המותאמת לפי צרכיו.

השירותים המוצעים לסטודנטים המוכרים במרכז קשת כוללים :

- ✓ התאמות בבחינות לזכאים
- ✓ קורס הכנה ללימודים אקדמיים- 'אקדמה' המיועד למועמדים ומתקבלים לתואר ראשון
- ✓ פגישות ייעוץ אישיות
- ✓ מפגשי תמיכה עם מומחית מצוות קשת
- ✓ חונכות על ידי חונכי פר"ח המלווים על ידי צוות המרכז
- ✓ טיפול קוגניטיבי-תפקודי
- ✓ סיוע אקדמי - שפתי
- ✓ ימי עיון העוסקים בנושאים רלוונטיים
- ✓ קבוצות הנחייה לכתובת סמינריונים
- ✓ הדרכה וליווי בהגשת ניירת לביטוח לאומי
- ✓ הנגשת הלמידה עבור סטודנטים עם מגוון בעיות בריאותיות

הסטודנטים המוכרים לקבלת שירות במרכז קשת הינם מאובחנים שברשותם אבחון תקף המצביע על מוקד קושי כמו: לקות למידה, קשיי קשב וריכוז, קשיים רגשיים, קשיים בריאותיים, ועוד. במידה ואין ברשות הסטודנט אבחון תקף, אך הוא חווה קשיים המשפיעים על תפקודו האקדמי, הוא מוזמן לפנות אלינו לבירור קשייו.

שעות הקבלה של המרכז ופרטי ההתקשרות של חברות הצוות מפורסמים באתר קשת:

<http://www.oranim.ac.il/sites/heb/research-information-resource/maayan/keshet/pages/default.aspx>

הינכם מוזמנים לקבוע פגישת ייעוץ ולקבל מידע נוסף לגבי הסיוע הניתן במרכז בטלפון: 04-9838971 או במייל: keshet@oranim.ac.il.

דיקן הסטודנטים

דיקן הסטודנטים ממונה על רווחת הסטודנטים הלומדים באורנים, ועל הסיוע המוגש לסטודנטים בעלי לקויות למידה ומוגבלות פיזית ורפואית. כמו כן משמש הדיקן כנציב תלונות הסטודנטים ומקשר בין אגודת הסטודנטים והנהלת אורנים. משרד הדיקן נמצא בבניין המנהלה, קומה א'.

ד"ר מיכאל (מיקי) מוטולה - דיקן הסטודנטים. דוא"ל: miki_m@oranim.ac.il
טלפון: 04-9838759.

סיגל נודלמן - מנהלת דיקנאט הסטודנטים. דוא"ל: sigal_n@oranim.ac.il, בניין המנהלה, קומה ב', טלפון: 04-9838858.

ברכה והב - מזכירת דיקן הסטודנטים. דוא"ל: bracha_v@oranim.ac.il, בניין המנהלה, קומה א', טלפון: 04-9539627.

מלגות

מכללת אורנים מעודדת ניצול מרבי של מלגות העומדות לרשות הסטודנטים ומנסה להרחיב ככל שניתן את מרחב המלגות. קבלת המלגות מותנית בתנאים השונים של כל מלגה ובהגשת בקשה מסודרת.

מלגות סיוע אורנים

מלגות המכללה ניתנות על בסיס הערכת המצב הכלכלי של הסטודנט הפונה. מכללת אורנים מקצה מדי שנה סכום נכבד עבור מלגות לסטודנטים. טפסי בקשה למלגות יש למלא בשבועות הראשונים של שנת הלימודים.

מלגות הצטיינות

מכללת אורנים מעניקה מדי שנה כ- 50 מלגות הצטיינות לסטודנטים המצטיינים בלימודיהם. (פירוט בתקנון לימודים לסטודנטים לתואר ראשון ותעודת הוראה).

מידע על מלגות נוספות ניתן למצוא באתר האינטרנט של דיקן הסטודנטים ושל אגודת הסטודנטים וכן במשרדי האגודה.

שירות פסיכולוגי

ייעוץ לסטודנט הוא שירות פסיכולוגי הניתן על ידי ת.ל.מ. אורנים, המציע עזרה נפשית וייעוצית לסטודנטים במצוקה. שירות זה מציע את מיטב שיטות הטיפול המקצועיות והעדכניות, והוא ממוקם במתחם של מכללת אורנים.

סטודנט סדיר במכללה, הזקוק לעזרה, יכול לקבל סיוע כספי מוגבל, באמצעות דיקן הסטודנטים. על המעוניינים לפנות לדיקן הסטודנטים, לקבלת פרטים ואישור הסבסוד.

מעונות

באורנים קיימת אפשרות של מגורים במעונות. מספר המקומות במעונות מוגבל ואמות המידה לקבלה נקבעות ע"י ועדה מיוחדת אשר בודקת כל בקשה בנפרד. החדרים כוללים: 2-3 מיטות, מיזוג אוויר, ארונות קיר, ארונות מטבח, שולחנות כתיבה, פינת בישול, מקרר, מקלחת ושירותים. המגורים במעונות מאפשרים לסטודנטים למצות את שעות הפעילות במתקני המכללה, גם בשעות הערב, כגון: חדר מחשבים, חדר כביסה, מועדון לסטודנט, חדר כושר ועוד.

שירותי מילואים בתקופת הלימודים

מכללת אורנים מסייעת לסטודנטים שלה המשרתים במילואים להשתלב בלימודים עם שובם. כרטיסי צילום ניתנים למשרתי המילואים באמצעות משרד הדיקן. הסיוע ניתן בהתאם למסמך "השירותים המיוחדים הניתנים לסטודנטים המשרתים במילואים" שהוציאה המועצה להשכלה גבוהה (מל"ג, 2002) ושעליו חתומה מכללת אורנים. פירוט קיים [בתקנון לימודים של תואר ראשון ותעודת הוראה](#) (נספח 4).

לידה בתקופת הלימודים

סטודנטית שילדה בתקופת לימודיה באורנים, זכאית להקלות שונות ולכרטיסי צילום, באמצעות משרד הדיקן. הפירוט קיים [בתקנון לימודים של תואר ראשון ותעודת הוראה](#), בנוהל התאמות בגין טיפולי פוריות, היריון, לידה, אימוץ, משמורת, אומנה (נספח 3).

במסגרת דקנאט הסטודנטים ניתן להיעזר עוד בשירותים הבאים:

- מרכז קשת – מרכז סיוע לסטודנטים בעלי צרכים מיוחדים, [קישור](#) באתר אורנים טל' 04-9838971
- יועצת נגישות - גב' איילת גופר: ayelet_g@oranim.ac.il 04-9539667
- יועצת אקדמית וחברתית לדוברי ערבית - גב' כמיליה אבראהים: camelia_n@oranim.ac.il 04-9838926
- אתר האינטרנט של משרד דיקן הסטודנטים - [בקישור זה](#).

אינפורמציה נרחבת ומפורטת יותר, ניתן למצוא [בקישור](#) לדף הסטודנטים באתר המכללה.